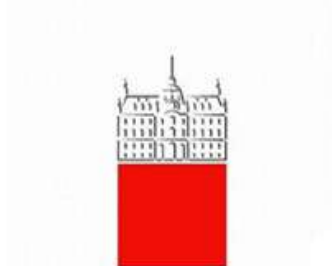

Univerza v Ljubljani

Univerza v Ljubljani

PRAVNA FAKULTETA

LETNO POROČILO 2020
Poslovno poročilo s poročilom o kakovosti
Računovodsko poročilo

Pravna fakulteta
Univerza v Ljubljani
100

Vizitka članice

Ime zavoda:	Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta
Krajše ime zavoda:	Pravna fakulteta
Ulica:	Poljanski nasip 2
Kraj:	Ljubljana
Spletna stran:	www.pf.uni-lj.si
Elektronski naslov:	pf-dekanat@pf.uni-lj.si
Telefonska številka:	(01) 42 03 113
Številka faksa:	(01) 42 03 115
Matična številka:	1627104000
Identifikacijska številka:	SI 13125427
Transakcijski podračun:	01100-6030707313 pri UJP

Poročilo je pripravila Komisija za kakovost v sestavi: izr. prof. dr. Katja Škrubej , prodekanja za kakovost (predsednica komisije), izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl, prodekanja za gospodarske zadeve, doc. dr. Aleš Novak, Branko Perhaj, Alenka Peterka, Urban Lečnik Spaić in Samo Čigon.

Kazalo

1	UVOD	5
2	POS LANSTVO IN VIZIJA	6
3	URESNIČEVANJE CILJEV V LETU 2020 PO DEJAVNOSTIH S SAMOEVALVACIJO	8
3.1	Izobraževalna dejavnost	8
3.1.1	Prva stopnja z evalvacijo študijskih programov.....	8
3.1.2	Druga stopnja z evalvacijo študijskih programov	19
3.1.3	Tretja stopnja z evalvacijo študijskih programov	23
3.1.4	Program za izpopolnjevanje	24
3.1.5	Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti	26
3.1.6	Vpliv koronavirusa na izobraževalno dejavnosti in prilagoditve.....	30
3.2	Raziskovalna dejavnost.....	33
3.2.1	Sodelovanje v različnih vrstah projektov	33
3.2.2	Izvajanje projektov ARRS	33
3.2.3	Pridobivanje novih projektov	34
3.2.4	Sodelovanje raziskovalcev v projektih ARRS v drugih raziskovalnih organizacijah	35
3.2.5	Mednarodni projekti.....	35
3.2.6	Prijavljanje mednarodnih projektov	37
3.2.7	Znanstvene objave.....	38
3.2.8	Sodelovanje z okoljem	40
3.2.9	Vpliv koronavirusa na področje raziskovanja.....	40
3.3	Umetniška dejavnost	41
3.4	Prenos in uporaba znanja	42
3.5	Ustvarjalne razmere za delo in študij	43
3.6	Upravljanje in razvoj sistema kakovosti	52
3.6.1	Delovanja sistema kakovosti.....	52
3.6.2	Mehanizmi za spremljanje in izboljševanje kakovosti.....	52
3.6.3	Mednarodne evalvacije in akreditacije.....	53
3.7	Poslovanje.....	54
3.7.1	Vodenje in upravljanje Univerze v Ljubljani.....	54
3.7.2	Kadrovski razvoj in kadrovski načrt	54
3.8	Informacijski sistem	56
3.9	Komuniciranje z javnostmi	57
3.10	Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem	58
3.11	Notranji nadzor.....	59
3.12	Izvajanje nalog po pooblastilu (nacionalno pomembne naloge).....	59

3.13	Razvojni cilji	60
3.14	Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	62
3.15	Računovodsko poročilo	63
3.16	Statistični podatki (realizacija 2020).....	64
4	PREDSTAVITEV UNIVERZE/ČLANICE	65
4.1	Organiziranost	65
4.2	Pregled uresničevanja predlogov ukrepov iz poročila 2019	66
4.3	Zakonske in druge pravne podlage, ki urejajo delovanje Univerze v Ljubljani	69

1 UVOD

Ta dokument predstavlja letno poročilo in zajema poslovno poročilo s poročilom o kakovosti in računovodskim poročilom Pravne fakultete Univerze v Ljubljani za leto 2020. Namen dokumenta je celovit in pregleden prikaz dosežkov v letu 2020 ter izvedenih aktivnosti za doseganje strateških ciljev Univerze v Ljubljani.

2 POSLANSTVO IN VIZIJA

Poslanstvo Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani goji temeljno, aplikativno in razvojno raziskovanje ter si prizadeva dosežati odličnost in najvišjo kakovost ter izpolnjevati najvišja etična merila na vseh področjih znanosti, umetnosti in tehnike. Na teh področjih skrbi za utrjevanje nacionalne samobitnosti, posebej z razvojem slovenske strokovne terminologije.

Na osnovi lastnega raziskovanja ter domačih in tujih raziskovalnih dosežkov izobražuje kritično misleče vrhunske znanstvenike, umetnike in strokovnjake, ki so usposobljeni za vodenje trajnostnega razvoja, ob upoštevanju izročila evropskega razsvetljenstva in humanizma ter človekovih pravic. Posebno skrb namenja razvoju talentov.

Spodbuja interdisciplinarni in multidisciplinarni študij. Izmenjuje svoje dosežke na področju znanosti in umetnosti z drugimi univerzami in znanstveno-raziskovalnimi ustanovami. Tako prispeva svoj delež v slovensko in svetovno zakladnico znanja, ki ga prenaša med študente in druge uporabnike.

Sodeluje z organizacijami iz gospodarstva in storitvenih dejavnosti v javnem in zasebnem sektorju, z državnimi organi, lokalnimi skupnostmi ter civilno družbo. S tem pospešuje uporabo svojih raziskovalnih in izobraževalnih dosežkov ter prispeva k družbenemu razvoju. Z dejavnim odzivanjem na dogajanja v svojem okolju predstavlja kritično vest družbe.

Vizija Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani bo leta 2021 doma in v svetu prepoznana, mednarodno odprta in odlična raziskovalna univerza, ki ustvarjalno prispeva h kakovosti življenja.

Vrednote Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani utrjuje akademsko skupnost profesorjev, raziskovalcev, študentov in drugih sodelavcev ter si prizadeva za uveljavitev doma in v svetu. Svoje raziskovanje, izobraževanje, strokovno in javno delovanje ter razmerja med člani utemeljuje na naslednjih vrednotah, in sicer na:

- akademski odličnosti oziroma zagotavljanju čim višje kakovosti,
- akademski svobodi sodelavcev in študentov, posebej svobodi ustvarjalnosti,
- avtonomiji v odnosu do države, političnih strank, korporacij in verskih skupnosti,
- humanizmu in človekovih pravicah, vključujoč enakost možnosti in solidarnost,
- etičnem in odgovornem odnosu do sveta.

Poslanstvo in vizija Pravne fakultete Univerze v Ljubljani

Pravna fakulteta je avtonomna in ustvarjalna akademska skupnost učiteljev, raziskovalcev, študentov in drugih sodelavcev. Njena visoka akademska odličnost temelji na kakovostni izvedbi študijskih programov, stalni interakciji s spreminjajočim pravnim okoljem in razvijajočo sodno prakso ter vpetosti njenih članov v družbeno okolje. Družbena odgovornost PF je trdna podpora vladavini prava in pravni državi kot najvišji civilizacijski vrednoti.

Pravna fakulteta bo še naprej zasledovala svoj cilj in ostala najboljša pravna šola v državi, katere diplomanti bodo najboljše usposobljeni za opravljanje najzahtevnejših pravniških poklicev v

pravosodju in sposobni vključevanja v mednarodni prostor. Cilj ostaja uvrstitev med pravne fakultete, ki v svetovnem merilu izstopajo s svojo odličnostjo in kakovostjo ter sodobnim in ustvarjalnim pristopom k pravnemu študiju.

Pravna fakulteta izvaja pedagoško in znanstveno raziskovalno delo. Fakulteta izvaja nacionalni raziskovalni in razvojni program kot del obveznega pedagoškega dela in v sklopu temeljnih, aplikativnih, razvojnih in drugih projektov. Raziskovalno in razvojno delo kot del obveznega pedagoškega dela izvajajo visokošolski učitelji in visokošolski sodelavci na svojih področjih. Pravna fakulteta si bo tudi v prihodnje prizadevala še izboljšati kakovost študija, razširiti obseg in intenzivnost raziskovalnega dela na pravnem področju in še intenzivirati mednarodne povezave v okviru tega.

Za postopno uresničevanje poslanstva in razvojne vizije in za razrešitev navedenih temeljnih razvojnih vprašanj potrebuje Pravna fakulteta (v nadaljevanju poročila pogosto PF) jasne strateške usmeritve ter iz njih izpeljane dolgoročne cilje. Ti usmeritve in cilji so zajeti v Strategiji razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2013-2020, ki jo je sprejel senat fakultete na svoji 9. seji 23. junija 2014 in je dostopna na <http://www.pf.uni-lj.si/media/strategijapf1.pdf> .

3 URESNIČEVANJE CILJEV V LETU 2020 PO DEJAVNOSTIH S SAMOEVALVACIJO

3.1 Izobraževalna dejavnost

Do leta 2020 je Univerza v Ljubljani (UL) zasledovala tri poglobitve dolgoročne cilje na področju izobraževanja:

- nekoliko zmanjšati število študentk in študentov,
- povečati število diplomantov za tretjino in povečati kakovost diplom,
- zmanjšati razdrobljenost programov.

Upošteva se navedene dolgoročne strateške cilje UL je tudi ena od poglobitvenih usmeritev PF dvig kakovosti na področju izobraževanja. Ob tem pa lahko poročamo, da je PF navedene cilje UL na tem področju v veliki meri dosegla.

Univerza v Ljubljani še ni sprejela Strategije za leto 2021 in naslednja leta. Pravna fakulteta bo pripravila svojo strategijo na osnovi strategije UL, takoj ko bo ta sprejeta. Pri tem ne pričakujemo prelomnih sprememb, pač pa postopno spremljanje in povečevanje kakovosti pedagoških in znanstvenoraziskovalnih procesov na podlagi že doseženega v prejšnjem obdobju. Zaradi obeta številčnejših generacij dijakov v naslednjih letih, hkrati pa povečanega trenda upokojevanja med aktivnimi izvajalci klasičnih pravniških poklicev, bo fakulteta razmislila, ali v prihodnji strategiji še vztrajati na doseženi ravni bistveno manjšega vpisa kot je bil v preteklem desetletju.

Izhajajoč iz Strategije razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2013–2020 zasleduje PF na področju izobraževanja zlasti te poglobitve cilje:

- izobraziti široko razgledanega pravnika, ki se bo znal samostojno in kreativno soočiti z družbenimi izzivi;
- povečati kakovost izvedbe študijskih programov na vseh stopnjah študija;
- povečati uspešnost in učinkovitost študija;
- tesneje povezati znanstvenoraziskovalno in izobraževalno dejavnost;
- okrepiti sodelovanje z drugimi visokošolskimi zavodi znotraj in izven UL;
- okrepiti vse oblike mednarodnega sodelovanja na pedagoškem področju;
- intenzivneje povezati izvedbo pedagoškega procesa z družbenim okoljem, predvsem z vključevanjem strokovnjakov iz pravosodja.

3.1.1 Prva stopnja z evalvacijo študijskih programov

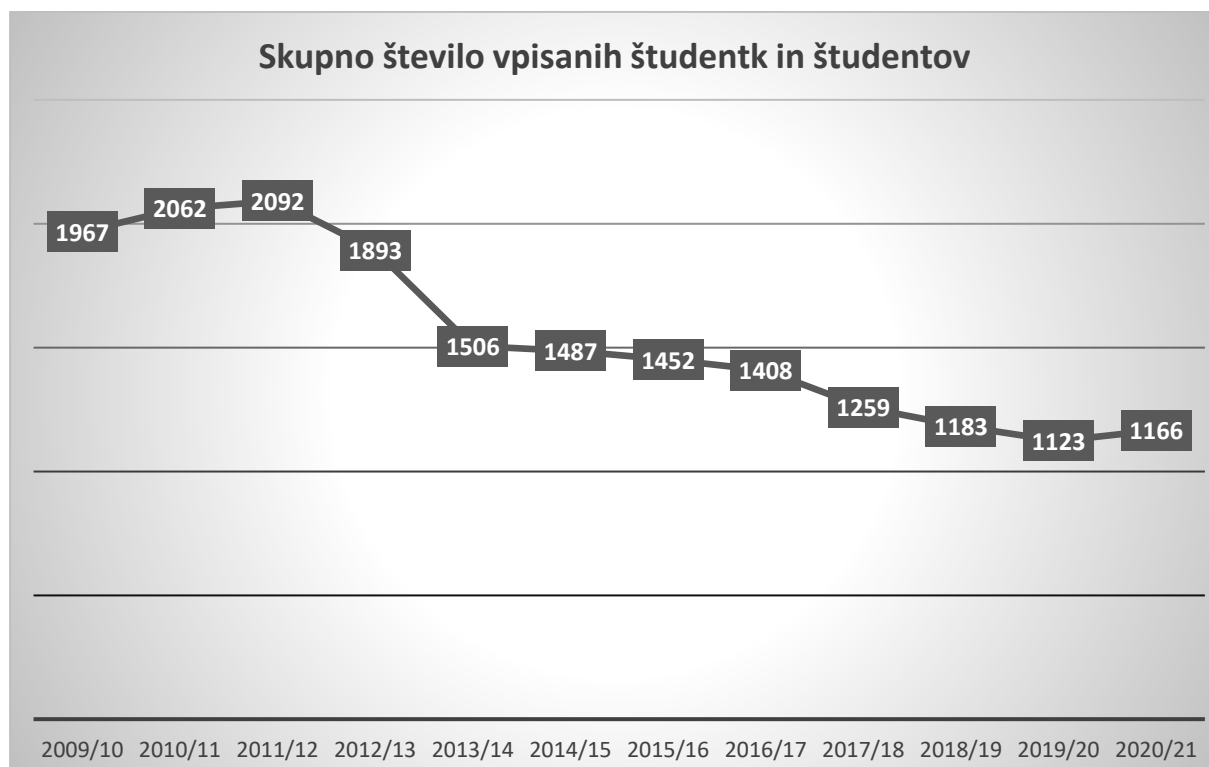
PF je že kmalu po začetku izvajanja dvostopenjskega študija prava ugotovila, da delitev študija prava v dve stopnji ni ustrezna. Ločenost 1. in 2. stopnje neugodno vpliva na možnost smiselnega spremljanja kazalnikov kakovosti. Ta dejavnik je bil v preteklih letih izpostavljen kot ena ključnih pomanjkljivosti na področju zagotavljanja kakovosti študija na PF. Senat PF je že v letu 2014 sprejel prvo različico enovitega magistrskega študija prava, jo nato spreminjal in izpopolnjeval ter v začetku leta 2019 sprejel dokončen program enovitega magistrskega študija prava. Po sprejemu programa na Senatu smo pripravili vlogo za začetek postopka akreditacije. V letu 2020 je bil predlog programa obravnavan v postopku na UL, potrdil ga je Senat UL, fakulteta pa ga je oktobra 2020 posredovala v obravnavo na NAKVIS. Z navedenim programom bomo nadomestili sedanji dvostopenjski študij prava.

PF je skladno s Strategijama UL in PF v zadnjem desetletju postopno zmanjševala število študentk in študentov. Število je od študijskega leta 2010/11 do študijskega leta 2019/20 upadlo s približno 2.100 na približno 1.150. V študijskem letu 2020/21 prvič opažamo minimalni porast, in sicer je skupno

vpisanih 1.166 študentk in študentov (glej tudi graf 1, ki prikazuje gibanje skupnega števila študentk in študentov PF od uvedbe bolonjskih študijskih programov).

Dosegli smo torej približno 45% upad števila študentov, kar je bistveno izboljšalo kvaliteto učnega procesa, predvsem zaradi boljšega razmerja med številom študentov in pedagogov, na kakovost pa vpliva tudi višji vstopni prag za vpis na pravni študij, zaradi katerega se na PF v povprečju vpisujejo uspešnejši dijaki.

Graf 1: Gibanje skupnega števila študentk in študentov (na programih 1., 2. in 3. stopnje) od uvedbe bolonjskih študijskih programov

Kljub postopnemu zmanjševanju skupnega števila študentk in študentov pa je za PF še vedno značilno **neustrezno razmerje med številom pedagogov (in drugih zaposlenih) ter študentk in študentov**, kar je eden od pomembnih kazalnikov kakovosti izobraževalne dejavnosti.

Zmanjševanje skupnega števila študentk in študentov je mogoče pojasniti zlasti z zmanjšanim številom razpisanih mest v 1. letniku I. stopnje; od leta 2015/16 razpisujemo 200 mest na rednem študiju, pred tem pa 256 in celo več mest. Generacije, ki zaključujejo študij, so bile do štud. leta 2018/19 še vedno številčnejše od generacij, ki se na novo vpisujejo na PF,¹ kar pa se je v štud. letu 2019/2020 spremenilo, saj je velika večina študentk in študentov, vpisanih v 2014/15 (256 razpisanih mest), zaključila študij. Trend upadanja števila študentk in študentov se je zato pričakovano ustavil. V študijskem letu 2021/22 nameravamo ponovno razpisati 200 vpisnih mest na rednem študiju, zato pričakujemo, da bo število študentk in študentkov ostalo približno na ravneh zadnjih dveh študijskih let. Kot napovedano v poročilu o kakovosti iz leta 2019, smo se v letu 2020 posebej posvetili tudi analizi izpisovanja študentov s PF, saj tudi to lahko v določeni meri prispeva k zmanjševanju števila študentk in študentov. Pridobljeni so bili podatki, prikazani v spodnji tabeli.

¹ Drug dejavnik pri zmanjševanju, ki je bil aktualen zlasti v letu 2016, je zaključevanje starega magistrskega programa. Glej *Poslovno poročilo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani s poročilom o kakovosti za leto 2016*.

Tabela 1: Izpisani v obdobju 2017 – 2020

	vsi	redni	izredni	nazadnje vpisani v 1. letnik	ženske	moški
2017	97	64	33	68 = 70,1%	72	25
2018	98	64	34	78 = 79,6%	70	28
2019	112	87	25	88 = 78,6%	76	36
2020	91	63	28	66 = 72,6%	70	21

Iz podatkov v tabeli izhaja, da se je v zadnjih štirih letih s PF povprečno izpisalo med 90 in 100 študenti letno, v letu 2019 pa 112. Podatek iz leta 2020 nakazuje, da je bilo leto 2019 izjemno in da ne gre za trend povečevanja števila izpisanih študentov, ki bi bil bolj zaskrbljujoč kot stalno relativno visoko število izpisov.

Večina študentov, ki se izpišejo iz študijskega programa, ni zaključilo niti prvega letnika študija (med 70% in 80%). Večina preostalih izpisanih študentov se je izpisala medtem, ko so bili vpisani v 2. letnik študija, posamični izpisi v višjih letnikih pa so predvsem posledica neuspešnega opravljanja posameznega izpita ob izkoriščenju vseh štirih oziroma petih možnosti, ki jih daje Statut UL.

Na podlagi teh podatkov lahko sklepamo, da se študenti izpisujejo predvsem zato, ker ugotovijo, da jim pravni študij vsebinsko ne ustreza ali pa je prezahteven (tezo o prezahtevnosti študija potrjuje tudi relativno bistveno višji delež izpisanih izrednih študentov, ki so bili v povprečju bistveno manj uspešni pri srednješolskem izobraževanju). Izredno zanimivo in predvsem potrebno za načrtovanje kakršnihkoli ukrepov bi bilo imeti podatek o razlogu za izpis za vsakega posameznega študenta, vendar teh podatkov zaenkrat nismo mogli pridobiti. Študenti v obrazcu za izpis lahko zapišejo razlog izpisa, vendar tega večinoma ne naredijo. Razmislek bi šel lahko v smeri obvezne izpolnitve tega dela obrazca, vendar gre lahko za občutljive osebne podatke, zato bi bilo treba preučiti tudi druge možnosti za pridobitev zelenih podatkov.

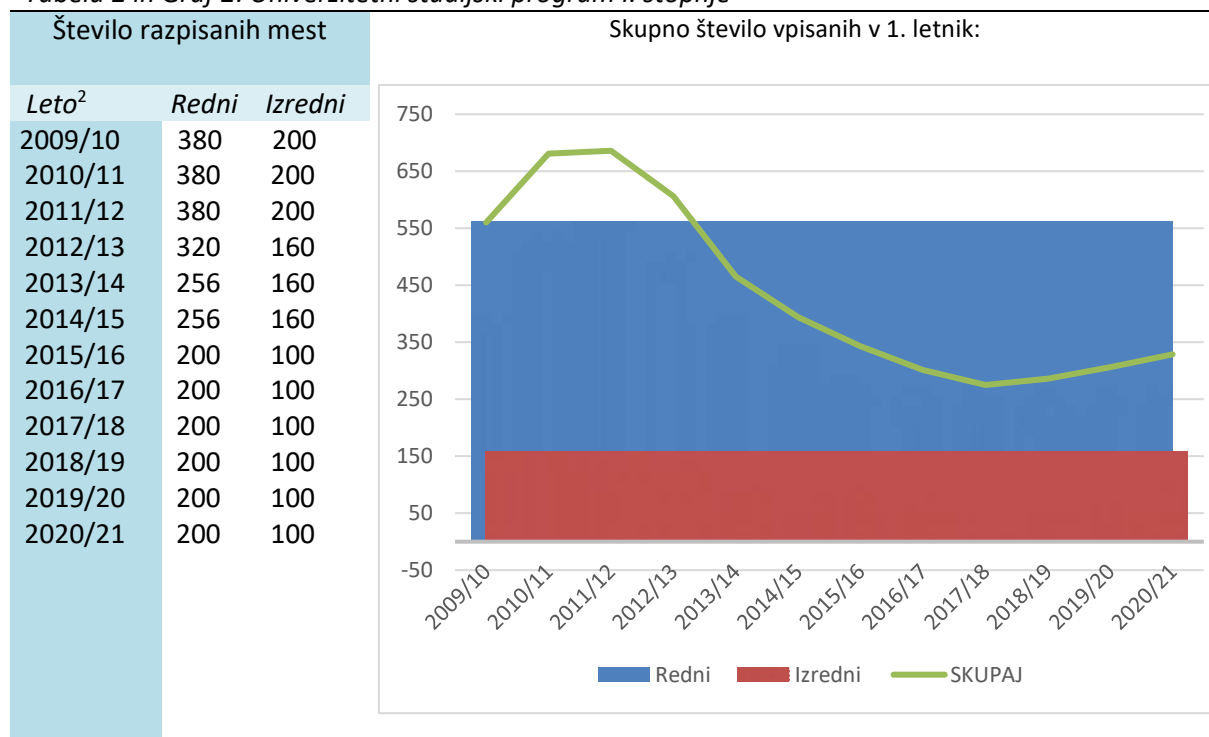
Podobno kot v preteklih letih velja opozoriti, da upadanje števila študentk in študentov načeloma ni posledica upadanja zanimanja za študij prava na PF. Kljub nekaterim nenaklonjenim zunanjim okoliščinam (npr. številčno manjše generacije, konkurenca na trgu pravnega izobraževanja) ostaja **zanimanje za študij na PF** sorazmerno veliko. PF je vpisna mesta na rednem študiju vedno zapolnila že v prvem prijavnem roku. Podatki pa kažejo, da se interes za študij na naši fakulteti povečuje: na razpis v študijskem letu 2019/20 se je prijavilo 41,5% več kandidatov, kot je bilo razpisanih mest, medtem ko je bil prejšnja leta ta presežek le okrog 27%. V študijskem letu 2020/21 je bil presežek prijav že 49%. Porast zanimanja za študij na PF je lahko deloma posledica večjih generacij, ki sta se v preteklih letih vpisovali v visokošolske programe, vendar ocenjujemo, da je velik interes za vpis na PF v zadnjih letih predvsem odraz dolgoročnih prizadevanj PF za kakovost študija in ohranitev njenega visokega ugleda. Poleg tega pa je PF podobno kot v preteklih letih tudi v letu 2020 aktivno delovala v smeri promocije študija prava na PF. Tako je npr. v namen celovite predstavitve pravnega študija (poleg ponovno dobro obiskanih informativnih dnevov z udeležbo okrog 700 dijakinj in dijakov) v sodelovanju s številnimi srednjimi šolami po Sloveniji organizirala tudi vrsto predstavitev študija in obštudijskih dejavnosti, ki potekajo na PF (na primer predstavitev PF na Sejmu izobraževanja in poklicev – Informativa, obiski in predstavitve študija na PF na srednjih šolah, ki jih skrbno izvajajo predvsem asistenti PF). Pri organizaciji in izvedbi predstavitev gre posebej izpostaviti odlično sodelovanje zaposlenih ter študentk in študentov na PF. Zaradi epidemije koronavirusa je v letu 2020 žal odpadel sejem obštudijskih dejavnosti v organizaciji društva HOPE (ki deluje na PF), na katerem so se predstavila vsa društva in obštudijske dejavnosti, ki so na voljo študentkam in študentom PF.

V preteklem študijskem letu smo tudi povabili nekaj gimnazij, da lahko skupina dijakov preživi en dan na fakulteti in se udeleži predavanj in vaj skupaj z našimi študenti. Za vaje pri enem od predmetov so vnaprej prejeli gradivo, da so se lahko pripravili in zato aktivneje sodelovali. Na vabilo sta se odzvali

dve gimnaziji, z vsake je fakulteto obiskalo približno 15 dijakov, ki so bili s takšnim načinom predstavitve študija na fakulteti zelo zadovoljni. Zaradi epidemioloških razmer v tem študijskem letu tega ni bilo mogoče ponoviti na enak način, se je pa dijake povabilo, da se udeležijo predavanj, kot jih izvajajo pedagogi po platformi Zoom na daljavo.

Podatki v Tabeli 2, ki kažejo gibanje števila razpisanih vpisnih mest za redni in izredni študij od uvedbe bolonjskih študijskih programov, potrjujejo zavezanost PF k cilju zmanjševanja števila študentk in študentov.

Tabela 2 in Graf 2: Univerzitetni študijski program I. stopnje

Graf 2 kaže, da je skupno število vpisanih v 1. letnik univerzitetnega študijskega programa I. stopnje sicer v zadnjih treh letih nekoliko poraslo, kar pa je posledica večjega števila vpisanih na izredni študij v zadnjih treh študijskih letih (Tabela 2). Kljub opisanemu trendu pa je število vpisanih na izredni študij še vedno bistveno nižje od razpisanih mest, ki je že nekaj let 100 mest.

V študijskem letu 2019/20 smo opravili analizo izrednega študija, na podlagi katere smo v letu 2020/21 poskusno uvedli nov model poučevanja izrednih študentov na način, ki je bližje poučevanju rednih študentov. Ugotovili smo namreč, da izredni študentje v povprečju malo obiskujejo posebne pedagoške ure, ki so jim namenjene, ampak se raje vključujejo v pedagoške ure, namenjene rednim študentom.

Analiza je pokazala tudi, da se je v letu 2018/19 v enem letu po vpisu izpisalo 18% študentov, kar je nekoliko manj kot prejšnja leta, a še vseeno kar precej. Med redne študente v času celotnega študija preide le približno četrtnina izrednih študentov. V štirih letih prvostopenjski študij zaključi bistveno manj izrednih (v zadnjih štirih letih med 3,12% in 8,89%) kot rednih (v zadnjih štirih letih med 23,1% in 28,2%) študentov.

² V študijskem letu 2008/2009 je PF zadnjič razpisala prosta mesta za (stari) univerzitetni dodiplomski študij Pravo. Od študijskega leta 2009/10 se podatki o razpisanih mestih nanašajo na (bolonjski) univerzitetni študijski program I. stopnje.

Tabela 3: Število (prvič) vpisanih v 1. letnik izrednega študija

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/2020	2020/21
Število prvič vpisanih	45	24	43	53	56

Podatki v Tabeli 4 prikazujejo aktualno stanje vpisanih študentk in študentov na PF v začetku študijskega leta 2019/2020, in sicer po različnih letnikih in načinih študija (vpisa).

Tabela 4: Število vpisanih na I. stopnji študija v študijskem letu 2020/21

2019/2020	1. LETNIK		2. LETNIK		3. LETNIK		4. LETNIK		DODATNO LETO		Skupaj
	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	
Prvič	207	56	158	9	124	10	123	5	29	0	721
Ponovno	42	21	9	2	2	2	0	0	0	0	78
Podaljšan status	2	1	0	0	1	0	0	1	0	0	5
Skupaj	251	78	167	11	127	12	123	6	29	0	804

V preteklih letih je bilo že večkrat poudarjeno, da omejevanje števila vpisanih in posledično manjše število študentk in študentov samo po sebi ni zagotovilo, da se bodo na PF res vpisali tudi najustreznejši kandidati in kandidatke za študij prava. Zato je bila v razpravah na fakulteti večkrat v ospredju možnost ponovne uvedbe **sprejemnega izpita**, pri čemer pa se vedno znova zastavi tudi vprašanje vsebine takega izpita, torej kako zajeti in ustrezno preveriti vse sposobnosti, ki se zahtevajo za dobrega pravnikarja. Zaenkrat se za sprejemni izpit nismo odločili, in sicer tudi na podlagi poročil iz tujine, pri katerih so pravne fakultete poročale, da je uspešnost študentov na predhodnem izobraževanju najbolje napovedovala njihovo uspešnost na pravnem študiju. K tej odločitvi je prispevalo tudi dejstvo, da odkar razpisujemo po 200 vpisnih mest (od leta 2015/16 dalje), stalno rahlo narašča število točk, potrebnih za vpis v program prve stopnje v (od 72,5 na 77 leta 2020/21), prav tako tudi povprečno število točk vpisanih (Tabela 5) in tudi povprečno število točk, ki so jih vpisani dosegli na maturi (Tabela 6). Tako bomo v naslednjih letih spremljali, ali bo boljši uspeh vpisanih v srednji šoli prispeval tudi k dvigu študijske uspešnosti (povprečne ocene, prehodnost med letniki).

Tabela 5: Točke, potrebne za vpis program 1. stopnje (redni študij)

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Točke, potrebne za vpis	63	72,5	72,5	73	72	76	77
Povprečne točke vpisanih	Ni podatka	Ni podatka	Ni podatka	Ni podatka	85,51	87,07	88,2

Tabela 6: Povprečno število točk na maturi, ki so jih dosegli prvič vpisani v program 1. stopnje (redni študij)

	2018/19	2019/20	2020/21
Povprečno število točk	22,36	23,07	23,66

PF od študijskega leta 2009/10 razpisuje tudi 10 mest za tujce. Ker je analiza njihovega uspeha pri študiju pokazala izrazito slabo podobo (le 11,3% jih je po vpisu v obdobju med študijskimi leti 2009/10 do 2015/16 napredovalo iz 1. letnika), je PF s študijskim letom 2018/19 med vpisne pogoje dodala znanje slovenščine. PF namreč ocenjuje, da je neznanje (ali nezadostno znanje) slovenščine poglaviti razlog za takšen slab študijski uspeh vpisanih študentov tujcev, ker študij prava temelji na natančnem razumevanju pravnih besedil ter sposobnosti konciznega ustnega in pisnega izražanja v slovenščini. Zaradi nacionalne obarvanosti velikega deleža predmetov je pretežni del študijske literature v slovenščini, ki se za študente tujce brez dobrega znanja slovenskega jezika očitno kaže kot prevelika ovira. V študijskem letu 2018/19 so se na mesta za tujce vpisale le tri študentke in predložile potrdilo o znanju slovenščine na zahtevani ravni B2. Vse omenjene študentke, vpisane v 2018/19, še vedno niso opravile pogojev za napredovanje (dve nista opravili nobenega izpita, ena pa le tri). Od 8 vpisanih tujcev v študijskem letu 2019/20 sta dve študentki izpolnili pogoj za redno napredovanje v 2. letnik, ena se je izpisala, pet pa jih ni opravilo nobenega izpita. V študijskem letu 2020/21 so se na mesta za redni študij za tuje državljane (iz držav, ki niso članice EU) vpisali štirje študenti.

Ker je v povprečju študijski uspeh tujcev, kljub temu, da morajo pred vpisom izkazati ustrezno znanje slovenščine, slab, bomo skušali analizirati morebitne druge razloge za to in ugotoviti, ali so med njimi (tudi) takšni, na katere lahko vpliva fakulteta.

Običajno se kot kazalnika kakovosti upoštevata tudi **prehodnost** študentk in študentov med letniki ter **povprečno trajanje študija**. PF je že v preteklih letih razmeroma nizko prehodnost izpostavljala kot eno od težav pri spremljanju kakovosti izobraževalne dejavnosti. Po eni strani je lahko nizka prehodnost res (upravičeno) razumljena kot pokazatelj sistemskih težav pri študiju, a po drugi strani prav to kaže tudi na ohranjanje trajne skrbi PF za visoko raven študijskih standardov in kakovost njenih diplomantk in diplomantov, ki jih PF ne želi za vsako ceno podrežati pragmatičnim interesom, tj. zgolj nominalnemu dvigu kakovosti. Kljub ambivalentnemu odnosu do prehodnosti kot kazalniku kakovosti študija, pa PF vsa leta spremlja njegovo vrednost.

V Tabeli 7 so prikazani podatki o prehodnosti ob začetku študijskega leta 2020/21. Primerjava z letom 2019/20 pokaže, da je iz 1. v 2. letnik v zadnjem letu napredovalo 8% več študentov (od tega 14% več rednih in 8% manj izrednih študentov). Večja prehodnost kot leto prej se kaže tudi pri prehodu iz 2. v 3. in iz 3. v 4. letnik (upoštevali smo tudi študente, ki so leto prej »pavzirali«, ter študente, ki so prešli z izrednega na redni študij, od tod ponekod število odstotkov, večje od 100). Nekaj let pred tem je prehodnost ostajala približno na istih odstotkih. Vzroke za večjo prehodnost je iskati v manjšem številu vpisanih študentov in povečevanju točk, ki se zahtevajo za vpis na PF, predvsem pa v prizadevanjih PF za spodbudo študentov k sprotnemu študiju, ki se pri posameznih predmetih kaže npr. z uvedbo semestrskih kolokvijev in možnosti pridobivanja delnih ocen s seminarskimi nalogami in sodelovanjem pri pouku. Z vsakim letom se tudi krepi sistem tutorstva, ki ga zagotavljamo za veliko večino predmetov na prvi stopnji študija in ki pomeni pomembno oporo in pomoč študentom pri študiju in načrtovanju opravljanja študijskih obveznosti. Seveda je bila v letu 2019/20 pomemben zunanji faktor, ki je vplival na vse vidike študijskega procesa, tudi pandemija koronavirusa. Podatki kažejo, da je prišlo v letnem semestru 2020 do rahlega porasta povprečnih ocen pri izpiti na PF, porast prehodnosti pa je še bistveno bolj izrazit. Koliko so na te podatke vplivali sprememba načina pedagoškega procesa (na daljavo), koliko pa zunanji dejavniki (npr. več časa za študij ob odsotnosti drugih študentskih dejavnosti), bomo skušali ugotoviti z analizo v letu 2021.

Tabela 7: Prehodnost na I. stopnji študija 2020/2021

Prehodnost	1. letnik (Iz prvega v drugi)	2. letnik (Iz drugega v tretji)	3. letnik (Iz tretjega v četrti)
Skupaj	54,6 %	93,7 %	102,4 %
Redni	65,8 %	95,4 %	108,8%
Izredni	13,6 %	76,9 %	35,7 %

V Tabeli 8 pa prikazujemo le **čisto prehodnost iz 1. v 2. letnik**, ki je izračunana nekoliko drugače kot prehodnost v Tabeli 7, in sicer tako, da zajema le študente 2. letnika, ki so redno napredovali iz 1. letnika (torej brez ponavljalcev).³ Iz tabele izhaja, da se je prehodnost najprej nekoliko povečala, ko je PF začela zmanjševati število vpisnih mest, in je nato do leta 2019/20 nihala med približno 38% in 44%. V letu 2019/20 pa je prehodnost izrazito narasla – od 41% leta 2018/19 na 55% leta 2019/20. Kot že omenjeno, se je na eni tretjini letnega semestra 2020 začela epidemija koronavirusa, ki je nato zaznamovala tudi vsa tri izpitna obdobja. Kljub temu da je bila epidemija 18. 5. 2020 preklicana, so namreč v času vseh izpitov veljale stroge omejitve glede združevanja v izobraževalnih ustanovah, ki so onemogočale fizično izvedbo nekaterih izpitov, druge pa je bilo treba izvesti na drugačen način kot običajno. Spremembe pri poučevanju in nato izvedbi izpitov so lahko vplivale na prehodnost, gotovo pa so nanjo vplivali tudi številni drugi dejavniki, povezani z epidemijo, ki jih bomo lahko vsaj delno analizirali v letu 2021. Za ta ogromen skok v prehodnosti, ki je brez vzporednice v skoraj desetletju spremljanja tega kazalca, ni enoznačne razlage. Vsekakor je mogoče oceniti, da je sprememba povezana s pandemijo. Ta je utegnila vplivati na pojav dejavnikov, ki so morda vplivali na (nezavedno) nižanje zahtevnosti študija. Prav tako je k skoku morebiti prispevalo tudi težje nadziranje pisnih preverjanj znanja v novem digitalnem okolju, ki se mu pedagogi še niso znali dovolj hitro prilagoditi. Po drugi strani pa je tudi res, da so študentom v času razglašene epidemije, ko so morali ostali doma, odpadle vse ostale aktivnosti in so imeli precej več časa za osredotočenje na študij. Prav tako pa ne smemo kot morebitnega razloga zanemariti izjemen dodaten angažma učiteljev in asistentov za kakovost vseh kategorij izobraževalnega procesa v skrbi za znanje študentov prav zaradi nove situacije, v kateri smo se zaradi pandemije znašli. V prihodnje bo potrebno opraviti temeljito analizo te velike spremembe.

Tabela 8: Čista prehodnost v 2. letnik rednih študentov (prvi vpis v 2. letnik / prvi vpis v 1. letnik)

Štud. leto napredovanja	Čista prehodnost v %
2012/2013	34,45
2013/2014	39,76
2014/2015	38,15
2015/2016	41,77
2016/2017	44,21
2017/2018	39,15
2018/2019	44,34
2019/2020	41,97
2020/2021	55,15

³ UL prehodnost med letniki, ki jo lahko primeroma opredelimo s pomočjo prehodnosti iz 1. v 2. letnik, izračunava na sledeč način: število vpisanih v 2. letnik v obdobju t (tekočem študijskem letu) brez ponavljavcev / število vpisanih v 1. letnik vključno s ponavljavci v prejšnjem študijskem letu ($t-1$).

Čista prehodnost izrednih študentk in študentov iz 1. v 2. letnik pa je bistveno nižja in se v letih, navedenih v Tabeli 8, giblje le okrog 15% (v zadnjem študijskem letu 18,9%: od lani prvič vpisanih 53 izrednih je letos napredovalo: 3 izredno in 7 redno v 2. letnik). Analiza izrednega študija, izvedena v letu 2020, je pokazala, da je povprečno število točk, s katerimi se na PF vpisujejo izredni študenti, na 1. vpisnem roku 61,88, na 2. vpisnem roku (ko se je vpisalo več kot polovica izrednih študentov) pa 50, medtem ko je povprečno število točk vpisanih rednih študentov 85,51. Ocenjujemo, da je ta velika razlika v uspehu novih študentov na srednješolskem izobraževanju najverjetneje eden od pomembnih razlogov za bistveno slabši uspeh na pravnem študiju.

Zanimiv pa je še en izračun prehodnosti: **čista prehodnost od 1. do 4. letnika**. Ta podatek nam pove, kolikšen delež vpisanih v 1. letnik je redno napredovalo (brez ponavljanja ali pavziranja) do vpisa v 4. letnik. Tako izračunano prehodnost za ves čas študija. Letos vpisane študentke in študente v 4. letnik smo primerjali s prehodnostjo študentk in študentov 4. letnika v preteklih treh študijskih letih. Pri tem nismo ločevali prehodnosti redno in izredno vpisanih v 1. letnik, ker lahko študent v času študija prehaja med obema oblikama študija. Iz Tabele 8 izhaja, da le okrog četrtnina študentk in študentov redno napreduje iz letnika v letnik v času študija na programu I. stopnje, da pa se prehodnost v obravnavanih letih ves čas zvišuje in je v štirih letih narasla kar za eno tretjino, s 23,1% na 30,6%.

Tabela 9: Čista prehodnost od 1. do 4. letnika (prvič vpisani v 4. letnik / prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (ne glede na status rednega ali izrednega študenta)

Štud. leto	Prehodnost
2017/2018	23,14%
2018/2019	24,55%
2019/2020	28,26%
2020/2021	30,6 %

Ukrepi za povečanje prehodnosti (in boljših študijskih rezultatov nasploh) tudi v letu 2020 ostaja **spodbujanje sprotnega dela** študentk in študentov, na primer s preverjanjem prisotnosti na vajah (zlasti v nižjih letnikih, kjer je problem prehodnosti najočitnejši), delnimi preverjanji znanja (kolokviji) in upoštevanjem sodelovanja pri pouku pri končni oceni. K izboljšanju stanja v zvezi s tem problemom bistveno pripomore tudi vedno večji poudarek, ki ga PF namenja **sistemu tutorstva** na vseh ravneh (tutorstvo za tuje študentke in študente na študijski izmenjavi, predmetno tutorstvo, uvajalno tutorstvo, tutorstvo za študentke in študente športnike in tutorstvo za študentke in študente s posebnimi potrebami). Katera od navedenih okoliščin (in poleg njiju še katera druga) je (in v kolikšni meri) povzročila višjo prehodnost, ni mogoče ugotoviti.

V študijskem letu 2017/18 smo prvič podaljšali zimsko izpitno obdobje za en teden, premaknili izredne izpitne roke iz marca na januar in redne izpitne roke (za semestrsk predmete) iz marca na mesec maj oz. junij (pri čemer smo seveda ohranili januarske izpitne roke za predmete prvega semestra). Te spremembe smo ohranili tudi v naslednjih študijskih letih, saj jih ocenjujemo kot dobre; z njimi smo zagotovili nemoteno izvajanje neposrednega pedagoškega dela v času zimskega in poletnega semestra, optimalnejšo razporeditev izpitnih rokov in spoštovanje študijskega koledarja UL, ki ne predvideva izvedbe izpitov (rednih rokov) izven izpitnih obdobj. Tabeli 8 in 9 kažeta, da navedena sprememba prehodnosti ni poslabšala, kar je ob uvedbi te spremembe skrbelo predvsem študentke in študente.

⁴ V štud. letu 2014/15 je bilo v 1. letnik vpisanih 247 rednih študentov in 52 izrednih, od teh jih je bilo v štud. l. 2017/18 v 4. letnik vpisanih 69.

⁵ V štud. letu 2015/16 je bilo v 1. letnik vpisanih 191 rednih študentov in 62 izrednih, od teh jih je bilo v štud. l. 2018/19 v 4. letnik vpisanih 62.

⁶ V letošnjem štud. l. 2019/2020 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 66 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 234 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

Zanimivo je, da se je hkrati v zadnjih letih povišala povprečna ocena opravljenih izpitov v posameznem letniku, vključno z letom 2019/20, ko so bili izpiti, razen semestrskih, opravljeni večinoma na daljavo (Tabela 10). Kateri od dejavnikov je v kakšni meri prispeval k navedenemu, ni mogoče ugotoviti, verjetno pa gre za prepletenost več dejavnikov (torej tudi spremembe izpitnih rokov, razvitega tutorskega sistema, spodbujanja sprotnega učenja). Kljub sprotnim pogovorom in obravnavam možnih odgovorov na vprašanje, kakšen je bil vpliv pandemije koronavirusa in s tem sprememb tako v študijskem procesu kot v vsakdanjem življenju študentov, bo treba poglobljeno analizo šele opraviti.

Tabela 10: Povprečna ocena izpitov

Letnik / leto	2019/20	2018/19	2017/18	2016/17	2015/16	2014/15
1. letnik	7,29	7,16	7,38	7,09	7,06	7,08
2. letnik	7,98	7,89	7,77	7,64	7,88	7,56
3. letnik	8,49	8,21	8,16	8,24	8,19	8,02
4. letnik	8,74	8,53	8,66	8,45	8,52	8,46

K izboljšanju kakovosti študijskega procesa na PF je bil že v študijskem letu 2017/18 namenjen tudi ukrep **omejitve vpisa na izbirne predmete** programa I. stopnje in v naslednjih letih postopno zmanjševanje vpisnih mest; s 100 v 2017/18 smo jih v letu 2018/19 znižali na 90 in v 2019/2020 na 80 (omejitev na 80 vpisanih smo ohranili tudi v študijskem letu 2020/21). Preko študentskega informacijskega sistema (ŠIS) se na posamezni izbirni predmet lahko vpiše 15 študentk in študentov manj, kot je določena kvota, 15 dodatnih študentk in študentov pa dobi možnost vpisa na želeni predmet v postopku obravnave prošnje za zamenjavo izbirnega predmeta. Takšen sistem dodatnih prošenj je bil uveden zato, da ne bi razpisanih mest zapolnili predvsem študentke in študenti, ki so v prejšnjem letu pavzirali, in tako tistim, ki redno napredujejo, pa pogoje za vpis v višji letnik izpolnijo nekoliko pozneje, omejili izbiro. Če je prošnja 15 ali manj, se vsem ugodi. Če pa bi jih bilo več kot 15, bi se pri njihovi obravnavi upoštevalo redno napredovanje po študijskem programu, kot dopolnilna kriterija pa še število ECTS prejšnjega letnika in povprečna ocena. Po uvedbi takšnega sistema ni bilo pri nobenem predmetu teh prošenj več kot 15, zato navedenih kriterijev za izbiro (še) ni bilo potrebno uporabiti. Tako se je tudi izkazalo, da ni bil utemeljen strah, ki so ga ob uvedbi kvot izražali predvsem študentke in študenti, pa tudi nekateri pedagogi, da številni študenti ne bodo mogli vpisati predmeta, ki jih zelo zanima (za takšne je namreč utemeljeno pričakovati, da bi ob zapolnitvi mest v ŠIS vložili prošnjo za sprejem). S temi kvotami predvsem dosegamo bolj enakomerno razporeditev študentk in študentov pri posameznih predmetih, kar omogoča bolj kakovostno izvedbo posameznih (izbirnih) predmetov: po eni strani se je zmanjšalo število vpisanih pri številčno najbolj obremenjenih predmetih, po drugi strani pa se je z uvedbo tega ukrepa povečala možnost, da se je zaradi nekoliko enakomernejše razporeditve vpisa na izbirne predmete v polnem obsegu (in ne v obliki konzultacij) izvajalo več izbirnih predmetov, kar prispeva k povečani izbirnosti študijskih vsebin tudi na dejanski ravni.

V skrbi za stalno ažuriranje študijskega programa smo se odločili, da v študijskem letu 2020/21 ponudimo možnost uvedbe nekaterih **novih izbirnih predmetov**, ki pa se bodo zaradi ohranjanja finančne vzdržnosti programa izvajali izmenično z določenimi obstoječimi izbirnimi predmeti. Katedre so predloge za nove predmete z utemeljitvijo njihove aktualnosti podale spomladi 2020. Na ta način je bilo akreditiranih 5 novih predmetov na prvi stopnji (Zavarovalno pravo, Pravo varstva pred diskriminacijo, Varstvo zasebnosti v kazenskih postopkih, Zasebnopravni vidiki ureditve interneta, Izbrana poglavja iz zgodovine angleškega prava) in en nov predmet na drugi stopnji (*Ius commune* - rimsko pravo in evropska pravna tradicija). Nekateri novi izbirni predmeti bodo lahko izvedeni v študijskem letu 2021/2022, saj je bila njihova akreditacija prepozna za vključitev v študijski program tekočega študijskega leta. Spremljanje razvoja različnih področij prava in s tem potreb po novih izbirnih predmetih ostaja stalna skrb PF, ki se ji bomo posvetili tudi v letu 2021 in po potrebi oblikovali in akreditirali nove izbirne predmete.

V študijskem letu 2019/20 smo akreditirali tudi nova izbirna predmeta Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka, in sicer na prvi in drugi bolonjski stopnji. Več kot 20-letna tradicija izvajanja študentskih tekmovanj in pravnih klinik kot obštudijskih dejavnosti je tako organsko prerasla v izbirne predmete. Ker sta predmeta specifična v smislu, da se v okviru obeh predmetov ponujajo različne vsebine glede na pravno kliniko ali tekmovanje, ki ga študent izbere oziroma je sprejet v ekipo, je bilo treba sprejeti tudi posebni Pravilnik za izvajanje teh izbirnih predmetov, ki je objavljen na spletni strani fakultete.

Spremembe pogojev za zaključek študija na univerzitetnem programu I. stopnje, ki so začele veljati že s študijskim letom 2015/16, so pomembno prispevale h kakovosti študija tudi v letu 2020. Za zaključek študija na I. stopnji univerzitetnega študijskega programa zadostuje, da študentka oziroma študent opravi vse študijske obveznosti in izpite iz posameznih predmetov tega študijskega programa, ni pa potrebno izdelati in uspešno zagovarjati diplomskega dela. Nova ureditev glede zaključka študija na I. stopnji nakazuje tudi težnjo PF k oblikovanju enovitega petletnega študijskega programa, ki se zaključi s kakovostno izdelanim, obsežnejšim magistrskim diplomskim delom.

S tem je povezano tudi število diplomantk in diplomantov oziroma **zaključevanje študija** na programu I. stopnje. V Tabeli 11 je prikazano skupno število študentk in študentov, ki so na PF zaključili študijski program pravo I. stopnje, in sicer upoštevaje začetek izvajanja tega študijskega programa v študijskem letu 2009/10:⁷

Tabela 11: Diplomantke in diplomanti na študijskem programu I. stopnje

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število	77	123	225	233	185	150	175	126

Medtem ko je od uvedbe bolonjskih študijskih programov leta 2009/10 število študentk in študentov, ki so zaključili študij I. stopnje, naraščalo do leta 2015, pa je v letu 2016 njihovo število začelo padati. Ob tem pa velja opozoriti, da to zmanjšanje števila diplomantk in diplomantov ni posledica dejavnikov kakovosti, kot je na primer (slaba) prehodnost med letniki, temveč je zmanjšanje predvsem posledica strateške odločitve PF, ki je v preteklih letih znatno omejila vpisna mesta in začela tudi dejansko zmanjševati število vpisanih študentk in študentov.⁸

Ukinitev diplomske naloge za zaključek študija I. stopnje (že pred nekaj leti) je dodatno prispevala tudi k manj zapletenemu (in hitrejšemu) **prehodu med I. in II. stopnjo študija**. Večina tistih, ki zaključijo študij I. stopnje, se odloči za neposreden prehod (nadaljnji vpis) na študij prava II. stopnje. Tako je na primer od 174 študentk in študentov, ki so se v študijskem letu 2019/20 prvič vpisali na študijski program II. stopnje, kar 162 takšnih, ki so študijski program I. stopnje zaključili v študijskem letu 2018/19 in torej študij na PF nadaljevali z neposrednim vpisom na študijski program II. stopnje.

Trajanje študija I. stopnje (od vpisa do uspešno opravljenega zadnjega izpita 4. letnika) študentk in študentov, ki so zaključili študij I. stopnje v letu 2020, je nekoliko krajše (približno 4 mesece) od leta prej. Za obdobje pred letom 2018 tovrstnih izračunov nismo delali, zato primerjava s prejšnjimi leti ni mogoča. V Tabeli 12 so prikazani podatki posebej za redne in izredne študentke in študente, pri čemer so med izredne študentke in študente uvrščeni le tisti, ki so imeli ta status v 4. letniku (študent, ki se vpiše v 1. letnik kot izredni študent, lahko kasneje preide med redne in tudi obratno). Pri izstopajočem podatku za izredni študij za leto 2020 je treba poudariti, da je diplomirala le ena izredna študentka in torej ne gre za povprečno trajanje, pač pa le za eno osebo.

⁷ Glede na začetek izvajanja tega študijskega programa v študijskem letu 2009/10 je razumljivo, da je fakulteta prve diplomante oziroma diplomantke na tem študijskem programu dobila v letu 2013.

⁸ Podatki o razpisnih mestih in številu vpisanih za pretekla leta so v tabelarični in grafični obliki prikazani zgoraj.

Tabela 12: Trajanje študija

Leto zaključka študija / oblika študija	Redni študij	Izredni študij	Redni in izredni skupaj
2018	63 mesecev	70 mesecev	64 mesecev
2019	62 mesecev	79 mesecev	63 mesecev
2020	58,52 mesecev	92 mesecev	58,79 mesecev

Kot v preteklih letih, tudi za leto 2019 velja, da so za kakovost v izobraževalnem procesu na PF vedno bolj pomembne alternativne oblike poučevanja, ki vključujejo tudi **aktivne metode učenja in poučevanja** ter **sodelovanje z okoljem v okviru študija**.⁹ Tako se na primer pedagoško delo v okviru izvajanja študijskih programov vseskozi dopolnjuje s praktičnimi primeri ter obiskovanjem najpomembnejših mednarodnih, državnih, nedržavnih in zasebnih subjektov, ki zaposlujejo pravnike. Na fakulteti redno gostimo predavateljice in predavatelje s tujih pravnih fakultet ter iz prakse (sodniki, odvetniki, notarji, strokovnjaki iz gospodarstva itd.). Da bi imeli natančnejši pregled nad številom gostujočih predavateljev, smo v letu 2019 uvedli mesečno poročanje pedagogov o tem. Iz teh poročil izhaja, da je na PF (kljub temu, da je bila od polovice marca 2020 razglašena pandemija koronavirusa in je pedagoški proces potekal na daljavo) v študijskem letu 2019/20 gostovalo kar 44 strokovnjakov iz prakse in 7 strokovnjakov iz drugih raziskovalnih organizacij.

Poleg sodelovanja gostujočih strokovnjakov iz prakse ponuja fakulteta še druge oblike sodelovanja z okoljem. Kot dobro prakso slednjega lahko omenimo uspešno sodelovanje PF na javnem razpisu Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada RS »Javni razpis projektno delo z gospodarstvom in negospodarstvom v lokalnem in regionalnem okolju - po kreativni poti do znanja 2017-2020«, v okviru katerega sta bila v letu 2020 izvedena dva projekta.¹⁰

Tudi v študijskem letu 2019/20 je fakulteta izvajala predmet Pravo migracij in azila. Posebnost tega predmeta je, da je njegovo izvajanje sofinancirano iz projekta Jean Monnet. V letu 2017 je bila PF namreč uspešna s prijavo na razpisu Izvršne agencije EU za izobraževanje, audiovizualne zadeve in kulturo (EACEA) za modul Jean Monnet. PF je na razpisu kandidirala s projektom »Migration and Refugee Law in Europe«, v okviru katerega je predvidela tudi izvajanje novega izbirnega predmeta »Pravo migracij in azila«, in sicer z nosilcem doc. dr. Samom Bardutzkyjem. Izvajanje predmeta je z aktualno tematiko ter vpetostjo v mednarodno okolje dodatno obogatilo pedagoški proces in prispevalo h kakovosti študija na PF.

PF je bila v študijskem letu 2020 uspešna tudi na razpisu Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada RS za financiranje gostovanja slovenskih doktorjev znanosti, ki delujejo v tujini. V tem okviru sta v poletnem semestru 2019/20 na PF gostovali prof. dr. Urška Velikonja, ki deluje na univerzi Georgetown v ZDA, in prof. dr. Nina Peršak, ki je bila zaposlena na univerzi v Gentu, Belgija in na CEA, Madžarska. Izvedli sta izbirna predmeta v angleškem jeziku, ki so si ju lahko izbrali tako slovenski kot tujih študenti na izmenjavi na PF. Prof. Velikonja je izvedla tudi še dodatni seminar v angleškem jeziku, na katerega so bili povabljeni vsi študenti. Z gostovanji slovenskih doktorjev znanosti, ki delujejo v tujini, že nekaj let uspešno bogatimo študijski program in izbirnost. V zimskem semestru študijskega leta 2020/21 sta tako s ponudbo jesenskih šol in bralnih seminarjev na PF gostovala še prof. dr. Damjan Kukovec z Univerze Middlesex v Londonu in dr. Matija Žgur z Univerze Roma Tre v Rimu.

Ob rednih oblikah študija pa so bile študentkam in študentom na voljo še druge učne vsebine in načini, ki zahtevajo oziroma omogočajo posebej aktivno možnost pridobivanja in praktičnega preverjanja

⁹ Ugotovitev se nanaša na vse stopnje študija, tj. programe I., II. in III. stopnje.

¹⁰ Informacije o t. i. PKP projektih, ki sta bila v letu 2020 izvedena na PF, so dostopne na naslednji povezavi: <http://www.pf.uni-lj.si/raziskovanje-in-projekti/razvojni-in-izobrazevalni-projekti/po-kreativni-poti-do-practicnega-znanja-studijsko-letu-201920/> (15. 1. 2021).

novih znanj. Tako so imeli študenti in študentke v študijskem letu 2019/20 v okviru PF možnost sodelovati na več različnih pravnih klinikah oziroma svetovalnicah, domačih in mednarodnih tekmovanjih iz simulacij reševanja pravnih sporov (t. i. *moot court* tekmovanjih) (kot že omenjeno, smo ti dve obliki dela preoblikovali v izbirne predmete in jih od leta 2020/21 naprej izvajamo v tej obliki), poletnih šolah s predavatelji iz tujine (v ruskem, nemškem in francoskem jeziku), ki so bile vse izvedene kljub pandemiji koronavirusa, in manjših raziskovalnih projektih, strokovnih ekskurzijah ipd., v sodelovanju z učitelji PF. Na kakovost študija v tem kontekstu nesporno kaže tudi dejstvo, da študenti in študentke PF na študentskih tekmovanjih praviloma dosegajo vrhunske uvrstitve, v okviru drugih dejavnosti pa prepoznavne dosežke. V študijskem letu 2020/21 ekipe študentov PF sodelujejo na 16 mednarodnih in dveh domačih študentskih pravnih tekmovanjih in pri 8 pravnih klinikah v organizaciji pedagogov PF.

Sodelovanje pri pravnih klinikah in študentskih tekmovanjih je ovrednoteno z 2 ali 4 ECTS, odvisno od obsega (z letom 2020/21 se kot izbirni predmeti izvajajo tiste pravne klinike in tista študentska tekmovanja, ki so bili že prej ovrednoteni s 4 ECTS – vrednotenje ostaja enako). Sodelovanje na enotedenskih intenzivnih poletnih šolah z naravnimi govorcji je ovrednoteno z 2 ECTS, kreditno pa na predlog ovrednotimo tudi seminarje in predmete, ki jih izvajajo gostujoči predavatelji, če ustrezajo kriterijem za dodelitev ECTS. Študenti pridobljene ECTS lahko izkoristijo za menjavo z vpisanimi izbirnimi predmeti, ali pa se jim sodelovanje vpiše v priložo k diplomi. Za zamenjavo s prej vpisanim izbirnim predmetom se sicer ne odločijo vsi študenti, ki bi to lahko storili, saj pri takšnih dejavnostih ne pridobijo številčne ocene, te pa so pomemben dejavnik pri vrstnem redu za opravljanje pripravnštva za Pravniški državni izpit (številčne ocene pri izbirnih predmetih so praviloma relativno visoke).

3.1.2 Druga stopnja z evalvacijo študijskih programov

Kot je bilo že večkrat izpostavljeno, je izvajanje študija na II. stopnji bistvenega pomena za zagotavljanje celovitosti in kakovosti pravnega izobraževanja, saj se za opravljanje vseh ključnih pravniških del v pravosodju zahteva diploma I. in II. stopnje študija prava. Kljub težavam na začetku izvajanja študija na II. stopnji v letu 2013/2014, ki so bile pretežno posledica zunanjih dejavnikov (umik finančnih sredstev, potrebnih za izvajanje II. stopnje študijskega programa s strani države), se je PF v danih okoliščinah ustrezno prilagodila in začela študij pravočasno izvajati. V študijskem letu 2016/17 pa je PF prvič začela študij na II. stopnji izvajati v prvotno zastavljeni obliki, tj. izhajajoč iz **štirih različnih usmeritvenih modulov** (splošni, gospodarskopравни, državnopravni, mednarodnopravni modul), ki jih imajo na voljo študentke in študenti, vpisani na ta študijski program.

Tako študentke in študenti poleg dveh skupnih obveznih predmetov opravljajo študijske obveznosti pri obveznih predmetih izbranega modula ter vpišejo še dva izbirna predmeta, pri čemer je dodatna izbirnost zagotovljena s tem, da lahko študent oziroma študentka kot izbirni predmet vpiše tudi katerega od predmetov iz preostalih treh modulov.

Pomemben prispevek h kakovosti študija na II. stopnji pa je odločitev senata PF, da se pedagoški proces (v okrnjenem obsegu) izvaja tudi pri tistih predmetih modula na II. stopnji, pri katerih je vpisanih manj kot 10 študentk in študentov. V letu 2017 je senat PF namreč sprejel spremembo *Pravilnika o podrobnejših merilih za vrednotenje dela pedagoških delavcev Pravne fakultete Univerze v Ljubljani*, ki določa, da se predavanja v obsegu 1/3 ur, predvidenih v učnem načrtu, izvedejo tudi, če je na posamezni predmet modula na II. stopnji študija vpisanih (le) od 5 do 9 študentk oziroma študentov. Ta rešitev nakazuje, da PF resno pristopa k izbirnosti tudi na ravni dejanskega izvajanja študijskega procesa. To rešitev smo ohranili tudi v naslednjih študijskih letih, pri čemer je bilo praviloma na vse module oz. na vse predmete modulov vpisanih 10 ali več študentk in študentov in so se zato kontaktne ure izvedle v celoti v obsegu, določenim z učnimi načrti predmetov.

V letu 2020 se že četrto leto zapored kažejo spremembe pri zaključevanju študija I. stopnje in vpisu na II. stopnjo bolonjskega študijskega programa; po študijskem letu 2016/17 je število vpisanih upadlo in se tri leta ni bistveno spreminjalo (Tabela 13), nato pa je v tekočem študijskem letu precej upadlo (s 174 lani na 138 letos). Ob tem pa je treba tudi na tem mestu opozoriti, da je navedeno zmanjšanje vpisa treba razumeti predvsem kot odraz strateške odločitve PF, ki je v preteklih letih znatno omejila vpisna mesta v 1. letnik študijskega programa I. stopnje (leta 2012/13 je PF začela postopno zniževati število razpisanih mest, ki je nato do leta 2015/16 upadlo s 380 na 200 – v vseh naslednjih letih je ohranila to številko).¹¹ Kot je bilo že izpostavljeno, je mogoče zaupanje študentk in študentov v kakovost izobraževanja na obeh stopnjah pravnega študija na PF razbrati iz visoke stopnje neposrednega prehoda iz študijskega programa I. stopnje na program II. stopnje. Upad vpisa na II. stopnjo v zadnjih štirih letih je torej posledica manjšega števila študentk in študentov, ki so v teh letih zaključili program I. stopnje na PF zaradi zmanjšane števila vpisnih mest od študijskega leta 2015/16 dalje. Iz Tabele 12 izhaja, da se diplomanti I. stopnje v skoraj 100 odstotkih vpisujejo na drugostopenjski študij (v posameznih letih je videti nekaj nihanja, kar najverjetneje pomeni, da si nekateri študenti med prvo in drugo stopnjo vzamejo en leto »odmora«). To kaže, da razumejo študenti obstoječi dvostopenjski študij kot neločljivo celoto. In tudi to je razlog za nadomestitev dvostopenjskega študija prava z enovitim magistrskim študijem.

Na podlagi zgoraj omenjenih podatkov, da se je prehodnost v vseh letnikih v študijskem letu 2019/20 povečala, hkrati pa se je na drugo stopnjo vpisalo celo več študentov kot jih je v istem študijskem letu diplomiralo na I. stopnji, upad vpisa na II. stopnji ni posledica zmanjšane prehodnosti na I. stopnji. Najpomembnejši faktor je gotovo ta, da se je na II. stopnjo vpisovala prva generacija, pri kateri je bilo število vpisnih mest na I. stopnji omejeno na 200 (še leto prej je bila ta številka 256).

Tabela 13: Diplomanti študijskega programa I. stopnje, vpis v program II. stopnje in diplomanti II. stopnje

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število diplomantov programa I. stopnje	77	123	225	233	185	150	175	126
Število vpisanih v program II. stopnje	85	120	219	229	179	164	174	138
Število diplomantov II. stopnje	1	13	73	79	188	188	182	155

Tabela 14: Število vpisanih na II. stopnji študija v študijskem letu 2020/21

2020/21	1. LETNIK		DODATNO LETO		Skupaj
	redni	izredni	redni	izredni	
Prvič vpisani	136	2	157	1	296
Podaljšan status	0	0	7	1	8
Skupaj	136	2	164	2	304

Ne glede na dejstvo, da se večina študentk in študentov odloči za vpis dodatnega leta, **zaključevanje študija** na II. stopnji poteka brez omembe vrednih težav. V začetnih letih izvajanja tega študijskega programa se je povečevalo število študentk in študentov, ki so zaključili študij na tej stopnji, kar prikazuje Tabela 13. Pri tem je posebej opazno, da se je v letu 2017 število magistrstov in magistric skoraj podvojilo, nato pa se ustalilo med 180 in 190. Glede na postopno zmanjševanje skupnega števila študentk in študentov, vpisanih na I. stopnjo na PF, je mogoče pričakovati, da bo v prihodnje vsaj še nekoliko upadlo – podobno, kot je bilo mogoče to opaziti v zvezi z zaključevanjem študija na I. stopnji

¹¹ Podatki o razpisnih mestih in številu vpisanih za pretekla leta so v tabelarni in grafični obliki prikazani zgoraj.

in v zvezi z vpisom v program II. stopnje. Določen upad števila diplomantov II. stopnje je opaziti že leta 2020, kar je delno sicer posledica zmanjšanja vpisanih generacij, delno pa morda tudi, enako kot na I. stopnji, pandemije koronavirusa in povečanja števila študentov (za 22 v primerjavi z letom prej), ki so se odločili za dodatno leto na II. stopnji (t.i. absolventski staž).

PF je pred nekaj leti uvedla kvote mentorstev magistrskim nalogam. Študentka oz. študent lahko prevzame temo magistrske naloge v času vpisa v 1. letnik ali v dodatno leto. Komisija za študijske zadeve vsako leto glede na število vpisanih v 1. letnik in v dodatno leto določi število mentorstev, ki jih lahko prevzame pedagog. Ta ukrep je dosegel enakomernejšo obremenitev pedagogov z mentorstvi in s tem ustvaril pogoje za bolj kakovostno mentorstvo in bolj kakovostne magistrske naloge. V letih 2019/20 in 2020/21 so vsi visokošolski učitelji razpisali oziroma sprejeli 5 do 7 naslovov magistrskih nalog.

PF si bo v prihodnje prizadevala še izboljšati študijski proces na II. stopnji, predvsem z delnimi posegi v študijski program, in sicer na tistih mestih, kjer se bo to izkazalo kot potrebno. Ena od takšnih sprememb v štud. I. 2018/19 je bila uvedba novega izbirnega predmeta Združitve, prevzemi in finančno prestrukturiranje gospodarskih družb. Pred začetkom vsakega študijskega leta pa nosilci predmetov posodobijo učne načrte, v katerih se tako odraža razvoj določenih pravnih področij. V študijskem letu 2019/20 je potekala razprava o posodobitvi programa na način, da se uvedejo novi izbirni predmeti, ki bi se izvajali izmenično z obstoječimi. Komisija za študijske zadeve in nato Senat PF sta na II. stopnji potrdila tri nove izbirne predmete, in sicer *lus commune* - rimsko pravo in evropska pravna tradicija, Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka. Spremljanje razvoja različnih področij prava in s tem potreb po novih izbirnih predmetih ostaja stalna skrb PF, ki se ji bomo posvetili tudi v letu 2021 in po potrebi oblikovali in akreditirali nove izbirne predmete tudi na II. stopnji.

Vse obštudijske dejavnosti, ki so opisane v poglavju 2.1., lahko vpišejo tudi študenti in študentke II. stopnje, enako velja za študentsko raziskovalno delo. Pri analizi izvajanja programa I. stopnje smo kot pokazatelj kakovosti izpostavili *neposredno povezovanje obštudijskih dejavnosti s študijskim procesom PF* zato, ker lahko študentke in študenti z akreditiranimi obštudijskimi dejavnostmi nadomestijo en izbirni predmet. Študentke in študenti II. stopnje, ki sodelujejo v teh obštudijskih dejavnostih, pa tega ne morejo storiti, ker so vsi izbirni predmeti v programu II. stopnje ovrednoteni s 6 ECTS (razen novih izbirnih predmetov Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka, ki sta ovrednotena s 4 ECTS), obštudijske dejavnosti pa z 2 ali 4 ECTS. Vendar pa je treba poudariti, da se za udeležbo v obštudijskih dejavnostih kljub nemožnosti uveljavljanja ECTS v rednem programu odloči veliko število študentov II. stopnje, kar kaže, da so za takšno vrsto dela motivirani predvsem zaradi njegove vsebine in izkušenj, ki jih pridobijo in jim koristijo kasneje na trgu dela. Sodelovanje se študentom II. stopnje vpiše v prilogo k diplomi.

Eden od namenov dvostopenjskega študija, ki ga je zasledovala t.i. bolonjska reforma visokošolskega študija, je bila tudi **možnost, da študentke in študenti, ki so zaključili program I. stopnje določenega programa, nadaljujejo s študijem II. stopnje v študijskem programu na drugem področju ali na istem področju, vendar v okviru drugega visokošolskega zavoda**. Na takšen način naj bi pridobili znanja z različnih področij in različne kompetence (ali izkušnje s študijem istega področja na različnih visokošolskih zavodih), kar naj bi jim olajšalo vstop na trg dela. PF je zato v akreditiranem študijskem programu II. stopnje določila pogoje za vpis kandidatov, ki niso zaključili študija na PF. Za kandidatke in kandidate, ki so zaključili program 1. stopnje nepravne (pa vendar sorodne) smeri, je določila seznam predmetov, pri katerih morajo takšni kandidati opraviti izpite in z njimi zbrati 60 ECTS. S temi izpiti pridobijo temeljna znanja s področja prava, kar jim omogoča uspešen študij na II. stopnji prava na PF. V Sloveniji je mogoče študirati pravo še na dveh fakultetah: Pravna fakulteta Univerze v Mariboru in Evropska pravna fakulteta Nove univerze. Študij I. stopnje prava je na obeh fakultetah oblikovan kot triletni študij, s katerim pridobi diplomant 180 ECTS. Ker je študij prava I. stopnje na naši fakulteti

oblikovan kot štiriletni študij (diplomant pridobi 240 ECTS), je študij na II. stopnji enoletni in je nadgradnja tistih znanj, ki jih naši študenti pridobijo v okviru štiriletne I. stopnje. Zato neposreden vpis diplomantov prava s triletnega študija I. stopnje ni mogoč. PF je kot vpisni pogoj za takšne kandidate določila, s katerih področij prava mora diplomant triletnega študija pridobiti določeno število ECTS (v skupnem obsegu 60 ECTS), da se lahko vpiše v program II. stopnje. Ker sta programa ostalih dveh pravnih fakultet različna, je Komisija za študijske zadeve oblikovala glede na njune programe seznam predmetov, ki jih mora kandidat uspešno opraviti, da se vpiše v program II. stopnje PF. Vendar pa je pri teh kandidatih praviloma potrebno oblikovati individualni seznam teh predmetov, saj gre pogosto za kandidate, ki so bili najprej vpisani v program I. stopnje na naši fakulteti in pri nas opravili nekaj izpitov, nato pa se prepisali na drugo pravno fakulteto in tam zaključili program I. stopnje, na II. stopnjo pa se želijo »vrniti« na našo fakulteto. Komisija za študijske zadeve vsakemu kandidatu izda sklep s seznamom potrebnih izpitov. Seznam teh izpitov oz. predmetov imenujemo »pripravljalni letnik«, čeprav dejansko ne predstavlja vpisa v študijski program, ampak je dejansko seznam diferencialnih izpitov, ki morajo biti opravljeni kot pogoj za vpis na II. stopnjo. Nekateri od teh predmetov so identični predmetom I. stopnje, pogosto pa predstavljajo le del učnih vsebin predmetov I. stopnje in so zanje pedagogi oblikovali posebne učne načrte. Vsem kandidatom nudijo pedagogi tudi posebne konzultacije.

Podatki v Tabeli 15 kažejo, da je v obdobju 2009 – 2020 veliko kandidatov pokazalo interes za vpis v program 2. stopnje in da med njimi prevladujejo nepravnik. Podatki pa tudi kažejo, koliko od teh kandidatov, »vpisanih v pripravljalni letnik«, je opravilo vse diferencialne izpite in se tudi dejansko vpisalo na II. stopnjo in koliko je ta program do izteka leta 2020 tudi zaključilo. Podatki kažejo, da je od 160 kandidatov, ki jim je Komisija za študijske zadeve odobrila opravljanje diferencialnih izpitov, le 9% opravilo vse tako določene izpite (le 5% nepravnikov, a 24% pravnikov z drugih pravnih fakultet) in se vpisalo v program 2. stopnje, le 7% kandidatov pa je študijski program 2. stopnje tudi zaključilo. Predvsem izstopa majhen odstotek tistih, ki so uspešno opravili vse diferencialne izpite, pri čemer je pričakovano bistvena razlika med kandidati, ki niso opravili prvostopenjskega pravnega študija, in tistimi, ki so tak študij opravili, vendar na drugi fakulteti. Vzrok tega slabega rezultata je predvsem specifičnost pravnega študija, ki je zahteven in so mu predvsem študenti, ki prej niso študirali prava, vsebinsko težko kos. Relativno slaba je uspešnost tudi pri diplomiranih pravnih triletnih študijev drugih pravnih fakultet, med katerimi pa je precej takšnih, ki so študij najprej začeli na PF in se po neuspehu prepisali na drugo pravno fakulteto. Slabega rezultata ne pripisujemo premajhni angažiranosti pedagogov oziroma fakultete, saj si študenti »pripravljalnega letnika« lahko v dogovoru s pedagogi sami ustvarijo časovnico opravljanja izpitov, pedagogi pa so jim na razpolago za konzultacije.

Problematika »pripravljalnega letnika« bo odpadla oziroma se bo bistveno spremenila z uvedbo enovitega magistrskega študija, ko ne bo več prehajanja med I. in II. stopnjo. Hkrati so zgornji podatki tudi eden od argumentov za uvedbo enovitega magistrskega študija. Empirično se je namreč izkazalo, da se študenti, ki končajo I. stopnjo na PF, praktično v 100% takoj vpišejo na II. stopnjo (in ne odhajajo npr. na katero od drugih pravnih fakultet), hkrati pa je izjemno malo diplomantov I. stopnje z drugih fakultet, ki jim uspe izpolniti pogoje za vpis na II. stopnjo študija na PF. Populacija študentov tako v največji meri ostaja enaka skozi prvo in drugo stopnjo.

Tabela 15: Uspešnost vpisanih v pripravljalni letnik (vpisani v obdobju 2009-2020)

Zaključena izobrazba 1. stopnje	Vpis v pripravljalni letnik	Vpis v program 2. stopnje	Zaključena 2. stopnja
Nepravnik	116	6	4
Pravna fakulteta UM	13	6	4
Evropska pravna fakulteta	25	3	3
Pravna fakulteta v tujini	6	0	0
Skupaj	160	15	11

3.1.3 Tretja stopnja z evalvacijo študijskih programov

Kljub v preteklih letih zaznamim pomanjkljivostim glede zasnove (in posledično izvedbe) **doktorskega študija**, na tem področju v letu 2020 ni bilo bistvenih sprememb. Spodnji tabeli prikazujeta stanje na študijskem programu pravo III. stopnje konec leta 2020.

Tabela 16: Število vpisanih na III. stopnji študija v študijskem letu 2020/21

2019/20	Prvič	Ponovno	Podaljšan status	Prehod	SKUPAJ
1. LETNIK	12	1	3	0	16
2. LETNIK	12	1	1	2	16
3. LETNIK	13	0	0	0	13
DODATNO LETO	13	0	3	0	16
SKUPAJ	50	2	7	2	61

Tabela 17: Zaključek študijskega programa pravo na III. stopnji¹²

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število	0	0	2	4	7	8	9	12	12	14	12

V začetku študijskega leta 2020/21 je bilo torej na doktorski študij na novo vpisanih 12 novih študentk in študentov, z zagovorom doktorske disertacije pa je ta program leta 2020 uspešno zaključilo 12 študentk oziroma študentov.

Senat PF je leta 2018 spremenil študijski program III. stopnje tako, da ga je podaljšal za eno leto. S tem je program uskladił z ureditvijo doktorskega študija v novem Statutu UL (iz leta 2017). V nov (daljši) program pa so se študenti prvič vpisali v študijskem letu 2019/20.

Ključni dejavnik za dvig kakovosti na tem področju pa ostaja v osnovi nespremenjen: v okviru PF je potreben resnejši razmislek o zasnovi doktorskega študija, predvsem v 1. letniku, ki ob pričakovanem (in zaželenem) nadaljnjem nižanju števila vpisnih mest ne more potekati na način predmetnega študija, razdrobljenega po številnih modulih in z omejitvijo izvajanja pri manjšem številu vpisanih študentov. PF sicer nadaljuje s prizadevanji za doseg tega cilja, vendar razprava ostaja v okviru Komisije za doktorski študij, saj predlogi v tej fazi še niso dovolj izdelani za širšo obravnavo in odločanje (na Senatu). V letih 2020 in 2021 so (bile) možnosti za takšne široke in strateške razprave omejene tudi zaradi pandemije koronavirusa in številnih dodatnih obveznosti in omejitev, ki so jih bile deležne fakultete, in posamezni pedagogi v zvezi s tem.

Tudi v letu 2020 je PF uspešno sodelovala pri izvedbi interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa UL Varstvo okolja.

¹² Podatki v tabeli prikazujejo le število študentk in študentov, ki so pridobili naziv doktor oziroma doktorica pravnih znanosti na (bolonjskem) študijskem programu III. stopnje, ne pa tudi tistih, ki so v tem obdobju študij zaključili na starem, predbolonjskem doktorskem študijskem programu.

3.1.4 Program za izpopolnjevanje

V letu 2019 smo pričeli z izvajanjem Programa za izpopolnjevanje Specializacija znanj s področja prava. V okviru tega programa smo akreditirali 20 modulov in jih v začetku leta 2019 razpisali 10. Intenzivno smo se posvetili promociji programa, pa se je kljub temu prijavilo le 26 slušateljev na pet modulov. Navedeno število prijav ocenjujemo za nizko, predvsem pa pod našimi pričakovanji. Menimo, da je program oblikovan kakovostno in da smo tudi izvajanje zastavili tako, da bi slušatelji pridobili dodatna znanja tudi s priznanimi strokovnjaki iz prakse (dogovorili smo se za sodelovanje z Vrhovnim sodiščem RS, Odvetniško zbornico RS in Odvetniško akademijo). Konec leta 2019 smo ponovno razpisali 10 modulov, pri čemer smo (za razliko od prejšnjega razpisa) pri vsakem modulu določili minimalno število vpisanih, potrebnih za izvedbo modula (od 5 do 20, različno po modulih). Na noben pa modul se ni prijavilo zadostno število kandidatov za izvajanje. Kaže se, da za vpis ni zanimanja predvsem zato, ker zaključen program ne pomeni stopnje izobrazbe in tudi bistveno ne prispeva h kariernemu napredovanju. Z Odvetniško akademijo smo oblikovali predlog sprememb Zakona o odvetništvu, po katerih bi tudi zaključen program izpopolnjevanja (z doseženim določenim številom kreditnih točk) bil osnova za pridobitev naziva »odvetnik specialist«. Odločili smo se, da bomo ponovno razpisali program za izpopolnjevanje v primeru, če bo ustrezno spremenjen Zakon o odvetništvu in bi bil zato interes za vpis programa za izpopolnjevanje večji.

V letu 2020 sta program za izpopolnjevanje uspešno zaključila dva študenta, eden na modulu Razvoj prava v evropski tradiciji in drugi na modulu Delovno pravo in pravo socialne varnosti. V študijskem letu 2020/21 iz zgoraj opisanih razlogov nismo razpisali programov za izpopolnjevanje.

IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST - Povzetek v obliki preglednice:

Ključne izboljšave in dobre prakse v preteklem obdobju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Akreditacija novih izbirnih predmetov na I. in II. stopnji	V lanskem študijskem letu smo si zadali cilj, da preverimo, ali je razvoj obstoječih in novih pravnih področij, pa tudi vpliv novih tehnologij na pravo, ustrezno upoštevan v študijskem programu. Akreditirali smo pet novih izbirnih predmetov na I. stopnji in en nov izbirni predmet na II. stopnji. Ti predmeti se bodo zaradi finančne vzdržnosti izvajali z alterniranjem z obstoječimi izbirnimi predmeti, ki ostajajo akreditirani. Ker lahko študenti posamezni izbirni predmet na I. stopnji izberejo več let zaporedoma, bodo tako vsi študenti v času študija imeli možnost izbrati predmete, ki jih zanimajo.
Akreditacija pravnih klinik in študentskih tekmovanj kot izbirnih predmetov na I. in II. stopnji.	V lanskem letu smo poročali o nadaljnji krepitvi področja obštudijskih dejavnosti in njihovim povezovanjem s študijskim procesom PF. V letu 2020 smo naredili še korak naprej in smo dve vrsti prejšnjih obštudijskih dejavnosti – pravne klinike in tekmovanja iz simulacije sodnih postopkov – na organih fakultete in nato še UL akreditirali kot dva nova izbirna predmeta. Na ta način smo zagotovili dolgoročno ohranitev in razvoj teh dejavnosti, ki so se izkazale za izredno koristne za študente.
Analiza izrednega študija in poskusna sprememba izvajanja.	Pridobili in analizirali smo številne podatke o izrednem študiju na PF in ugotovili, da se veliko

	<p>izrednih študentov izpiše, da je njihova prehodnost bistveno slabša od rednih študentov ter da slabo obiskujejo pedagoške aktivnosti, ki so jim namenjene.</p> <p>Z namenom izboljšati vključenost izrednih študentov v generacijo ter povečati podporo pedagogov tem študentom smo v letu 2020/21 poskusno uvedli sistem, po katerem je za izredne študente oblikovana posebna skupina vaj, ki so jih deležni v enakem obsegu kot redni študenti (100%), pri predavanjih in seminarjih pa se izredni študenti priključijo rednim.</p> <p>Po prejšnjem modelu smo za izredne študente vse pedagoške aktivnosti izvajali ločeno, vendar v manjšem obsegu ur kot za redne študente.</p> <p>Po koncu študijskega leta 2020/21 bomo analizirali vpliv te spremembe na zgoraj omenjene kazalce in se odločili, ali ohranimo nov sistem, ali se vrnemo na prejšnjega, ali pa se odločimo za še drugačen sistem.</p>
Izpeljava postopkov za akreditacijo novega enovitega magistrskega študija Pravo.	V letu 2020 je Univerza v Ljubljani potrdila enoviti magistrski program Pravne fakultete in postopek za akreditacijo se nadaljuje na NAKVIS.
Sprotno spremljanje novih oblik poučevanja s pomočjo IT, uvedenih zaradi pandemije COVID-19, tako študija na daljavo kot t. i. hibridnega študija.	S pomočjo sprotne analize novih oblik smo opravili prve ocene njihovih ključnih prednosti in slabosti. Prav tako smo preverili zainteresiranost zaposlenih in študentov za tak način dela, kar nam bo v pomoč pri načrtovanju načina študija v prihodnje.
Ključne slabosti	Predlogi ukrepov
Neustrezen študij prava v dveh stopnjah.	Delitev pravnega študija na dve stopnji se je izkazala za neustrezno, zato fakulteta že od leta 2014 pripravlja reformo. Po sprejemu na Senatu PF in potrditvi na UL v letu 2020 je vloga za enovit magistrski študij v času pisanja poročila o kakovosti v postopku akreditacije na NAKVIS. Pričakujemo uspešen zaključek postopka in začetek izvajanja enovitega študija takoj, ko bo to formalno mogoče.
Neustrezna zasnova doktorskega študija PF.	Neustrezna zasnova doktorskega študija je slabost, ki jo izpostavljamo že več let. Opravljene so bile razprave in pridobljeni podatki, vendar pa je pandemija koronavirusa z nujno prerazporeditvijo resursov v reševanje akutnih težav povzročila, da je delo na reformi doktorskega študija nekoliko zastalo. Načrtujemo ponoven zagon tega dela v letu 2021. Zaenkrat so bile izpostavljene ideje, da bi odpravili modularnost doktorskega študija in zasnovali ustrežnejši izbirni postopek za doktorske študente, vendar tudi te usmeritve še niso bile sprejete in konkretizirane v širši razpravi.

Veliko število izpisanih študentk in študentov.	Že lansko leto smo napovedali ukrepe za zmanjšanje števila izpisov s fakultete. V letu 2020 smo naredili številčne analize, vendar pa nam ni uspelo pridobiti podatkov o razlogu za izpis, ki bi bil ključen za načrtovanje prihodnjih aktivnosti za zmanjševanje izpisa. V letu 2021 bomo skušali, kolikor bo to mogoče zaradi dela na daljavo, vzpostaviti stik s študenti, ki se izpisujejo, in ugotoviti, kaj so razlogi za njihovo odločitev, nato pa te razloge ustrezno nasloviti.
---	---

3.1.5 Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti

Internationalizacija je za fakulteto zelo pomembna, njene cilje imamo zapisane tako v Strategiji razvoja PF UL 2013–2020 kot v Strategiji internacionalizacije PF UL 2018-2028.

Bilateralni sporazumi o mednarodnem sodelovanju

Za namen izmenjav študentk in študentov in/ali zaposlenih v okviru programa Erasmus+, ki je (predvsem zaradi finančnih dotacij, ki jih ponuja) daleč najbolj razširjen in prepoznaven izmenjavni program na svetu, je PF v zadnjem letu sklenila tri nove bilateralne sporazume s tujimi univerzami:

- *Vrije Universiteit Brussel* (Belgija)
- *Univerzitet u Beogradu* (Srbija)
- *Universidade do Porto* (Portugalska)

Novi Erasmus sporazume PF zadnja leta načrtno sklepa bolj zadržano; večinoma le še z možnostjo učiteljskih izmenjav – še posebej, ko gre za univerze iz držav, ki naše študentke in študente ne privlačijo dovolj (saj npr. ne ponujajo pouka v angleškem jeziku) oziroma imamo tam že dovolj sklenjenih sporazumov glede na povpraševanje med študentkami in študenti ter učitelji.

PF ima sklenjenih skupno **119** bilateralnih sporazumov v okviru programa Erasmus+, poleg tega pa še **31** medfakultetnih sporazumov o sodelovanju izven omenjenega programa.

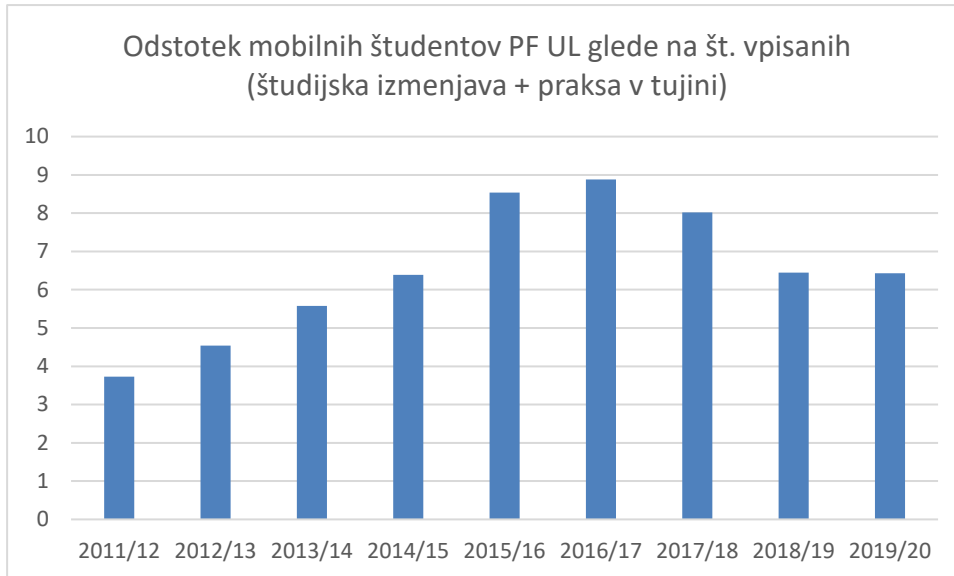
Izmenjave študentk in študentov

Pri študentskih izmenjavah že zadnjih par let zaznavamo nekaj sprememb glede na pretekla leta, in sicer se je zmanjšalo število domačih študentk in študentov, ki so v tujini opravljali študijsko izmenjavo in/ali prakso (velika večina v okviru programa Erasmus+). Zmanjšanje je postalo zaznavno tudi v deležu (od vseh vpisanih študentov) in ne zgolj v nominalnih vrednostih (kar bi bilo tudi sicer pričakovano, glede na vsako leto manjše število vpisanih študentov). S podobnim trendom upada zanimanja za izmenjave v tujini se soočajo tudi večina drugih fakultet UL in pravih vzrokov še ne poznamo. Kljub zadostni promociji in podpori tovrstnim aktivnostim in celo povečanju finančnih sredstev v ta namen se študentje, kot kaže, za odhod v tujino ne odločajo več v taki meri kot včasih. Verjetno je kakšen od razlogov v tem, da odhod na izmenjavo pri marsikomu malo podaljša študij (določenih obveznih predmetov v tujini pač ne morejo opraviti), veliko naših študentov že med študijem tudi dela preko študentskega servisa in si na ta način morda izboljša možnosti za kasnejšo hitrejšo zaposlitev, medtem ko željo po izkustvu tujine verjetno marsikdo izkoristi že preko zasebnih potovanj, ki so čedalje bolj dostopna, in posameznih krajših mobilnosti (npr. poletne šole).

V Grafu 3 je prikazan odstotek vseh študentov PF, ki so bili ali na študijski izmenjavi ali na praksi v tujini v zadnjih devetih letih: do leta 2016/17 se je odstotek povečeval, nato začel spet upadati. V letu

2019/20 je bilo na izmenjavi v tujini 6,43% vseh vpisanih študentov, kar še vedno ni slab rezultat, sploh če bi se primerjali z večino ostalih članic UL (odstotek je celo najvišji med vsemi 26 članicami UL). Delež je skoraj enak kot let prej, torej v 2018/19, ko je znašal 6,44 %.

Graf 3: Delež študentov PF (glede na vse študente) na študijski izmenjavi in na praksi v tujini

Število tujih študentk in študentov, ki opravljajo študijsko izmenjavo na PF, pa še vedno narašča. V letu 2019/20 smo imeli na študijski izmenjavi kar 112 tujih študentov, en študent pa je pri nas opravljal tudi Erasmus prakso. Še posebej v zimskem semestru, ko je študentk in študentov več kot v poletnem, se posledično občasno že srečujemo z izzivi pri sestavi urnika in razpoložljivostjo prostorov. Zaenkrat PF v vsakem semestru tujim študentkam in študentom ponuja vsaj 10 predmetov v angleškem jeziku. Posamezne predmete izvajajo tudi gostujoči predavatelji iz tujine. V letu 2019/20 sta tako tujim Erasmusovim študentom po en predmet predavali tudi dve gostujoči predavateljici, skupaj smo imeli na voljo 22 predmetov v angleškem jeziku. Za tuje študente je organizacijsko dobro poskrbljeno. Celotno administracijo v zvezi z njimi (pred, med in ob zaključku izmenjave) vodi mednarodna pisarna PF, ki je tudi povezava med študentkami in študenti in izvajalci posameznih predmetov, ki jih obiskujejo tuji študenti in študentke. Mednarodna pisarna za tuje izmenjavne študentke in študente pred vsakim semestrom pripravi nekajdnevno uvajanje, ki vključuje vsaj eno daljše informativno srečanje ter polni celodnevno ekskurzijo ter še kakšno družabno srečanje, kolegice iz knjižnice pa posebej zanje organizirajo predstavitev knjižnice PF in seznanitev z iskanjem gradiva po znanstvenih bazah. Ob koncu vsakega semestra se med študentkami in študenti izvaja anketa o zadovoljstvu s študijem in njegovo organizacijo. Rezultati ankete so na voljo vodstvu in vsem izvajalcem predmetov in iz njih je razbrati splošno zadovoljstvo s študijem na PF. Tujim študentkam in študentom so v času bivanja in študija pri nas pri navajanju na novo okolje, organiziranju raznih družabnih dogodkov in integraciji z domačimi študenti na voljo tutorji za tuje študente.

Poletni semester 2019/20 je bil malo poseben zaradi izbruha epidemije bolezni COVID-19, saj smo morali večji del predavanj in izpitov za tuje izmenjavne študente (prvič) opraviti na daljavo. Vse je potekalo gladko in tudi študentje so bili z izvedbo, ki je potekala na drugačen način, kot bi sicer, več kot zadovoljni. Tudi pedagogi z izvedbo na daljavo niso imeli težav.

Tabela 18 : Število mobilnih študentov v zadnjih letih

Študijsko leto	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Študentke in študenti iz tujine na izmenjavi na PF	70	73	70	88	91	98	107	112
Študentke in študenti PF na izmenjavi za študij v tujini	75	79	86	100	83	72	54	51
Študentke in študenti PF na Erasmus praksi v tujini	11	5	9	24	42	29	23	21
Skupaj	156	157	165	212	216	199	184	184

Izmenjave zaposlenih v okviru programa Erasmus+

Na področju izmenjav zaposlenih številke nihajo iz leta v leto. Pri pedagogih je bilo v letu 2019/20 opaziti velik upad realiziranih Erasmus gostovanj (zgolj dva naša pedagoga od 19 prijavljenih je izmenjavo izvedlo, prav tako je k nam prišlo veliko manj tujih učiteljev). Razlog je seveda v izbruhu epidemije bolezni COVID-19, saj je velika večina učiteljskih izmenjav načrtovanih/izvedenih v obdobju med majem in septembrom, kar pa v letu 2020 žal ni bilo izvedljivo. Podoben razlog je za zgolj dve izvedeni izmenjavi oziroma usposabljanji na t. i. *Erasmus Staff Week*-ih med strokovnimi delavci (prijavljenih jih je bilo sicer 14). Ker je fakultetna mednarodna pisarna v novembru 2019 organizirala in prvič gostila tudi svoj Erasmus Staff Week, pa smo med udeleženci zabeležili kar 10 takih, ki so se dogodka udeležili s pomočjo Erasmus štipendije, namenjene strokovnim usposabljanjem. Tako smo vsaj v tej kategoriji za leto 2019/20 lahko zabeležili rekordno število.

Tabela 19: Število izmenjav pedagogov in strokovnih delavcev v zadnjih letih

Študijsko leto	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Učitelji iz tujine na Erasmus gostovanju na PF UL	8	9	9	10	14	20	10	5
Učitelji s PF UL na Erasmus gostovanju v tujini	5	7	7	12	10	12	5	2
Strokovni sodelavci iz tujine na gostovanju na PF UL	2	3	6	3	4	5	2	10
Strokovni sodelavci s PF UL na gostovanju v tujini	1	3	5	5	6	7	7	2

Projektno financiranje na področju internacionalizacije

a) Gostovanja naših pedagogov v tujini

Že v letu 2018 smo oddali prijavo (in bili uspešni) na razpisu »*Mobilnost slovenskih visokošolskih učiteljev 2018-2021*« – v okviru tega bodo lahko trimesečna pedagoška gostovanja v tujini izvedli štirje naši pedagogi; ena je svoje gostovanje izvedla med avgustom in novembrom 2020, trije pa svoja gostovanja načrtujejo v študijskem letu 2020/21.

b) Gostovanja strokovnjakov iz tujine pri nas

V študijskem letu 2019/20 smo s pomočjo sredstev, pridobljenih na razpisu Javnega štipendijskega sklada RS, katerega namen je spodbujati povezovanje slovenskih doktorjev znanosti, ki delujejo v tujini, s slovenskimi visokošolskimi zavodi (projekt: *Financiranje projektnih gostovanj na slovenskih visokošolskih zavodih*), izvedli štiri gostovanja, in sicer:

- prof. Nina Peršak: tri mesece (marec 2020 – maj 2020);
- prof. Urška Velikonja: tri mesece (marec 2020 – maj 2020);
- dr. Matija Žgur: tri mesece (september – november 2020)
- prof. Damjan Kukovec: dva meseca (november – december 2020).

Vsi so pripravili in izvedli posebne seminarje oziroma jesenske šole za naše študente in študentke, dve gostji pa sta tudi izvedli predmet v angleškem jeziku za tuje Erasmus študente in študentke.

Organizacija mednarodnih dogodkov

V letu 2020 smo na PF UL kljub oteženim razmeram zaradi COVIDA-19 ob vseh potrebnih varnostnih ukrepih gostili ali soorganizirali naslednje mednarodne dogodke:

a) dogodki, ki se redno periodično odvijajo v organizaciji PF:

- poletna šola ruskega prava (v sodelovanju s Pravnim inštitutom Državne univerze v Irkutsku);
- seminar avstrijskega prava (v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze na Dunaju in avstrijskim kulturnim forumom Ljubljana);
- 24. poletna šola francoskega in evropskega prava (v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze v Poitiersu);
- 8. mednarodna študentska konferenca *MUNLawS*;
- 5. tekmovanje *All-European International Humanitarian and Refugee Law Moot Court*;
- 4. mednarodna znanstvena interdisciplinarna konferenca o sodobnih izzivih mednarodnega okoljskega prava

b) preostali dogodki, ki so v 2020 potekali na PF:

- predavanje prof. dr. Christopha Bezemeka (Univerza v Gradcu): »Kelsen's Pure Formalism?«;
- mednarodna znanstvena konferenca: »Pravo in (r)evolucija 1920-2020 – Pretekle izkušnje, prihodnji izzivi«;
- mednarodni doktorski seminar: »*International Doctoral Seminar in Law - IDSL 2020*« (september 2020).

INTERNACIONALIZACIJA V IZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI - povzetek v obliki tabele:

Ključne izboljšave in dobre prakse v preteklem obdobju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Povečevanje števila tujih izmenjavnih študentov	Vse večje število tujih študentov, ki pridejo k nam na izmenjavo, pomembno prispeva k doseganju ciljev naše internacionalizacije in je dokaz, da naše partnerske fakultete prepoznajo in cenijo naše delo na tem področju.
Uspeh na razpisih za pedagoška gostovanja tujih strokovnjakov	S pomočjo na razpisih pridobljenih finančnih sredstev, PF k sodelovanju lažje povabi odlične strokovnjake iz tujine, ki bogatijo naš študijski program.
Mednarodna pisarna je s koncem leta 2020 postala aktivna na družbenih omrežjih (FB, IG).	S tem ukrepom PF približuje domačim študentom možnosti študija v tujini in jih spodbuja k udeležbi na izmenjavah in drugih študijskih aktivnosti v mednarodnem prostoru.
Izpeljane vse tradicionalne poletne mednarodne šole kljub COVID-19 ob vseh potrebnih varnostnih ukrepih	S temi aktivnostmi je PF tudi v letošnjem letu krepila svojo prepoznavnost in sodelovanje s kolegi in partnerji iz tujine ter bogatila (ob)študijsko ponudbo za študente.
Ključne slabosti	Predlogi ukrepov
Zaradi pandemije COVID-19 okrnjena ponudba sicer številnih mednarodnih dogodkov in gostovanj tujih strokovnjakov izven poletnih mesecev	Pričakujemo, da se bo ponudba vrnila na raven prejšnjih let, saj s temi aktivnostmi PF povečuje svojo prepoznavnost in krepiti sodelovanje s kolegi in partnerji iz tujine ter bogati (ob)študijsko ponudbo za študente.
Zaradi COVID-19 letos bistveno manjša mobilnost pedagogov in strokovnih sodelavcev kot v prejšnjih letih.	Pričakujemo, da se bo mobilnost s koncem pandemije vrnila na raven pred njo.
Upadanje deleža študentov PF na izmenjavi v tujini.	Analizirati razloge za upadanje deleža študentov PF na izmenjavah v tujini.
Študentke in študenti iz tujine so slabo integrirani z našimi študenti, predvsem zaradi posebnih predavanj (posebnih predmetov) v angleščini za študente in študentke iz tujine	Analizirati možnosti, da naši študenti in študentke vpišejo kot izbirne predmete tiste predmete, ki jih ponujamo Erasmus študentom in študentkam in se predavajo v angleščini. Zaradi pandemije COVID-19 je to naloga, ki nam je ostala za leto 2021

3.1.6 Vpliv koronavirusa na izobraževalno dejavnosti in prilagoditve**Prilagoditev poučevanja – marec, april, maj 2020**

Ob razglasitvi pandemije marca 2020 je Pravna fakulteta v roku enega tedna vso pedagoško aktivnost prestavila na spletno platformo Zoom. V prehodnem tednu so študenti bodisi dobili navodila za samostojno delo, ali pa je bila odpadla kontaktna pedagoška aktivnost nadoknadena v kasnejših tednih. Vodstvo fakultete je nemudoma po razglasitvi epidemije raziskalo obstoječe spletne platforme za oddaljeno izobraževanje in se po analizi odločilo za platformo Zoom, ki se je tudi kasneje in širše izkazala kot najprimernejša za oblike pedagoškega dela na PF. Vodstvo je kupilo ustrezne licence in

pripravilo izobraževanje za uporabo Zoom ter pisne pripomočke, prav vsi pedagogi pa so izkazali tudi izredno kooperativnost in samoiniciativnost pri privajanju na do tedaj neznano programsko orodje. Pedagoški proces smo tako v celoti izpeljali na daljavo do konca letnega semestra.

S tehničnega stališča smo pedagogom omogočili nakup morebitne manjkajoče opreme iz njihovih IRD sredstev. S pomočjo Študentskega sveta smo izvedli poizvedbo pri študentih glede manjkajoče tehnične opreme. Oglasilo se je le nekaj študentov, ki jim je fakulteta posodila spletno kamero. Študentom smo bili pripravljeni pomagati tudi pri zagotovitvi mirnega prostora za spremljanje predavanj, vendar takih prošenj nismo dobili.

Prilagoditev izvedbe izpitov – maj, junij, september 2020

Po prehodu na spletno poučevanje je vodstvo nemudoma pristopilo k iskanju rešitev za izvedbo izpitov na daljavo. S svojimi ugotovitvami smo sodelovali tudi na univerzitetni ravni. Ker so se na PF izpiti začeli že 18. 5. 2020, prej kot na drugih članicah UL, smo morali namreč sami zagotoviti rešitve za izvedbo izpitov, saj bil UL takrat še v fazi iskanja možnosti. Kot najprimernejša spletna platforma za izvedbo izpitov na PF se je izkazala švedska platforma Exam.net, ki omogoča tudi hkratni video nadzor preko platforme Zoom. PF je kupila ustrezno licenco in pripravila izobraževanje ter pisne pripomočke za uporabo Exam.net, kakor tudi protokola za izvedbo pisnih in ustnih izpitov. Del izpitov je bilo izvedenih tudi preko spletnih učilnic UL.

Ker je bila epidemija 18. 5. 2020 preklicana, ostale pa so številne omejitve zbiranja v izobraževalnih ustanovah, smo majsko, junijsko in septembrsko obdobje izvedli delno na daljavo, delno, kadar so omejitve omogočale ustrezno in praktično izvedljivo izvedbo izpita, pa v živo na fakulteti. Na aprilski seji senata smo sprejeli pravilo, da morajo biti študentje najmanj 14 dni pred izpitnim rokom obveščeni, na kakšen način bo potekal izpit (ne glede na morebitno spremembo epidemioloških razmer v vmesnem času), da smo s tem preprečili dodaten stres, ki bi za študente izhajal iz tega, da do tik pred izpitom ne bi vedeli, ali bo potekal v živo na fakulteti ali preko spleta. Sprejeli smo tudi pravilo, da se lahko izpit zaradi epidemije izvaja na drug način, kot je sicer zapisano v učnem načrtu predmeta, torej npr. ustno namesto pisno. Ta informacija je bila ravno tako posredovana študentom najmanj 14 dni pred začetkom izpita. Soočeni smo bili z nekaterimi prošnjami študentov, ki so želeli, da učitelji podrobneje opišejo, kakšen tip izpita bodo sestavili (npr. ali bodo reševali namišljene primere, ali bodo vprašanja bolj teoretična, ali bodo vprašanja »multiple choice«), vendar je bila sprejeta odločitev, da take informacije ne spadajo v sklop tistih, ki jih morajo učitelji posredovati 14 dni pred izpitom.

Tudi študentje so po začetnih manjših težavah glede enotnih navodil za izvajanje izpitov v za to potrebnem vnaprej določenem roku izrazili zadovoljstvo za hitro odzivnost vodstva na pomanjkljivosti in njihovo odpravo v povsem nepričakovani in neznani situaciji pandemije COVID-19. Prav tako so pozdravili odločitev, da bodo vse aktivnosti izpeljane preko enotne platforme, in sicer Zoom (saj so pred tem nekateri pedagogi že bili navajeni na uporabo drugih).

Pričakovano je bilo z izvedbo izpitov nekaj več izzivov kot s prehodom na spletno poučevanje. Spet je treba poudariti izredno angažiranost izvajalcev izpitov in medsebojno pomoč ter izmenjavo izkušenj, ki je pripomogla k temu, da smo prav vse izpite izpeljali na datume, določene že ob začetku študijskega leta (torej ni prihajalo do nobenih časovnih premikov ali odpadanj). V tehničnem pogledu je fakulteta študentom nudila izposojlo prenosnih računalnikov, spletnih kamer in po potrebi mirnega prostora za pisanje izpita. Izposodili smo nekaj spletnih kamer, drugih prošenj študentov nismo prejeli. Pedagogi so poročali, da so se jim nekateri študenti oglasili neposredno in npr. želeli drug termin ustnega izpita zaradi motečega domačega okolja. Pedagogi so takim prošnjam ugodili.

Študentje so sicer izrazili več nezadovoljstva nad dejstvom, da so se zaradi prilagajanja novi situaciji nekateri predmeti spremenili iz pisnih v ustne, iz »closed book« v »open book«, ipd. in v zvezi s tem bodo za prihodnje leto v okviru Študentskega sveta pripravili posebno pobudo. Kot pa izhaja iz

siceršnjih povratnih informacij pedagogov in študentov, zlasti pa iz objektivnih podatkov o prehodnosti v višji letnik in o povprečnih ocenah pri posameznih izpitih, so bili izpiti v celoti izvedeni uspešno.

Študijski proces v študijskem letu 2020/21 – načrtovanje

Zaradi pričakovanih omejitev pri izvajanju študijskega procesa tudi v študijskem letu 2020/21 je vodstvo takoj po zagotovitvi pogojev za izvajanje izpitov opravilo razmislek o izvedbi študijskega procesa v novem študijskem letu. Izhajalo je iz takratnih pričakovanj, da se epidemija ne bo ponovila v obsegu, ki bi zahteval popolno zaprtje javnega življenja, oziroma da bo tako zaprtje morda začasno, ne pa stalnica novega študijskega leta, kot se je kasneje izkazalo.

Vodstvo je zato v želji zagotoviti varnost vseh udeležencev študijskega procesa s strogim spoštovanjem epidemioloških ukrepov, hkrati pa v največji možni meri omogočiti potek študijskega procesa v živo, izdelalo načrt t.i. hibridnega poučevanja, ko bi pouk potekal tako, da bi pouk v živo spremljala ena tretjina študentov, dve tretjini pa bi pouk hkrati spremljali na spletu preko platforme Zoom, skupine pa bi se vsak teden zamenjale. V ta namen je fakulteta kupila ustrezno tehnično opremo, vodstvo je pripravilo izobraževalne in pisne pripomočke za pedagoge.

V akademski skupnosti posebej navzoča skrb za študente 1. letnika, ki fakultete še ne poznajo (ne stavbe ne delovanja), je narekovala odločitev vodstva, da pripravi načrt izvedbe prvega tedna študija za vse študente 1. letnika v živo na fakulteti (s 5x ponovitvijo vseh pedagoških ur v ustrezno majhnih skupinah), skupaj s predstavitevami drugih služb in dejavnosti na fakulteti.

Če je bila fakultetna skupnost v prvi fazi epidemije izredno povezana in enotna, pa se je v drugi fazi pokazala precejšnja heterogenost – mnenja pedagogov na srečanju konec avgusta 2020, ko je vodstvo predstavilo hibridni sistem, so se s številnimi vmesnimi predlogi gibala vse od želje po izvedbi učnega procesa v celoti v živo do želje po takojšnjem prehodu na poučevanje v celoti po spletu. Kot je pokazala anketa, ki jo je vodstvo izvedlo v novembru 2020, opisana heterogenost ostaja in nakazuje kompleksnost odločanja o izvedbi študija po koncu akutne faze epidemije, torej v fazi, ko zbiranje ne bo v celoti prepovedano, hkrati pa še ne bo mogoče preiti na poučevanje kot smo ga izvajali pred epidemijo.

Tako kot med pedagogi je tudi med študenti zaznati heterogenost pri ocenah o prednostih in slabostih študija na daljavo. Sicer je bilo zlasti na predavanjih na daljavo število študentov bistveno večje, so pa po drugi strani med večjimi pomanjkljivostmi takšnega študija tudi študentje opazili večjo neodzivnost in nesodelovanje študentov pri posameznih predavanjih in vajah. Posebno težavo pri tem je predstavljalo vprašanje obveznega vklopa kamere s strani študentov (tj. na poziv pedagoga) zlasti na vajah oz. v manjših skupinah študentov, npr. pri izbirnih predmetih. Ena od večjih težav, ki so jo izpostavili študentje, je tudi ohranjanje osredotočenosti pred računalniškimi zasloni skozi daljši čas, pri čemer so poudarili potrebno po več odmorih in drugačni zasnovi predavanj, ki morajo biti bolj prilagojena novemu okolju. Pedagogi so v okviru svojih četrtkovih srečanj že začeli z izmenjavo dobrih praks, kako študente tudi v novi situaciji spodbuditi k aktivni udeležbi, s čimer bodo nadaljevali tudi v prihodnje.

Študijski proces v študijskem letu 2020/21 – izvedba od oktobra do decembra 2020

V prvem tednu oktobra smo študijski proces izvedli tako, da so študentje 1. letnika vsa predavanja, seminarje in vaje poslušali v živo na fakulteti. Zaradi zagotovitve ustreznega števila prostorov so študentje vseh ostalih letnikov prvi teden pedagoški proces spremljali po spletu.

Drugi teden oktobra smo izvedli po zgoraj opisanem hibridnem sistemu.

Zaradi naglega poslabšanja epidemije in prepovedi zbiranja na fakultetah smo morali že s tretjim tednom oktobra ponovno v celoti preiti na poučevanje preko spletne platforme Zoom.

Fakulteta je pridobila licenci za Zoom in Exam.net (pri obeh je kasneje pristopila k skupnemu naročilu preko UL).

Študenti so pridobili možnost dostopa do Zoom licenc preko Univerze v Ljubljani. Dobili so dostop do časovno neomejenega trajanja videokonferenc preko Zooma. Študenti so to pohvalili, saj jim je to omogočilo lažje izvajanje tutorstev, skupinskih projektov in ostalih obštudijskih dejavnosti.

Študentje so pozdravili tudi vzpostavitev »internetnih učilnic«, tj. Zoom računov, ki so postali vezani na posamezno predavalnico oz. seminar fakultete, in tako odpravili zmedo pri študentih glede tega, v katero Zoom sejo naj se vklopijo.

Kljub vsem prizadevanjem fakultete pa tudi študentje opozarjajo na težave, ki nujno ne izvirajo s strani fakultete, pač pa jim botrujejo zunanji dejavniki, najtesneje povezani s situacijo pandemije. To so zlasti pomanjkanje motivacije za študij, pomanjkanje socialnih stikov in pa zamiranje akademske skupnosti. Teh pa na žalost fakulteta, glede na razmere in sprejete ukrepe države, ne more reševati sama.

3.2 Raziskovalna dejavnost

3.2.1 Sodelovanje v različnih vrstah projektov

Temeljni značilnosti raziskovalnega dela na PF sta še vedno (kot je bilo značilno za prejšnja leta):

- V letu 2020 je PF okrepila zaposlitve na raziskovalnem področju, še vedno pa v raziskovalni skupini PF močno prevladujejo visokošolski učitelji, ki raziskovalno delo praviloma opravljajo ob svojih rednih pedagoških obveznostih (kot dopolnilno – raziskovalno delo), le redki imajo zaradi raziskovalnega dela zmanjšano pedagoško obveznost. Zato se raziskovalnemu delu ne morejo posvečati v želeni meri, prav tako tudi ne pripravi vse zahtevnejših prijav na domače in tuje razpise.
- Velik delež članov raziskovalne skupine je dopolnilno zaposlenih v drugih raziskovalnih organizacijah, kjer sodelujejo v različnih raziskovalnih projektih (programih, temeljnih, aplikativnih in ciljnih raziskovalnih projektih). Raziskovalnega dela torej ne opravljajo na PF, vendar so te raziskovalne organizacije praviloma tesno povezane s PF (kot npr. Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti in Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti). Takšno sodelovanje krepi medinstitucionalnost in interdisciplinarnost njihovega raziskovalnega dela.

Raziskovalno skupino PF se je do konca leta 2020 ponovno povečala: sestavlja jo 61 raziskovalcev, od tega en mladi raziskovalec (2019: 58 raziskovalcev; 2018: 51 raziskovalcev, 2017: 44 raziskovalcev, 2016: 45 raziskovalcev, 2015: 45 raziskovalcev, 2014: 40 raziskovalcev, 2013: 46 raziskovalcev).

3.2.2 Izvajanje projektov ARRS

V letu 2020 se je končalo delo na naslednjih projektih:

- CRP MAPA: Multidisciplinarna Analiza Prekarnega dela: pravni, ekonomski, socialni in zdravstveno varstveni vidiki (vodja projekta: Grega Strban, sodelujoče organizacije: Inštitut za delo pri PF, Ekonomska fakulteta UL, Fakulteta za socialno delo UL, Medicinska fakulteta UL, Pravna fakulteta UM, Fakulteta za management UP),
- Aplikativni raziskovalni projekt Modernizacija zakonske ureditve zavarovalne pogodbe (vodja projekta: Miha Juhart, PF je sodelovala kot projektni partner, projekt je vodil Inštitut za primerjalno pravo pri PF),

- Temeljni raziskovalni projekt Premeščanje mej v kriminologiji in kriminalitetni politiki (vodja projekta: Renata Salecl, PF je sodelovala kot projektni partner, projekt je vodil Inštitut za kriminologijo pri PF).

V letu 2020 je na PF uspešno nadaljevala delo programska skupina »Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem«.

Prav tako se je v letu 2020 nadaljevalo delo na naslednjih projektih, ki se bodo zaključili leta 2021 ali pozneje (tri med njimi PF vodi, pri treh je projektni partner):

- CRP [Priprava modela managementa visokošolskega vpisa na javne visokošolske zavode v Sloveniji](#) (vodja projekta: Gregor Dugar, sodelujoče organizacije: Pedagoška fakulteta UP, Fakulteta za management UP, Filozofska fakulteta UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta UM, Pedagoška fakulteta UM),
- CRP [Strukturna diskriminacija kot ovira pri doseganju cilja dostojnega življenja za vse](#) (vodja projekta: Mojca Urek, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Fakulteta za socialno delo UL),
- CRP [Ovire za dostojno življenje prebivalcev v romskih naseljih na področjih, ki so definirana v Okvirju EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do 2020](#) (vodja projekta: Kovič Dine Maša, sodelujoča organizacija: Fakulteta za humanistične študije UP),
- Temeljni raziskovalni projekt [PRAVO DOLŽNIKOV IN UPNIKOV - NORMATIVNA IN PRAVNO EMPIRIČNA ANALIZA](#) (vodja projekta: Cepec Jaka, PF sodeluje kot projektni partner skupaj Inštitutom za kriminologijo in Ekonomsko fakulteto UL, projekt vodi Inštitut za primerjalno pravo pri PF),
- Temeljni raziskovalni projekt [Psihološki mehanizmi v kazenskem pravosodju: preizpraševanje objektivnosti](#) (vodja projekta: Mojca M. Plesničar, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za kriminologijo pri PF),
- Temeljni raziskovalni projekt [Pravna in ekonomska analiza vpliva staranja prebivalstva na zakonodajo](#) (vodja projekta: Gregor Dugar, sodelujoče organizacije: Inštitut za primerjalno pravo, Ekonomska fakulteta UL).

3.2.3 Pridobivanje novih projektov

V letu 2020 je bila PF uspešna pri pridobivanju enega novega projekta (v letu 2018: 2 nova projekta, v letu 2019: 6 novih projektov), pri katerem je projektni partner:

- Temeljni raziskovalni projekt: Preventivna (ne)pravičnost: preventivno preprečevanje kriminalitete in družbene škode (vodja projekta: Vasja Badalič, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za kriminologijo pri PF).

Projekti omogočajo raziskovalno delo več članom raziskovalne skupine PF, poleg tega pa v navedenih projektih PF sodeluje z drugimi raziskovalnimi skupinami, s katerimi še ni sodelovala, kar je pomembno za razvoj interdisciplinarnega pristopa k raziskovanju in povezovanja z drugimi raziskovalnimi skupinami.

Naj pri tej točki omenimo še udeležbo Pravne fakultete pri t.i. operaciji INOVUP – »Inovativno učenje in poučevanje za kakovostne kariere diplomantov in odlično visoko šolstvo«, ki jo sofinancirata Republika Slovenija (MIZŠ) in Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada (1.3. 2020 – 30.9. 2022, nosilka na PFizr. prof. dr. Vasilka Sancin).

3.2.4 Sodelovanje raziskovalcev v projektih ARRS v drugih raziskovalnih organizacijah

Raziskovalci so sodelovali z drugimi raziskovalnimi organizacijami na dva načina: (1) kot posamezniki, dopolnilno zaposleni v teh organizacijah, (2) kot zaposleni na PF v raziskavah, pri katerih je PF nosilec raziskave ali projektni partner. V spodnji tabeli je prikazano le sodelovanje v raziskavah, v katerih PF ni projektni partner (raziskave, kjer je PF projektni partner, so navedene zgoraj). Nabor organizacij, s katerimi sodelujejo posamični člani raziskovalne skupine PF se v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil

Tabela 20: Raziskovalne organizacije in projekti, v katerih so sodelovali člani raziskovalne skupine PF (in PF ni projektni partner); razen v enega so vsi ostali projekti še tekoči

Raziskovalna organizacija	Raziskovalni projekt
Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti	<u>Pravni izzivi informacijske družbe - program</u>
Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti	<u>Družbeno nadzorstvo, kazenskopравни sistem, nasilje in preprečevanje viktimizacij v kontekstu visoko tehnološke družbe - program</u> <u>Avtomatizirana pravičnost: družbeni, etični in pravni vidiki – temeljni projekt</u>
EIPF, Ekonomski inštitut d.o.o.	<u>Vloga koncentriranega lastništva v sodobnem gospodarstvu – temeljni projekt (zaključen 30.4. 2020)</u>
Fakulteta za družbene vede UL Znanstveno-raziskovalno središče Koper	<u>Teorija kazni in demokratična kultura v Sloveniji – temeljni projekt</u>
Ekonomska fakulteta, UL	<u>Vloga koncentriranega lastništva v sodobnem gospodarstvu – temeljni projekt (zaključen 30. 4. 2020)</u>

3.2.5 Mednarodni projekti

Izvajanje mednarodnih projektov

PF je v letu 2020 sodelovala v sedmih mednarodnih projektih (v letu 2019 v šestih, v letu 2018 pa v sedmih). PF je en mednarodni projekt (Jean Monnet Module) vodila sama (začetek projekta že v 2017), kot partnerica pa sodelovala v šestih mednarodnih projektih (v letu 2019 v petih, v letu 2018 v šestih, 2017 v sedmih, 2016 v petih, 2015 v treh, v letu 2014 pa v dveh).

Tabela 21: Sodelovanje PF v mednarodnih projektih v letu 2020

Naslov	Program	Koordinatorica institucija	Vodja na PF	Trajanje
MIGRALE - Migration and Asylum Law in Europe	ERASMUS+ Jean Monnet Module	PF	doc. dr. Samo Bardutzky	1. 9. 2017 – 31. 8. 2020
PSEFS - Personalized Solution in European Family and Succession Law	JUSTICE (Action Grants to support transnational projects to promote judicial cooperation in civil and criminal matters)	Università degli Studi di Camerino (Italija)	izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl	1. 11. 2018 - 31. 10. 2020
SCAN - Small Claims Analysis Net	JUSTICE (Action grants to support transnational projects to promote judicial cooperation in civil and criminal matters)	Università degli Studi di Napoli Federico II (Italija)	prof. dr. Katarina Zajc	1. 10. 2018 – 31. 1. 2021
TRIAL (TRust, Independence, Impartiality and Accountability of judges and arbitrators safeguarding the rule of Law under the EU Charter)	JUSTICE (Action Grants to support transnational projects on judicial training covering civil law, criminal law or fundamental rights)	European University Institute, Centre for Judicial Cooperation (Italija)	prof. dr. Saša Zagorc	1. 1. 2020 – 30. 6. 2022
Krepitev zaščite prijaviteljev korupcije in neetičnih dejanj	Active Citizens Fund v Sloveniji (pod okriljem finančnih mehanizmov EGP in Norveške 2014 – 2021)	Transparency International Slovenia – društvo Integriteta (Slovenija)	doc. dr. Samo Bardutzky	1. 9. 2020 - 31. 8. 2022
PAX (Private International Law in Motion)	JUSTICE (JUST-AG-2019/JUST-JCOO-AG-2019)	Universiteit Antwerpen (Belgija)	izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl	1. 11. 2020 - 31. 10. 2022

RECOGNISE (Legal Reasoning and Cognitive Science)	ERASMUS+ Strategic Partnerships KA2	Università di Palermo (Italija)	doc. dr. Aleš Novak	1. 9. 2020 - 31. 8. 2023
--	-------------------------------------	---------------------------------	---------------------	--------------------------

Veliko članov raziskovalne skupine PF pa sodeluje v mednarodnih projektih tudi kot nacionalni eksperti za določena vprašanja in pogosto so njihovi prispevki publicirani v tujini (kot na primer v COST projektih). To nesporno kaže na kakovost in odmevnost njihovega raziskovalnega dela, ker pa gre za pogodbeno razmerje med njimi kot posamezniki in organizacijo, ki izvaja projekt, to ne predstavlja raziskovalne dejavnosti PF kot institucije.

3.2.6 Prijavljanje mednarodnih projektov

V letu 2020 PF samostojno ali kot koordinatorska organizacija ni prijavila nobenega projekta. Lahko ponovimo razlago, ki smo jo za navedeno pasivnost zapisali že v poročilu za pretekla leta: »Razlog za to je nedvomno zahtevnost prijave (tako z vsebinskega kot finančnega vidika), ki terja zelo veliko dela in časa, kar pa je težko združljivo z izpolnjevanjem pedagoških obveznosti. Brez večje pomoči podpornih služb PF (ki so ravno tako preobremenjene z rednimi obveznostmi) in razbremenitve pedagoških obveznosti za čas priprave projektne dokumentacije ni pričakovati povečanja zanimanja za tovrstno prijavljanje.«

PF pa ima izkušnje in uspehe s sodelovanjem pri prijavljanju evropskih projektov kot projektni partner. V letu 2020 je kot partnerska institucija sodelovala pri prijavi 12 projektov (od tega pri dveh kot pridruženi partner; t.i. *associate partner*); pet projektov je bilo uspešnih na razpisu (dva sta se že začela izvajati, trije se pričnejo izvajati v letu 2021), šest jih žal ni bilo uspešnih, rezultate za enega pa še čakamo.

Tabela 22: Projekti, pri prijavi katerih je v letu 2020 sodelovala PF kot konzorcijski partner

Naslov	Program	Koordinatorska institucija	Vodja na PF
EU-FamPro (E-training on EU Family Property regimes)	JUSTICE (JUST-JTRA-EJTR-AG-2020)	Università degli Studi di Camerino (Italija)	doc. dr. Neža Pogorelčnik Vogrinc
RECOGNISE (Legal Reasoning and Cognitive Science)	ERASMUS+ (Strategic Partnerships KA2)	Università di Palermo (Italija)	doc. dr. Aleš Novak
Krepitev zaščite prijaviteljev korupcije in neetičnih dejanj	Active Citizens Fund v Sloveniji (pod okriljem finančnih mehanizmov EGP in Norveške 2014 –2021)	Transparency International Slovenia – društvo Integriteta (Slovenija)	doc. dr. Samo Bardutzky

Erasmus Mundus Master Degree in International Law of Global Security, Peace and Development	ERASMUS+ (Erasmus Mundus Joint Master Degrees 2020)	University of Glasgow (VB)	izr. prof. dr. Vasilka Sancin
PRECRIM	ERASMUS+ (JEAN MONNET PROJECTS)	Università del Piemonte Orientale (Italija)	doc. dr. Miha Hafner
Green ambitions for sustainable development (European Green Deal in the context of international and domestic law)	slovaška nacionalna raziskovalna agencija	Pavol Jozef Šafárik University, Košice (Slovaška)	izr. prof. dr. Vasilka Sancin
CREA 2	JUSTICE (JUST-JACC-EJU-AG-2020)	Università degli Studi di Napoli Federico II (Italija)	prof. dr. Katarina Zajc
SCAN 2	JUSTICE (JUST-JACC-EJU-AG-2020)	Università degli Studi di Napoli Federico II (Italija)	prof. dr. Katarina Zajc
MIGCLIN (Migration and Refugee Law Clinics in Albania and Kosovo)	ERASMUS+ (Capacity Building in Higher Education)	Aleksandër Moisiu University of Durrës (Albanija)	doc. dr. Samo Bardutzky
The European Way of Youth	CITIZ - Europe for Citizens (REMEM - REM - Strand 1: European remembrance)	FIDU ETS - FEDERAZIONE ITALIANA DIRITTI UMANI - COMITATO ITALIANO HELSINKI (Italija)	izr. prof. dr. Vasilka Sancin
CROSSFAM	JUSTICE (JUST-JCOO-AG-2020)	ASSER Instituut (Nizozemska)	prof. dr. Aleš Galič
Die Europäische Union Vom Staatenbund zum Bundesstaat Bürger und Staatsbürger	ERASMUS+ (Strategic Partnerships KA2)	Univerza v Salzburgu (Avstrija)	prof. dr. Miha Juhart

3.2.7 Znanstvene objave

Značilnosti objav raziskovalne skupine

Eden od pokazateljev kakovosti na področju raziskovalne dejavnosti so tudi znanstvene objave (njihovo število in narava – kategorizacija po Cobissu).

Značilnosti publiciranja našega raziskovalnega dela izhajajo iz tabele 23. Števila objav med leti ni mogoče primerjati, ker so vsi podatki zajeti s spletne strani v januarju ali februarju za predhodno leto in se zato število objav pozneje lahko še bistveno spremeni. Pa kljub temu podatki v Tabeli 23 kažejo, da imajo med objavami še vedno pomembno mesto poglavja v monografijah in ne znanstveni članki,

ki so v postopku habilitacij bistveno bolj ocenjeni. Druga značilnost, ki ostaja nespremenjena v zadnjih letih, pa je majhno število znanstvenih člankov, objavljenih v revijah, ki se upoštevajo pri spremljanju citiranja. Spodbudno je, da je delež znanstvenih člankov članov raziskovalne skupine v 2020 ponovno pomembno narasel (50 ali 29,2%; 2019: 16,3%; 2018: 39,1%), prav tako pa izstopa doslej največje skupno število objav.

Tabela 23: Znanstvene objave raziskovalne skupine PF (po Sicris)¹³

Tipologija objav	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Izvirni zn. članek	50 (7)*	25 (5)*	34 (9)*	31 (6)*	49 (9)*	47 (9)*	31 (2)*	32 (6)*	41 (7)*	42 (7)*	48 (7)*
Pregledni zn. članek	1 (1)*	2	/	4	5	3	5 (1)*	1	2	9	7
Kratek zn. Prispevek	3 (1)*	2	2	2	6 (1)*	5	5	9	13	13	14
Zn. prispevek na konferenci	24	7	17	14	7	9	22	11	27	26	23
Sestavek v monografiji	68	107	22	47	43	53	35	50	43	52	32
Zn. monografija	25	10	12	8	14	13	15	11	7	10	13
Skupaj	171	153	87	106	124	130	113	114	133	152	137

*članki v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus

Zbornik znanstvenih razprav PF

PF izdaja Zbornik znanstvenih razprav (prva številka je izšla leta 1921), v katerem člani raziskovalne skupine objavljajo znanstvene članke. To je osrednja publikacija PF za objavljanje znanstvenih razprav. Številke so od leta 2012 v celoti prosto dostopne preko spleta na naslovu <http://zbornik.pf.uni-lj.si> (v letu 2017 je bila predstavljena podstran o zborniku celovito ažurirana). V zadnjih letih močno upada interes za objavljanje. Temeljni razlog je zagotovo dejstvo, da Zbornik ni umeščen v bazo SSCI, ki avtorjem prinaša ustrezne Sicris točke in možnost citiranja, kar je relevantno za imenovanje v nazive in za prijavljanje na razpise ARRS. Tudi v letu 2020 je poleg redne izšla tudi posebna številka revije, katere namen je okrepiti mednarodno prepoznavnost revije. Posebne številke je izšla v angleščini, poleg avtorjev s PF pa so sodelovali tudi tuji avtorji.

Revija Pravnik

Revija Pravnik je najstarejša slovenska pravniška revija, ki objavlja znanstvene članke. Prva številka je izšla leta 1862. Od leta 2015, konkretno od številke 5-6/2015, izdajata revijo *Pravnik* skupaj Zveza društev pravnikov Slovenije in Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani.

¹³ Podatki v tabeli so zajeti iz spletne strani Sicris vsako leto za predhodno leto v januarju ali začetku februarja in se zato število vpisov objav lahko pozneje še znatno spremeni.

3.2.8 Sodelovanje z okoljem

Člani raziskovalne skupine Pravne fakultete sodelujejo z okoljem na naslednje načine, in sicer:

- A. V Republiki Sloveniji:
- s članstvom v državnih komisijah, kot je npr. Komisija za medicinsko etiko Republike Slovenije, Državna komisija za oploditve z biomedicinsko pomočjo, Etična komisija za presaditve (v okviru Ministrstva za zdravje), Medresorska komisija Vlade RS za človekove pravice, Stalna koordinacijska skupina Vlade RS za mednarodno humanitarno pravo, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO;
  - s članstvom v komisijah za pripravo zakonodaje;
  - s članstvom v Sodnem svetu in Državnotožilskem svetu;
  - s članstvom v Državni volilni komisiji Republike Slovenije;
  - s članstvom v domačih znanstvenih in strokovnih združenjih;
  - z organiziranjem javnih predavanj;
  - s sodelovanjem s Centrom za izobraževanje v pravosodju pri načrtovanju in z izvedbo izobraževanj za zaposlene v pravosodju;
  - s sodelovanjem na znanstvenih in strokovnih konferencah.

V letu 2020 smo nadaljevali z dobrim sodelovanjem tudi z Vrhovnim sodiščem RS, z Odvetniško zbornico RS in z Odvetniško akademijo: sodniki in odvetniki so sodelovali pri izvajanju programa za izpopolnjevanje Specializacija s področij prava.

- B. V tujini:
- s funkcijami, katerih podlaga je izvolitev na mednarodni ravni, npr. članstvo v Odboru OZN za človekove pravice (UN Human Rights Committee), članstvo in arbitrstvo v Biroju Sodišča za spravo in arbitražo OVSE, ekspertstvo Moskovskega mehanizma za človekove pravice OVSE, članstvo v Anti-korupcijski akademski iniciativi Pisarne OZN za droge in kriminal (UNODOC);
  - s članstvom v upravljavskih in svetovalnih organih uglednih mednarodnih raziskovalnih inštitutov in strokovnih združenj, kot so na primer Evropski inštitut za Socialno varnost (EISS, Leuven, Belgija; mesto podpredsednika), Max-Planck inštitut za Socialno pravo in politiko (München, Nemčija; mesto zunanjega dopisnika), Evropski univerzitetni inštitut (EUI, Firence, Italija; mesto nadomestnega člana prvostopenjskega organa znotraj pritožbenega organa), Evropski pravni inštitut (ELI, Dunaj, Avstrija; članstvo v delovni skupini za delovno pravo),
  - s članstvom v mednarodnih znanstvenih in strokovnih združenjih;
  - s sodelovanjem na znanstvenih in strokovnih konferencah;
  - s članstvom v uredniških odborih uglednih mednarodnih znanstvenih in strokovnih revij.

Pravna fakulteta je tudi letos, kot ena od partneric, sodelovala v Mednarodnem tednu ozaveščanja o prevarah (<https://www2.deloitte.com/si/sl/pages/finance/articles/teden-ozavescanja-o-prevarah-agenda-2020.html>). V tem okviru je z Društvom Pamfil organizirala tudi okroglo mizo in izdala posebno številko revije Pamfil: <https://www.pamfil.si>.

3.2.9 Vpliv koronavirusa na področje raziskovanja

Vpliv koronavirusa na področju raziskovanja je bil občuten. Odražal se je na več ravneh. Mnogi od raziskovalk in raziskovalcev se niso mogli udeležiti že dogovorjenih gostovanj na raziskovalnih institucijah v tujini. Še posebej pa se je to kazalo pri izvedbi aktivnosti v okviru mednarodnih projektov, saj so morala biti predvidena srečanja in konference izpeljane na daljavo. V enem od primerov, konkretno pri projektu SCAN, pa je zaradi pandemije Evropska komisija podaljšala rok za izvedbo in zaključek (konkretno za štiri mesece).

RAZISKOVALNA DEJAVNOST - povzetek v obliki tabele

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Krepitev povezovanja z raziskovalnimi organizacijami v Sloveniji in tujini. Povečana je uspešnost fakultete pri prijavljanju evropskih projektov kot projektne partnerice.	V okviru že obstoječih slovenskih in mednarodnih projektov PF razvija partnerstva s številnimi raziskovalnimi organizacijami, prav tako je mreženje pomembno tudi v okviru prijav projektov, četudi prijave niso uspešne. To je pomembno za razvoj interdisciplinarnega pristopa k raziskovanju in povezovanja z drugimi raziskovalnimi skupinami.
Nadaljuje se trend rasti števila znanstvenih objav, zlasti je bil v letu 2020 občuten porast števila izvirnih znanstvenih člankov.	Nadaljevanje z ukrepi fakultete, namenjenim stimulaciji pedagogov, ki so hkrati raziskovalci, ne le k številčnejšim objavam, pač pa tudi k objavam izvirnih znanstvenih člankov, saj prispevajo k boljšim rezultatom.
Tudi v letu 2020 je poleg redne izšla tudi posebna številka revije Zbornik znanstvenih razprav PF. Posebne številke je izšla v angleščini, poleg avtorjev s PF pa so sodelovali tudi tuji avtorji.	Namen posebne številke je okrepiti mednarodno prepoznavnost revije in s tem pomembne aktivnosti naše fakultete. Revija bo v letu 2021 praznovala sto let od izida prve številke.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov
Habilitacijski postopek ne upošteva posebnosti objavljanj na področju prava, zato je težko doseči izpolnjevanje pogojev za imenovanje v nazive	Oblikovanje prilog k merilom za izvolitve v naziv, v katerih se bo odražala posebnost publiciranja na področju prava
Vpliv COVIDA-19 pri izvedbi aktivnosti prijavljenih projektih, ki so bile zaradi tega izvedene na daljavo, in pri odpadlih gostovanjih na tujih raziskovalnih institucijah	Nadaljevanje z vsemi temi aktivnostmi in njihova krepitev po koncu pandemije COVID-19.

3.3 Umetniška dejavnost

/

3.4 Prenos in uporaba znanja

Primarni cilj PF je izobraževati predvsem za tradicionalne pravniške poklice (v pravosodju), zato na prvi pogled morda ni vidnega veliko povezovanja in sodelovanja z gospodarstvom. Vseeno pa na PF potekajo številne aktivnosti, ki skrbijo za prenos in uporabo znanja ter povezovanje akademske skupnosti z okoljem. Zaposleni na PF sodelujejo na strokovnih in znanstvenih srečanjih, odzivajo se na pozive različnih ministrstev pri pripravi mnenj o zakonskih predlogih.

V letu 2019 smo začeli z izvajanjem Programa za izpopolnjevanje Specializacija znanj s področja prava. Kljub pričakovanemu večjemu številu prijavi je izvedba tega programa pomenila krepitev z okoljem z dveh vidikov: (1) pri izvedbi so sodelovali priznani strokovnjaki iz prakse (takšno sodelovanje smo formalizirali z Vrhovnim sodiščem RS, Odvetniško zbornico in Odvetniško akademijo), ter (2) program je namenjen pravnikom in pravnici, ki imajo že izkušnje na določenih pravnih področjih, želijo pa si poglobitev znanja. Kot je bilo navedeno že v posebnem poglavju o programu za izpopolnjevanje zgoraj, sta v letu 2020 program uspešno zaključila dva študenta.

Podobno kot pretekla leta je tudi v letu 2020 s svojim uspešnim delom nadaljeval **Karierni center UL** oziroma njegova svetovalka, ki je zadolžena za PF in je tedensko prisotna na PF s svojimi uradnimi urami. Za naše študentke in študente redno organizira delavnice, predstavitev in obiskov potencialnih delodajalcev, o čemer več v naslednjem poglavju.

O možnostih za **udeležbo na mednarodnih dogodkih** (npr. poletnih šolah in konferencah) in o ponudbah za opravljanje **praktičnega usposabljanja v tujini** študente redno obvešča tudi mednarodna pisarna. V letu 2019 je Komisija za študijske zadeve kreditno ovrednotila tri mednarodne poletne šole, ki jih je organizirala PF (vsaka poletna šola po 2 kreditni točki), o čemer je bilo več govora zgoraj v poglavju o Internacionalizaciji na področju izobraževalne dejavnosti

Na PF že več let delujejo številna **društva in organizacije**, ki študentom omogočajo nadgradnjo in prenos v predavalnicah pridobljenega znanja v prakso, npr. Društvo ELSA, Ženevski klub, ipd. Prav tako PF že vrsto let v sodelovanju z vladnim, nevladnim in gospodarskim sektorjem izvaja **pravne klinike** kot kreditno ovrednoteno obštudijsko dejavnost. Strokovnjaki z zunanje institucije sodelujejo pri delu študentov kot njihovi delovni mentorji.

Zaradi COVID-19 pa je v letu 2020 žal moral odpasti t.i. **Sejem obštudijskih dejavnosti**, na katerem se predstavljajo društva, ki delujejo na PF UL in dejavnosti, v katere se lahko vključijo študenti.

Občasna **predavanja pravnih strokovnjakov iz prakse** so stalnica študijskega procesa na vseh treh študijskih programih. Zaposleni na PF pa seveda redno sodelujejo tudi pri **nastajanju slovenske zakonodaje** in si s svojim poznavanjem specifičnih področij prizadevajo vplivati na izboljšanje pravnih predpisov. Svoje znanje prenašajo v okolje na **strokovnih srečanjih** (konferencah, simpozijih, seminarjih, itd.) ter s **komentiranjem in pojasnjevanjem pravnih vprašanj** v množičnih medijih.

Poleg tega je veliko zaposlenih dejavno vključenih v **raziskovalno in strokovno delo na raziskovalnih inštitutih**, katerih ustanoviteljica je PF.

V letu 2020 je PF zopet izvajala dva projekta, finančno podprta s sredstvi, pridobljenimi na razpisu Javnega štipendijskega sklada RS z naslovom **Po kreativni poti do praktičnega znanja (krajše: PKP)**.

Po nekaj letih neaktivnosti je tudi v letu 2020 z delom nadaljeval **Alumni klub** PF. Glavni cilj društva je v povezovanju članov na družabni in strokovni ravni. Žal je zaradi pandemije COVID-19 ob koncu leta 2020 odpadel že tradicionalni novoletni koncert v prostorih Festivalne dvorane v Ljubljani v so organizaciji kluba.

PRENOS IN UPORABA ZNANJA - povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Izvajanje številnih obštudijskih dejavnosti, ki omogočajo prenos in uporabo znanja v praksi (npr. moot court tekmovanja, pravne klinike,...).	Znanja in veščine, pridobljene v različnih oblikah obštudijskih dejavnosti, pomembno nadgrajujejo tista, ki so pridobljena v rednem študijskem procesu; s tem prispevajo k oblikovanju najkakovostnejših diplomantov in diplomantk prava.
Ponovno uspešno kandidiranje (in izvedba projektov) na razpisih PKP	Tovrstni projekti študentkam in študentom omogočajo neposreden stik s prakso (morebiti tudi z bodočimi delodajalci, strankami, ipd.) in ponujajo izkušnje z raziskovalnim delom.
Vključitev Vrhovnega sodišča, Odvetniške zbornice in Odvetniške akademije v izvajanje programa za izpopolnjevanje.	V letu 2019 smo izvedli pet modulov programa za izpopolnjevanje v sodelovanju s strokovnjaki iz Vrhovnega sodišča, Odvetniške zbornice in Odvetniške akademije. Tako smo povezovali teorijo in prakso, kar je prispevalo h kakovostni izvedbi programa vseživljenjskega učenja.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	<u>Predlogi ukrepov za izboljšave</u>
Zaradi varnostnih ukrepov v povezavi z epidemijo COVID-19 je bilo veliko praktičnih aktivnosti v okviru rednega študija, kot so na primer obiski glavnih obravnav, onemogočenih.	Analizirati možnosti, kako študente po koncu epidemije pripraviti tudi k samoiniciativnem obisku teh aktivnosti.
Majhen interes za vpis v program za izpopolnjevanje	Prizadevati si za spremembo zakonodaje, ki bi v večji meri upoštevala zaključen program za izpopolnjevanje pri kariernem napredovanju v pravniških poklicih
Majhna aktivnost ALUMNI	Povečati število dogodkov, ki jih organizira ALUMNI

3.5 Ustvarjalne razmere za delo in študij

Obštudijska in interesna dejavnost

V študijskem letu 2019/20 je bil na PF študentom in študentkam na voljo bogat izbor obštudijskih in interesnih dejavnosti, ki pa so po razglasitvi epidemije večinoma potekale naprej preko spleta, nekatere pa so morale biti tudi odpovedane:

- sodelovanje na moot court tekmovanjih;
- sodelovanje v pravnih klinikah;
- ekskurzije;
- športne aktivnosti (odbojka, košarka, Pravniki tečemo);
- tečaji tujih jezikov (nemški, francoski, ruski in latinski jezik);
- udejstvovanje v drugih aktivnostih, kot so na primer pevski zbor Pegius, Ženevski klub pravnikov, Društvo HOPE, Pamfil, društvo ELSA itd.

Sodelovanje na pravnih klinikah in moot court tekmovanjih je bilo ovrednoteno s 4 ECTS in omogočena je bila nadomestitev prej vpisanih izbirnih predmetov z uspešno opravljenimi temi obštudijskimi dejavnostmi. V letu 2020 so študentje naše fakultete sodelovali na trinajstih mednarodnih

tekmovanjih, in sicer na ELMC, European Law Moot Court (mentorica izr. prof. dr. Ana Vlahek), na Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot, tj. tekmovanju iz gospodarske arbitraže (mentor prof. dr. Damjan Možina), FIAMC, Frankfurt Investment Arbitration Moot Court mentorica izr. prof. dr. Vasilka Sancin), LISBOMUN (mentor as. Domen Turšič), na tekmovanju ICC, tekmovanju iz mediacije s področja gospodarskega prava (Paris, mentorica doc. dr. Neža Pogorelčnik), na CEEMC, Central and East European Moot Court (mentorica izr. prof. dr. Ana Vlahek), na MLMCC, Manfred Lachs Moot Court, (mentorica izr. prof. dr. Vasilka Sancin), na EUROPA Moot Court Competition (mentor doc. dr. Samo Bardutzky), na Regionalnem moot court, tj. na tekmovanju v postopku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice (mentor as. Marjan Kos), na ELSA Human Rights Moot Court Competition, tj. tekmovanju v postopku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice (mentor prof. dr. Saša Zagorc), na PAX Moot Competition, tj. tekmovanju v poznavanju mednarodnega zasebnega prava (mentor as. Filip Dougan), na Concurs de plaidoire francophone, tj. Frankofonskem tekmovanju s področja prava Evropske konvencije o človekovih pravicah (mentor as. Filip Dougan) in na tekmovanju SLAM, Sports Law Arbitration Moot, tj. tekmovanje iz arbitraže v pravu športa (mentor as. Marjan Kos). Tudi tokrat so študentske ekipe dosegle lepe uspehe, med katerimi naj omenimo zmago ekipe naše fakultete na tekmovanju iz poznavanja vesoljskega prava Manfred Lachs Space Law in pa 2. mesto študentke Elene Kukovice v kategoriji najboljšega govornika na tekmovanju EUROPA moot, študentka Ana Palčič Vilfan pa je na tekmovanju ELMC prejela nagrado Best Speaker Ole Due Award. Možnost udeležbe na mednarodnih tekmovanjih je predstavljena na posebni spletni strani <http://www.pf.uni-lj.si/mednarodno-sodelovanje/mednarodna-studentska-tekmovanja/>. V letu so uspešno delovale tudi Socialnopravna klinika, Delovno-pravna klinika in pa klinika Pravo v športu. Tudi pravne klinike so predstavljene na posebni spletni strani, in sicer <http://www.pf.uni-lj.si/ob-studiju/pravne-klinike/>.

Leta 2020 smo z veljavnostjo za študijsko leto 2020/21 omenjene obštudijske dejavnosti akreditirali kot dva nova izbirna predmeta in tako naredili še korak naprej pri vključitvi teh aktivnosti, ki imajo na PF že dolgo tradicijo in pri katerih beležimo izredne domače in mednarodne uspehe, v študijski proces. Tudi v letu 2020 je fakulteta kreditno ovrednotila seminarje gostujočih profesorjev, ki niso del predmetnika študijskega programa I. ali II. stopnje. Ob tem je za pridobitev ECTS postavila pogoj, da zgolj prisotnost na seminarju ni dovolj, ampak mora študentka oz. študent opraviti tudi določen preizkus znanja kot zaključek seminarja.

Decembra 2020 bi moral biti že četrtič organiziran tudi Koncert PF, na katerem tradicionalno sodelujejo tako študenti kot profesorji. Dogodek odraža poslanstvo PF pri oblikovanju bodočega pravnikarja kot celovite osebnosti, ki se poleg na pravnem udejstvuje tudi na drugih področjih. Zaradi epidemije koronavirusa je koncert žal odpadel. Izvedbo koncerta Pravne fakultete, ki se tradicionalno odvija v mesecu decembru, zato načrtujemo spomladi leta 2021, ko bo ozračje že dovolj ogreto, da prireditev izvedemo v varnejših razmerah, nekje na prostem. Upamo, da nam bodo razmere v letu 2021 naklonjene in bomo koncert izvedli s polno mero navdušenja in udeležbe kot poprejšnja leta.

Komisija za kakovost PF že dolgoletno opaža napredek na področju študentskih praks, s katerimi se študentke in študentje seznanjajo preko oglasov na oglasni deski PF, raznih razpisov in tudi preko razpisov praks študentske organizacije ELSA. Na voljo je vse več tovrstnih ponudb študentskih del, na katere se študentje tudi z vse večjim zanimanjem odzivajo. Poleg tega se je v študijskem letu 2019/2020 za opravljanje študijske prakse v tujini v okviru programa ERASMUS+ odločilo veliko študentov, s čimer si nabirajo mednarodne delovne izkušnje (več o tem glej v poglavju o internacionalizaciji). Fakulteta spodbuja obštudijske dejavnosti tudi tako, da vsako leto ob dnevu fakultete študentom podeli priznanja za odmevne dosežke na obštudijskih dejavnostih.

Informiranje študentov

PF s svojim delovanjem na različnih področjih dobro skrbi za informiranost bodočih študentov in študentk. Dijaki in dijakinje lahko potrebne informacije glede študijskega procesa pridobijo na

vsakoletnih informativnih dnevih, ki potekajo v prostorih PF, in na sejmu Informativa, ki vsako leto poteka na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Stojnica PF je vedno zelo dobro obiskana. Poleg tega pedagogi PF na povabilo srednjih šol oziroma organizatorjev drugih informativnih dogodkov za dijake in dijakinje vsako leto predstavljajo program in študij na PF na gimnazijah na celotnem območju Slovenije. Vse potrebne podatke o študiju lahko zainteresirani pridobijo tudi na spletni strani PF (v slovenskem in angleškem jeziku), čemur je namenjena tudi posebna rubrika »Bodoči študenti«, ki prav tako vsebuje predstavivne zbornike za vse tri stopnje študija.

Za dodatne informacije pa sta dnevno na voljo tudi oba referata za študentske zadeve; za pomoč študentkam in študentom glede študijskih zadev na PF skrbita študentski referat za I. in II. stopnjo in študentski referat za III. stopnjo. Oba preko oglasne deske v avli PF, spletne oglasne deske in možnosti prejemanja obvestil z oglasne deske na elektronske naslove študentke in študente obveščata o poteku študija in o aktualnem dogajanju na PF (predavanja gostujočih predavateljev, potek obštudijskih dejavnosti, npr. tekmovanj na <http://www.pf.uni-lj.si/mednarodno-sodelovanje/mednarodna-studentska-tekmovanja/> in klinik <http://www.pf.uni-lj.si/ob-studiju/pravne-klinike/> itd). Referat je študentom tudi dnevno dostopen v času uradnih ur za vsa dodatna vprašanja, administracijo in pomoč. Študentkam in študentom je na voljo tudi mednarodna pisarna, ki skrbi za vrsto dodatnih aktivnosti študentov, kot so izmenjave in prakse v tujini, pa tudi za informiranost študentk in študentov glede drugih možnosti pridobivanja mednarodnih izkušenj. Študentje so letos še posebej pozdravili vzpostavitev njene Facebook strani in Instagram aplikacije. Študentom je na novo na voljo tudi projektna pisarna, ki redno skrbi za različne projekte, na katerih sodeluje Pravna fakulteta.

Študentke in študenti ocenjujejo, da referata in mednarodna pisarna svoje delo opravljajo dobro, saj ustrezno skrbijo za potrebe študentov in skupaj z njimi rešujejo morebitne težave. Referata za študentske zadeve skladno s prejšnjimi leti še naprej ohranjata tudi popoldanski termin uradnih ur.

Karierni center

Za karierno svetovanje in karierne aktivnosti je na PF poskrbljeno v soorganizaciji Kariernega centra Univerze v Ljubljani, PF in Študentskega sveta PF. Organizirane in izvedene so delavnice, osebna svetovanja, obiski v organizacijah in predstavitve organizacij na članicah UL, različni dogodki (okrogle mize, konference, posveti), sodelovanja na sejnih in organizacija hitrih zmenkov s potencialnimi poslovnimi partnerji, obiski različnih institucij in potencialnih delodajalcev. Študentkam in študentom ter diplomantkam in diplomantom PF je namenjeno tudi tedensko svetovanje, ki ga izvaja predstavnica Kariernega centra UL v prostorih PF. Poleg kariernih centrov nudijo študentom in študentkam pomoč tudi profesorji PF, ki študentom in študentkam pomagajo in odgovarjajo na vprašanja glede poklicne kariere. Pedagogi na prošnjo študentov in študentk pišejo priporočilna pisma za njihov nadaljnji študij ali zaposlitev po zaključenem študiju. Aktivnosti Kariernega centra so se v zadnjem letu povečale, saj so na PF organizirane tudi uradne ure Kariernega centra, ki potekajo vsak četrtek in kamor se študentke in študenti lahko obrnejo po različne oblike kariernih nasvetov predstavnice Kariernega centra UL v prostorih PF. Spletna stran PF vse aktualne objave Kariernega centra UL sproti in redno objavlja preko spletne oglasne deske; predstavitev Kariernega centra UL na PF pa je omogočena preko posebnega poglavja na spletni strani PF: <http://www.pf.uni-lj.si/dodiplomski-studij/karierni-center-na-pravnifakulteti/>.

Študentke in študenti s posebnimi potrebami

PF ustrezno prilagaja študijski proces in infrastrukturo študentom s posebnimi potrebami in jim s tem zagotavlja popolno in nemoteno udeležbo v študijskem procesu. Infrastruktura na PF je ustrezno prilagojena študentkam in študentom s posebnimi potrebami, ki so gibalno ovirani, saj jim je omogočeno nemoteno gibanje in dostop do vseh prostorov na PF (dvigala, prilagojene učilnice idr.). Problem predstavljajo le vhodna vrata v PF, ki niso drsna in opremljena s senzorjem in zato gibalno

oviranim študentom onemogočajo samostojen dostop do prostorov PF. PF je na pobudo študentk in študentov že v letu 2017 razmislila o možnostih dodatnih prilagoditev, ki bi odpravile te ovire, a je po preučitvi vseh možnih rešitev ugotovila, da je najustreznejša rešitev ta, da študentke in študenti, ki potrebujejo pomoč, po telefonu pokličejo vratarja PF, ki jim pomaga vstopiti v stavbo. V letu 2020 pri tem nismo zaznali težav.

Pravna fakulteta je s pomočjo sofinanciranja UL za nakup opreme in pripomočkov za študente s posebnimi potrebami v letu 2020 pridobila dodatno IR slušno zanko, ki je namenjena uporabnikom slušnih aparatov (naglušnim osebam) in jim omogoča udobno in nemoteno poslušanje izgovorjenega v mikrofonski ter jo uspešno namestila v že drugo predavalnico na PF.

Študentom in študentkam s posebnimi potrebami so na voljo vse informacije in pomoč, ki jih nudijo službe, ki skrbijo za svetovanje in pomoč vsem študentom. Poleg tega se študentom in študentkam s posebnimi potrebami nudi dodatno pomoč v obliki tutorstva za študente s posebnimi potrebami. Iz poročila dela tutorjev sicer izhaja, da študentke in študenti s posebnimi potrebami ne iščejo tutorske pomoči. Kljub temu je fakulteta sprejela odločitev, da se tovrstno tutorstvo ohrani in s tem ohrani možnost takšne pomoči. Komisija za študentske zadeve pri obravnavi vlog za status študenta s posebnimi potrebami poskuša čim bolj prilagoditi izvajanje študijskega programa posameznemu študentu ter mu s tem olajšati študij na PF. Za študentke in študente, ki potrebujejo tovrstne prilagoditve, je urejena tudi možnost opravljanja pisnih izpitov na prenosnem računalniku PF v izpitnem prostoru ali pa lahko ti študenti in študentke opravljajo izpit zgolj ustno.

Tutorski sistem

Na PF že vrsto let deluje zelo učinkovit sistem tutorstva. Temelj tega sistema je prostovoljno delo velikega števila študentov in študentk višjih letnikov, ki želijo pomagati mlajšim kolegicam in kolegom pri študiju na PF.

Pravno podlago določa Pravilnik o sistemu tutorstva na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, ki je tudi objavljen na fakultetni spletni strani <http://www.pf.unilj.si/media/pravilnik.o.sistemu.tutorstva.na.pravni.fakulteti.pdf> in opredeljuje poglobljene fakultetne organe, ki skrbijo za nemoteno delovanje tutorstva, vrste tutorstva, pa tudi postopek imenovanja tutorjev in njihove obveznosti.

V študijskem letu 2019/2020¹⁴ so se na PF izvajala uvajalno tutorstvo, predmetno tutorstvo, tutorstvo za študente s posebnimi potrebami, tutorstvo za študente športnike in tutorstvo za tuje študente. Največ zanimanja je za predmetna tutorstva, torej za pomoč študentov pri konkretnih predmetih, in za tutorstvo za tuje študente, kjer študenti naše fakultete skrbijo za in pomagajo študentom, ki so na študijski izmenjavi preko programa Erasmus. Manj zanimanja je za pripravljalno tutorstvo, kjer študentje pomagajo novo vpisanim študentom pri uvajanju v nove oblike učenja. Za tutorja študentom s posebnimi potrebami je že drugo leto razpis potrebno ponoviti, a na srečo tudi velikega povpraševanja po takšnem tutorstvu ni. Prav tako ni velikega povpraševanja za tutorje za študente športnike, pri katerem pa fakulteta vsako leto najde kandidate brez pretiranih zapletov.

Predmetno tutorstvo se je v študijskem letu 2019/2020 izvajalo pri 13 predmetih: Rimsko pravo, Ustavno pravo, Evropsko ustavno pravo, Uvod v pravoznanstvo, Ekonomija, Finance, Pravna zgodovina, Kazensko pravo, Kazensko procesno pravo, Korporacijsko pravo, Delovno pravo, Civilno procesno pravo in Upravno procesno pravo. Na pobudo študentov je bilo ustanovljeno novo tutorstvo pri predmetu Finance. Predmetna tutorstva so potekala praviloma enkrat tedensko oziroma nekajkrat na mesec in so bila navadno dobro obiskana. V drugi polovici leta 2020 so se tutorstva – podobno kot

---

¹⁴ Podatki so navajani za študijsko in ne za koledarsko leto, saj je to naraven cikel tutorskega dela.

klasična pedagoška dejavnost – preselila na splet. To je po eni strani povečalo obisk tutorskih srečanj, po drugi strani pa vplivalo na dodatno pasivizacijo študentov, ki so sicer pri srečanjih več sodelovali. Študenti kljub temu poudarjajo, da jim ravno predmetna tutorstva omogočijo celostno in poglobljeno razumevanje študijske snovi.

Vse bolj pomembno postaja tutorstvo za tuje študente. Tutorji tujim študentom nudijo pomoč pri čim bolj uspešni integraciji v novo okolje, prilagoditvi novemu načinu študija in s svojimi aktivnostmi skrbijo za to, da imajo tuji študentje več stika s slovenskimi študenti, kar so v preteklosti pogrešali. V predpandemičnih časih se je število tujih študentk in študentov na izmenjavi povečevalo. Začetek pandemije pa je samoumevno pomenil resen zastoj v študijski izmenjavi. Večina študentov in študentk na izmenjavi je ob prvem valu Slovenijo zapustilo, v prihodnjem študijskem letu pa je zanimanje za gostovanje spričo splošne negotovosti glede razmaha pandemije opazno upadlo. Kljub temu tutorstvo poteka, manjše število tujih študentk in študentov pa je zato deležno nadpovprečne skrbi nespremenjenega števila tutorjev. Pasivizacija študentov – vsaj kar se tiče aktivnega sodelovanja – je žal opazna tudi tu.

Vsi tutorji so izbrani na podlagi javnega razpisa (pri predmetih, ki so delno plod tradicije, delno pa se seznam vsako leto prilagaja željam študentov). Kandidate po posvetovanju z nosilci predmetov izbere Komisija za tutorstvo, v kateri sodelujejo tudi predstavniki študentov, ki sestavljajo polovico članov komisije. Delo tutorjev nadzoruje Komisija za tutorstvo, na konkretni ravni pa delo predmetnih in uvajalnih tutorjev usmerja in olajšuje koordinator tutorjev, delo tutorjev za tuje študente pa njihov koordinator. Oba predstavljata dragoceno povezavo med velikim številom tutorjev (predmetnih je bilo v lanskem študijskem letu denimo 51) in Komisijo. Oba koordinatorja imenuje zbor tutorjev na predlog prodekana za študijske zadeve za dobo dveh let.

Oba koordinatorja urejata tutorsko spletno stran (<http://www.pf.uni-lj.si/i-stopnja/tutorstvo/>). Koordinator za tuje študente vseskozi sodeluje z mednarodno pisarno.

Ob uspešno zaključenem tutorstvu se fakulteta tutorjem oddolži s posebnimi potrdili, ki jih slavnostno podeli dekan PF.

Knjižnica PF

Knjižnica PF (v nadaljevanju knjižnica) je v letu 2020 skrbela, da je bilo njeno delovanje v skladu z letnim načrtom, vendar je pojav epidemije COVID-19 zelo spremenil in vplival na način poslovanja. Knjižnica je nudila podporo študijskemu in raziskovalnemu procesu na PF, delo je kljub omejitvam potekalo strokovno in kakovostno. Knjižnica je bila do začetka epidemije odprta 12 ur dnevno, od 8. ure zjutraj do 20. ure zvečer. V obdobju od 6. 1. 2020 do 24. 1. 2020 je bila odprta od ponedeljka do četrтка med 8. in 22. uro, ob petkih pa med 8. in 20. uro. Večerno podaljšanje delovnega časa je bilo izvedeno zaradi prilagoditve večji potrebi po razpoložljivosti knjižnice in čitalnice v izpitnem obdobju.

Od 16. 3. 2020 do 4. 5. 2020 je bila knjižnica zaradi ukrepov, povezanih s preprečevanjem širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2, zaprta. Zaposlena na izposoji sta kljub temu dnevno prihajala na delovno mesto in posredovala potrebno gradivo za študijsko in raziskovalno delo vsem članom knjižnice preko pošte oziroma preko spletne pošte, kadar je bilo to mogoče. Opravljenega je bilo veliko dela, še posebej, ker se je vsa izposoja gradiva izvedla pretežno le v dopoldanskem turnusu. Od začetka maja dalje je bila knjižnica ponovno odprta za izposajo in vračanje gradiva, čitalnica pa se je v omejenem obsegu odprla šele z 8. 6. 2020. Žal se je čitalnica zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo s 26. 10. 2020, ponovno zaprla, medtem ko je knjižnica ostala odprta za prevzem in vračanje gradiva. Odsotnost dnevnih uporabnikov v knjižnici so zaposleni izkoristili tudi za zamenjavo oznak v knjižnici. Papirnate oznake in usmerjevalni napisi so bili zamenjani z novimi magnetnimi oznakami in napisi, kar veliko pripomore k lažjemu iskanju gradiva in lepši podobi celotne knjižnice.

Poleg prilagojenega načina dela so bili izvedeni še drugi ukrepi za preprečitev širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2, in sicer namestitve pleksi stekel na izposoji, umestitev razkužil na različna mesta v knjižnici ter ureditev ustreznega prostora za karanteno knjig. Z namenom povečanja varnosti zdravja uporabnikov in zaposlenih ter zaradi hitrejše izposoje predvsem študijskega gradiva je bil naročen sterilizator knjig.

Tri zaposlene – katalogizatorke so v času ukrepov večinoma delale na daljavo. Posvetile so se lahko izključno katalogizaciji, kar se je pokazalo v velikem številu novih zapisov v elektronskem katalogu COBISS. V letu 2020 je bilo obdelanega predvsem veliko starega gradiva iz skladišča, gre za skoraj 1000 enot, kar je približno štirikrat več kot v preteklih letih. Vključenost starega gradiva v elektronski katalog COBISS zagotavlja dobro preglednost knjižnične zbirke in povečuje izposajo starejšega gradiva. Ugotovljeno je bilo, da se mlajše generacije uporabnikov zanašajo le na elektronski katalog in marsikdo niti ne ve, da je v knjižnici na voljo mnogo več gradiva, kot je razvidno iz elektronskega kataloga COBISS. Delovni izzivi so bili za zaposlene v knjižnici še toliko večji, ker je od 16. 3. 2020 vodja knjižnice opravljala delo v. d. tajnika fakultete, funkcijo vodje knjižnice pa je v tem času prevzela namestnica vodje. Knjižnica je devet mesecev in pol delovala z enim zaposlenim manj.

Vodstvo PF se zaveda velikega pomena knjižnice za študijski in raziskovalni proces na PF in vsako leto zagotavlja ustrezna sredstva za njeno delovanje. Sredstva so bila porabljena skladno z načrtom knjižničnega poslovanja. Za izbor kakovostnega gradiva s področja prava skrbi knjižnični odbor PF, ki ga sestavljajo visokošolski učitelji z različnih kateder. Predstojnik knjižnice, člani knjižničnega odbora in vsi zaposleni v knjižnici so se trudili za doseganje dolgoletnega cilja knjižnice - gradnjo najkakovostnejše pravne knjižne zbirke v Sloveniji. Izvedena je bila analiza potreb po spletnih informacijskih virih, saj so v času epidemije le-ti še toliko bolj dragoceni.

Običajno se zaposleni v knjižnici vsako leto udeležijo usposabljanj na tujih univerzah v okviru programa Erasmus+, letos to zaradi epidemije ni bilo mogoče. Udeležili pa so se nekaterih izobraževanj in srečanj s področja knjižničarstva, ki so bila organizirana preko spleta. Zaposleni v knjižnici so aktivno sodelovali pri pripravi razstave ob 100-letnici PF, predvsem s pripravo gradiva (večina le-tega je bila istočasno tudi vnesena v elektronski katalog COBISS) ter aktivnostmi pri postavitvi razstave.

Trend podarjanja starega gradiva knjižnici s strani različnih kateder ali posameznih zaposlenih se je nadaljeval tudi v tem letu. Gradivo je bilo skrbno pregledano, nekaj gradiva je bilo umeščena v knjižnično zbirko, s posameznimi izvodi so bili zamenjani iztrošeni knjižnični izvodi, nekaj pa jih je bilo ponujenih drugim knjižnicam in uporabnikom knjižnice kot brezplačni izvodi.

Sodelovanje med knjižnico in univerzitetnimi službami poteka zelo dobro. Knjižnica uspešno sodeluje z Univerzitetno službo za knjižnično dejavnost UL in ima svojega predstavnika v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema UL (vodja knjižnice). V okviru navedenega vodja knjižnice aktivno sodeluje v različnih delovnih skupinah, ki razvijajo in nadgrajujejo oziroma izboljšujejo delovanje celotnega knjižničnega sistema UL.

Knjižnica študentkam in študentom z gibalnimi ovirami nudi individualno obravnavo in dodatne storitve, s katerimi skuša študentkam in študentom na najenostavnejši način zagotoviti dostop do vseh razpoložljivih pravnih ter drugih strokovnih virov. Po potrebi določena lažje dostopna mesta v čitalnici nameni le gibalno oviranim študentom.

Knjižnica posveča posebno pozornost študijski in strokovni pravni literaturi. Predvsem skrbi, da je študentkam in študentom na voljo določeno število izvodov predpisane študijske literature glede na številčno strukturo študentk in študentov posameznega letnika, v katerem je literatura relevantna. Tako si je tudi v letu 2020 knjižnica prizadevala zagotoviti dostop do študijske literature čim širšemu

krogu uporabnikov. Na podlagi stalnega spremljanja pogostnosti uporabe oziroma izposoje študijske literature je prilagodila izposojevalni čas navedenega knjižničnega gradiva, s čimer je omogočila čim smotrnejšo uporabo literature čim večjemu številu uporabnikov. Karantena knjig, ki se je izvajala v okviru ukrepov preprečitve širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2, je nekoliko zmanjšala dostopnost študijskega gradiva, zato je bilo dokupljenih več izvodov najbolj iskane študijske literature.

Omeniti je potrebno tudi, da knjižnica zagotavlja vso potrebno literaturo za udeležence *moot court* tekmovanj, na katerih PF že tradicionalno dosega odlične rezultate. S predstavitvijo aktualne študijske pravne literature knjižnica sodeluje tudi na sejmu Informativa.

Pomemben kazalnik kakovosti je zadovoljstvo uporabnikov knjižnice, na kar sta tudi v preteklem letu pozitivno vplivala kakovostno delo in prijaznost vseh zaposlenih v knjižnici. Slednje se je odražalo tako preko hitre, učinkovite in strokovne pomoči zaposlenih na izposoji (pri iskanju relevantne pravne literature, pri hitrem zagotavljanju dostopa do gradiva v okviru dela na izposoji ter pri izvajanju medknjižnične izposoje) kot tudi preko zagotavljanja in ohranjanja mirnega in prijetnega vzdušja v prostorih knjižnice. Pri tem gre omeniti tudi strokovno delo katalogizatorjev, ki poleg vnosa novega gradiva v elektronski katalog COBISS skrbijo tudi za urejeno bibliografijo vseh zaposlenih na PF. Knjižnica oziroma zaposleni v knjižnici si iz leta v leto prizadevajo knjižnične storitve v največji možni meri prilagoditi aktualnim potrebam študentov, pedagogov in ostalih obiskovalcev knjižnice.

Depozitarna knjižnica ZN DL-027

Depozitarna knjižnica ZN DL-27 deluje v okviru Inštituta za mednarodno pravo in mednarodne odnose PF od leta 1947. Praviloma ima vsaka država članica OZN pravico do ene depozitarne knjižnice, ki jo gosti ugledna institucija. Depozitarna knjižnica ZN DL-027 je na podlagi posebnega dogovora v času ustanovitve opravičena plačevanja prispevkov za gradivo, ki ga prejema od Združenih narodov (ZN). Depozit vsebuje tiskane publikacije (monografije, serijske publikacije in dokumente vseh organov ZN), v zadnjih letih pa je poudarek predvsem na spletnih virih in različnih spletnih bazah podatkov ZN. V letu 2020 je Depozitarna knjižnica ZN poleg rednega knjižničarskega dela (predvsem pomoč pri online iskanju dokumentov OZN, ki so težje najdljivi oz. dostopni, izposoja, baze podatkov) izvedla še naslednje ukrepe, ki bodo ostali med prioritetskimi nalogami tudi v prihodnjih letih: predstavljanje dela in zbirk ZN preko spleta; kontrolirano izločanje gradiva (predvsem dokumentov in publikacij ZN, ki so dostopni prek spleta).

Depozitarna knjižnica deluje ob torkih, sredah in četrtek dve uri na dan. ZN so v postopku spreminjanja distribucije in načina dostopa do publikacij; nova navodila in smernice še čakamo.

Založniška dejavnost

V letu 2020 so bila v (so)založništvu založbe PF izdana naslednja dela:

- DELOVNO pravo : zbirka sodnih odločb / [urednika] Luka Tičar, Primož Rataj ; [izdajatelj] Pravna fakulteta. - 2. spremenjena in dopolnjena izd. - Ljubljana : Litteralis : Pravna fakulteta, 2020 (Ljubljana : Litteralis). - 523 str. ; 24 cm ISBN 978-961-94303-2-3
- GLAVNA obravnava pred upravnim sodnikom / [avtorji, authors Romana Berčič ... et al.] ; Bruna Žuber, urednica ; [avtorja stvarnega kazala, authors of index Marjanca Ambrožič, Tilen Majnik]. - Ljubljana : Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Založba Pravne fakultete, 2020 (Ljubljana : Litteralis). - 235 str. : ilustr. ; 25 cm ISBN 978-961-6447-97-3
- KOMENTAR Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) / avtorji Janez Čebulj ... [et al.] ; urednika Polonca Kovač, Erik Kerševan ; strokovni koordinator Boštjan Koritnik ; stvarno kazalo

Katja Štemberger. - 1. natis. - Ljubljana : Uradni list Republike Slovenije : Pravna fakulteta Univerze, 2020 ([Škofja Loka] : Nonparel). - 2 zv. : ilustr. ; 25 cm. - (Zbirka predpisov : s komentarjem / Uradni list Republike Slovenije) Vsebina: Knj. 1: 1. do 124. člen. - 777 str. : ilustr. - 400 izv. Knj. 2: 125. do 325. člen. - 1015 str. 400 izv. ISBN 978-961-204-666-8 (zv. 1) ISBN 978-961-204-667-5 (zv. 2) ISBN 978-961-204-665-1 (komplet)

- PRAVO in (r)evolucija 1920-2020 : pretekle izkušnje, prihodnji izzivi : povzetki / mednarodna konferenca, Ljubljana, 4.-6. marec 2020 = Law and (r)evolution 1920-2020 : past experiences, future challenges : abstracts / International Conference, Ljubljana, 4-6 March, 2020 ; [organizator Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani = organizer Faculty of Law, University of Ljubljana]. - Ljubljana : Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani = Faculty of Law, University of Ljubljana, 2020. - [54] str. ; 21 cm
- PRAKTIKUM za kazensko procesno pravo / pripravil in uredil Primož Gorkič. - 3., spremenjena in dopolnjena izd. - Ljubljana : Pravna fakulteta : Litteralis, 2020 (Ljubljana : Litteralis). - 474 str. ; 24 cm ISBN 978-961-6447-95-9 (Pravna fakulteta)
- PREKARNO delo : multidisciplinarna analiza / Katarina Kresal Šoltes, Grega Strban, Polona Domadenik (uredniki). - Ljubljana : Pravna fakulteta, Založba Pravne fakultete : Ekonomska fakulteta, Založništvo, 2020. - 303 str. : tabele, graf. prikazi ; 24 cm. - (Zbirka Maksima) ISBN 978-961-240-355-3 (Ekonomska fakulteta)
- The REGULATION of the European Union for non-EU member states, citizens, and companies / editors Lana K. Gotvan, Franjo Štiblar. - 1st ed. - Ljubljana : Pravna fakulteta, Založba Pravne fakultete = Faculty of Law, Faculty of Law Publishing, 2020 ([Ljubljana] : Litteralis). - 196 str. : ilustr. ; 22 cm ISBN 978-961-6447-94-2
- ŠPORT in pravo / urednica Vesna Bergant Rakočević. - Maribor : Inštitut za lokalno samoupravo ; Ljubljana : Pravna fakulteta : Društvo za športno pravo : Uradni list Republike Slovenije, 2020. - XII, 400, XXX str. ; 23 cm. - (Lex localis) ISBN 978-961-6842-98-3
- Ustavno pravo / Franc Grad, Igor Kaučič, Saša Zagorc ; [stvarno in imensko kazalo Bruna Žuber, Marjan Kos]. - 3., spremenjena in dopolnjena izd. - Ljubljana : Pravna fakulteta : Litteralis, 2020 (Ljubljana : Litteralis). - 901 str. ; 25 cm ISBN 978-961-6447-96-6 (Pravna fakulteta)

Med drugim je PF tudi sozaložnik revij: Zbornika znanstvenih razprav, ki izhajata od leta 1921, in pa najstarejše slovenske pravne revije Pravniki, skupaj z Zvezo društev pravnikov Slovenije. Ta izhajata z nekaj presledki že od leta 1862.

USTVARJALNE RAZMERE ZA DELO IN ŠTUDIJ - povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Zamenjava oznak in usmerjevalnih napisov v knjižnici.	Lažje iskanje gradiva, boljša urejenost in lepša podoba knjižnice.
Vnos starega gradiva v elektronski katalog COBISS.	Boljša preglednost in dostopnost starega gradiva.
Nadalje smo okrepili založniško dejavnost.	S stroškovno optimalnim delovanjem imamo več možnosti za sprejem in izvedbo dodatnih projektov.

PF je v letu 2020 sodelovala v delovni skupini za ustanovitev Založbe Univerze v Ljubljani (ZUL).	ZUL povezuje založniško dejavnost na članicah UL, izvaja založniško dejavnost Univerze v Ljubljani ter izdaja njene publikacije.
Doseganje vpetosti pedagogov v založniške projekte.	Doseganje dodatne interdisciplinarnosti oz. povezanosti in prepletanja ter sodelovanja strokovnjakov iz različnih področij pravne znanosti.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Nemožnost nadomestitve izbirnega predmeta z akreditirano obštudijsko dejavnostjo na programu II. stopnje.	Opraviti analizo stanja (koliko študentk in študentov II. stopnje sodeluje v akreditiranih obštudijskih dejavnosti) in razmisliti, kako bi jim bilo mogoče tako pridobljene kreditne točke priznati v okviru študijskega programa.
V knjižnici ni omogočeno negotovinsko poslovanje.	Preučitev možnosti za uvedbo negotovinskega poslovanja.
Pomanjkanje prostora za skupinsko učenje.	Analiza prostorske ureditve z možnostjo spremembe funkcionalnosti nekaterih prostorov.
Pomanjkljiv oddaljeni dostop do elektronskih zbirk s področja prava.	Analiza potreb in vzpostavitve oddaljenega dostopa do izbranih podatkovnih zbirk s področja prava.
Pomanjkanje prostora za knjižnično gradivo tako v skladišču kot v prostem pristopu.	Proučitev možnosti o zamenjavi polic v večjem skladiščnem prostoru.
Nezadostna jasnost oz. predvidljivost procesa odločanja o sprejemu posameznih založniških projektov.	Sprejem enotnih procesnih pravil, ki bodo povečala transparentnost odločanja, s poudarkom na vsebinskih merilih.
Osrednja slovenska pravniška revija Pravniki (PF je njen sozaložnik) ni vključena v bazo SSCI, zato so objave v njej slabo ovrednotene v postopkih habilitacije in pri pridobivanju projektov.	Nadaljevati s postopki uvrstitve v relevantne in revijam v pretežno slovenskem jeziku dostopne mednarodne bibliografske baze, saj je ravno to ovira za sprva želene umestitev v bazo SSCI.

3.6 Upravljanje in razvoj sistema kakovosti

3.6.1 Delovanja sistema kakovosti

Komisija za kakovost, ki skladno z 49. členom Pravil PF deluje kot delovno telo Senata PF, ima skladno z 62.a členom Pravil PF sedem članov, od tega pet članov imenuje senat PF (člani v letu 2020, ki so pripravljali tudi to poročilo, so: izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl, doc. dr. Aleš Novak, Branko Perhaj, Alenka Peterka in predsednica komisije – prodekanja za kakovost – izr. prof. dr. Katja Škrubej), dva člana pa izvoli študentski svet iz vrst študentov (Urban Lečnik in Samo Čigon). Komisija za kakovost se sestaja periodično in po potrebi. O sklepih komisije so redno obveščeni kolegij dekana PF in glede na vsebino tudi ostali organi PF.

Komisija za kakovost spremlja kakovost študija na PF, pripravlja letno poročilo, ki ga posreduje UL, pripravlja druga poročila o kakovosti v skladu s statutom in drugimi akti UL ter sklepi pristojnih organov UL in PF, opravlja druge naloge v skladu s statutom UL in Pravili PF ter naloge, ki ji jih naloži senat (62.b člen Pravil PF). Komisija za kakovost pri svojem delu izhaja iz predpisov in aktov, ki so sprejeti v okviru UL. Pri pripravljanju tega poročila je upoštevala tudi navodila in smernice, ki so jih v zvezi s tem posredovale pristojne službe UL.

Poslovnik kakovosti PF je skladno s 47. členom Pravil PF sprejel Senat PF na svoji seji dne 17. 12. 2015 in je dostopen na:

<http://www.pf.uni-lj.si/media/poslovnik.kakovosti.pf.koncna.verzija.za.objavo.2.pdf>

Komisija za kakovost je osnutek letnega poročila o kakovosti za 2020 pripravila ob upoštevanju stališč organov PF, na podlagi podatkov, ki so jih posredovale pristojne fakultetne službe, posamezni zaposleni ter na podlagi razgovorov s predstavniki knjižnice, referata, mednarodne pisarne, službe za informatiko ter študentskega sveta. Študentski predstavniki so neposredno sodelovali tako pri zbiranju gradiva kot pri pisanju poročila, ki zajema tudi njihove prispevke in stališča.

Za posebej pomembne dosežke so študentke in študenti nagrajeni ob dnevu fakultete, kar prispeva h krepitvi kakovosti študijskega procesa in obštudijskih dejavnosti. Nagrade za študente so: zlata listina, priznanje za vrhunsko diplomsko nalogo, priznanje za odmeven dosežek na obštudijski dejavnosti in pohvala. Merila za podelitev posamične nagrade so določena v Pravilniku o nagradah in priznanjih PF UL (<http://www.pf.uni-lj.si/media/pravilnik.o.priznanjih.in.nagradah.studentom.pf.spremenjen.17.3.2016.2.pdf>).

Ob dnevu fakultete pa se za kakovostno delo nagradi tudi zaposlene (visokošolske učitelje, sodelavce in strokovne sodelavce), ki prejmejo lahko naslednje nagrade (33. člen Pravil PF): nagrada za izjemne znanstvene dosežke, nagrada za izjemno pedagoško delo, priznanje za izjemne dosežke in priznanje za dolgoletno delo.

3.6.2 Mehanizmi za spremljanje in izboljševanje kakovosti

PF je tudi v letu 2020 izvedla študentsko anketo v skladu s pravili in rezultate posredovala odgovornim osebam za posamezna področja PF ter tako omogočila aktivnosti, ki se nanašajo na analizo rezultatov študentske ankete.

Študentska anketa za študijsko leto 2019/20 kaže podobne rezultate kot prejšnja leta, a z opaznim trendom izboljšanja. Povprečna ocena vseh 77 predmetov »pred izpitom« je 4,4, »po izpitu« prav tako 4,4. Na I. stopnji se je povprečje vseh 53 predmetov »pred izpitom« povečalo z 4,2 na 4,3, pri čemer je bilo 23 predmetov ocenjenih z oceno 4,5 ali več, in le štiri predmeti z manj kot 4. Najbolje sta bili ocenjeni kategoriji obveščeniost informacije po spletu, in sicer s 4,5, najslabše pa dostopnost literature

s 4,2. Podobne so bile tudi ocene za program **II. stopnje**: povprečna ocena 24 predmetov »pred izpitom« je ostala pri 4,3, Najbolje so študentje spet ocenili obveščenost (povprečna ocena 4,4) in informacije po spletu (povprečna ocena 4,4), najslabše pa ponovno dostopnost literature (4,2). Povprečje »po izpitu« pa je bilo ocenjeno s celo 4,5. Pri večini predmetov 1. in 2. stopnje primerjava s prejšnjimi leti kaže na rast povprečnih ocen, v manjšini pa so predmeti, pri katerih so zaznana nihanja v ocenah ali pa so se povprečne ocene nekoliko (vendar pri nobenem ne bistveno) znižale. Povprečna ocena vseh izvajalcev (58) je s 4,4 narasla na 4,5. Najboljše je bila ocenjena korektnost izvajalcev – s 4,6 je narasla na 4,7 najslabše pa zanimivost, a je prav tako narasla s 4,2 na 4,3.

Ključne prednosti, ki izhajajo iz ankete »Splošni vidiki študijskega procesa«, so predvsem: profesionalen odnos osebja knjižnice (ocena je s 4,6 letos narasla na 4,8), ustreznost prostorov in opreme (ocena je narasla s 4,5 na 4,6), obveščanje (ocena je s 4,0 narasla na 4,2). Pri kategoriji opravljanja možnosti obveznih predmetov v tujini je letos pričakovano nizka ocena 3,6, v načelu pa je s precej višjo oceno 4,3 ovrednotena trditev »Na voljo imam dovolj zanimivih možnosti za mednarodno izmenjavo«. Kategorijo »Zadovoljstvo s študijem« so študentje ocenili s povprečno oceno 4,0. Najslabše pa so študentke in študenti ocenili izbiro športnih aktivnosti (ocena je z 2,6 padla na 2,5). Zadovoljstvo z delom Študentskega sveta se je z 2,9 povečalo na 3,1.

Mednarodna pisarna PF je tudi letos izvedla posebni ankete za ugotavljanje zadovoljstva tujih (izmenjavnih) študentov in študentk, ki so študijskem letu 2019/20 opravljali študijsko izmenjavo na PF UL, in domačih študentov in študentk, ki so bili v istem letu na študijski izmenjavi v tujini.

PF redno spremlja izvajanje pedagoške dejavnosti preko oddaje rednih mesečnih poročil vseh pedagogov.

3.6.3 Mednarodne evalvacije in akreditacije

Mednarodnih akreditacij za področje *Pravo* ni.

UPRAVLJANJE IN RAZVOJ SISTEMA KAKOVOSTI - povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
PF skrbi za kakovostno pripravo študentskih ekip za mednarodna tekmovanja in pomaga pri kritju stroškov njihove udeležbe na tekmovanjih v tujini, kot tudi za promocijo njihovih uspehov na ravni UL in širše.	Študentje in študentke PF so ob ustreznih pogojih in vrednotenju njihovih uspehov še bolj spodbujeni k študiju in usposabljanju za odlične nastope, ki se zrcalijo v vrhunskih uvrstitvah na mednarodnih tekmovanjih.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Izziv: zagotoviti večjo transparentnost dela Komisije za študentske zadeve, zlasti povečati komunikacijo med študenti in pedagoškimi delavci tako, da bi bil pretok predlogov v obe smeri boljši	Proučiti možnosti za ažurno objavljane odločitev na spletu in preučiti načine, kako spodbuditi angažiranost študentov pri potrebnih aktivnostih, kot sta reševanja anket in podajanje ažurnih predlogov za sprotno odpravljanje nastalih težav.
Pedagogi se premalo udeležujejo dodatnega izobraževanja na področju pedagogike.	Nadaljevati z aktivnostmi, da bi andragoške delavnice za pedagoge izvedli na fakulteti, kar v letu 2020 zaradi COVIDA-19 ni bilo mogoče, in jih spodbujati k udeležbi na izobraževanjih, ki jih organizira UL.

Komisija za študentske zadeve, ki odloča o izjemnih vpisih v višji letnik, podaljšanjih statusa in podelitvi statusa študenta s posebnimi potrebami, nima izdelanega pravilnika.	Nadaljujejo se aktivnosti v smeri Sprejema pravilnika Komisije za študentske zadeve.
--	--

3.7 Poslovanje

3.7.1 Vodenje in upravljanje Univerze v Ljubljani

/

3.7.2 Kadrovski razvoj in kadrovski načrt

Fakulteta je tudi v letu 2020 nadaljevala s kadrovskim pomlajevanjem. Upokojil se je en univerzitetni profesor, na novo pa sta se zaposlila dva asistenta in trije raziskovalci. Žal je obsega zaposlovanja premajhen, da bi znatno vplival na obrnjeno kadrovsko piramido, saj je na fakulteti še vedno bistveno več visokošolskih učiteljev kot pa asistentov. V letu 2020 je bilo tako na fakulteti zaposleno 16 rednih profesorjev, 10 izrednih profesorjev, 9 docentov ter 11 asistentov in 6 asistentov z doktoratom. Del težave je v tem, da se struktura delovnih mest ne spreminja bistveno (čeprav je zaznati premike v pozitivni smeri). Zaposlovanje novih kadrov pogosto pomeni le zapolnjevanje z upokojevanjem izpraznjenih delovnih mest.

Delno se s preobliko pedagoškega dela fakulteta sooča tudi s sklepanjem pogodb o zaposlitvi za dopolnilno delo z uglednimi pravnimi strokovnjaki, ki so aktivni v praksi (npr. na Ustavnem sodišču). Takšno pogodbo je fakulteta sklenila s 5 osebami.

Razmerje med številom univerzitetnih učiteljev in sodelavcev na eni strani in številom študentov (na vseh stopnjah študija) ostaja še vedno neugodno. To posledično vodi do izrazite obremenjenosti velikega dela učiteljev (in posledično pomanjkanje časa za večji obseg znanstvenega udejstvovanja). Sobotno leto ostaja zaradi velike obremenjenosti učiteljev, katerih obveznosti v času njihove odsotnosti ne morejo prevzeti drugi, prav tako obremenjeni učitelji, povsem nedosegljivo. V letu 2020 te, vedno bolj hipotetične ugodnosti ni izkoristil nobeden izmed univerzitetnih učiteljev.

Za višjo kakovost pedagoškega dela si je fakulteta prizadevala ne le s pomlajevanjem kadra, temveč tudi s pritegnitvijo uglednih pravnih strokovnjakov, ki imajo izkušnje iz poučevanja na tujih univerzah, k sodelovanju v pedagoškem procesu. V letu 2020 je bila na fakulteti preko razpisa Javnega štipendijskega sklada zaposlena ena učiteljica (dr. Nina Peršak), preko avtorske pogodbe pa so v pedagoškem procesu sodelovali še trije učitelji, ki so sicer aktivni v tujini (dr. Damjan Kukovec, dr. Urška Velikonja, dr. Matija Žgur). Z veliko verjetnostjo lahko napovemo, da si podobnih gostovanj v prihodnjem letu ne moremo obetati.

Preobremenjenost pedagoškega kadra vodi do nižje ravni raziskovalne dejavnosti kot bi si jo želeli. Fakulteta kljub temu krepi svojo raziskovalno dejavnost. V letu 2020 je bilo na pravni fakulteti zaposlenih 5 raziskovalcev, en mladi raziskovalec, en znanstveni sodelavec in 2 znanstvena svetnika. Še vedno nezanemarljiv obseg raziskovalne dejavnosti fakulteta dosega z vključevanjem obstoječega pedagoškega kadra v raziskovalno dejavnost preko pogodb o dopolnilnem delu. V preteklem letu je bilo sklenjenih 28 takih pogodb.

Resna ovira pridobivanju novega raziskovalnega kadra je neupoštevanje določenih specifik izkazovanja znanstvene odličnosti na področju pravne znanosti, na kar fakulteta opozarja že dolgo vrsto let. Resne težave predstavlja zlasti določitev publikacij, ki se jih šteje za vrhunske, upoštevanje pomembnosti gojenja nacionalnega vidika pri preučevanju prava (znanstvena obravnava slovenskega prava, razvijanje slovenske pravne terminologije itd.) ter neprimerno vrednotenje pedagoškega dela v postopkih habilitacije. Vse to prispeva k neprimernemu, zavajajočemu in kdaj tudi izkrivljenemu prikazovanju raziskovalne uspešnosti, kar negativno vpliva na možnost pridobivanja mladih raziskovalcev, zaposlovanja preko raziskovalnih projektov itd. Tudi v letu 2020 vidnega napredka na tem področju ni bilo.

Posebno resen problem predstavlja tudi spreminjajoča se praksa habilitacijske komisije pri razlagi meril za napredovanja, kar vnaša veliko mero nepredvidljivosti in s tem negotovosti v postopke napredovanja.

Pravna fakulteta se je tudi v letu 2020 ukvarjala s posledicami sprememb Pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanja izvajanja raziskovalne dejavnosti ARRS. Z nekoliko večjim razumevanjem za specifične raziskovalne dejavnosti bi bilo mogoče znatno pripomoči k izboljšanju položaja pedagoških delavcev v habilitacijskih postopkih.

Tudi v letu 2020 je Pravna fakulteta svoje zaposlene redno obveščala o različnih oblikah možnih izobraževanj in usposabljanj zaposlenih, ki jih organizirajo Univerza in druge institucije.

Povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Še posebej letos, v razmerah COVIDA-19 se je izkazala velika osebna zavzetost dela pedagoškega in administrativnega kadra, da preko svojih rednih delovnih obvez opravlja številne dodatne aktivnosti.	Dodatne aktivnosti, ki jih zaradi nenadne situacije ob razglasitvi pandemije ni bilo mogoče načrtovati, so bistveno prispevale, da je bilo akademsko leto mogoče uspešno izpeljati.
Nadaljnje zaposlovanje novih mlajših kadrov po posameznih katedrah.	Vzpostavljanje ustrežnejšega razmerja med pedagoškim kadrom in študenti.
Zaradi COVIDA-19 hitro sprotno prilagajanje in učenje spretnosti, potrebnih za učinkovito obvladovanje novih tehnologij tako za študij na daljavo kot za hibridni način študija.	Možnost razumnega vključevanja novih veščin tudi po normalizaciji pedagoškega procesa po koncu epidemije.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Neustrezno razmerje med visokošolskimi učitelji in asistenti.	Kljub določenim novim zaposlitvam asistentov v letih 2017-2020 je treba s procesom nadaljevati tudi v prihodnjih letih.
Preobremenitev številnih visokošolskih učiteljev in asistentov.	Povečevanje števila univerzitetnih učiteljev in sodelavcev in premislek o drugih možnostih za razbremenitev že zaposlenih univerzitetnih učiteljev in sodelavcev.
Pomanjkanje razpoložljivega časa (predvsem mlajšega kadra) za večji obseg (zlasti mednarodne) raziskovalne dejavnosti na področju prava.	Povečevanje števila univerzitetnih učiteljev in sodelavcev in premislek o drugih možnostih za razbremenitev že zaposlenih univerzitetnih učiteljev in sodelavcev.

Neprimerna zasnova vrednotenja pedagoškega dela in znanstveno-raziskovalnega dela na področju prava.	Nadaljnja prizadevanja pri pristojnih organih.
--	--

3.8 Informacijski sistem

Na področju strojne opreme je Pravna fakulteta v letu 2020 nadaljevala z rednimi zamenjavami in nadgradnjami osebnih računalniških sistemov. Zaradi nastale epidemiološke situacije je bila večja potreba po nakupu prenosnih računalnikov, slušalk in spletnih kamer. Zaposlenim je bilo z oddaljenimi dostopi omogočeno delo od doma.

V preteklem letu je fakulteta z nabavo potrebne opreme poskrbela za zamenjavo redundantne postavitve stikal, kar je povezano s pripravo na novo požarno pregrado, ki bo vzpostavljena v začetku leta 2021.

V predavalnice in seminarje je fakulteta namestila avdio video opremo (Poly Studio), ki nam je omogočala izvajanje hibridnega načina predavanj. Organizirana so bila tudi izobraževanja, na katerih so se zaposleni, zlasti pedagoško osebje, seznanili z delovanjem sistema. O izkušnjah tako študentov kot tudi pedagogov je fakulteta ob koncu preteklega leta izvedla anketo, ki je pokazala razmeroma visoko zadovoljstvo z delovanjem novo nabavljenega sistema.

V času popolnega zaprtja fakultete so predavanja potekala preko spleta z videokonferenčnim sistemom, prav tako smo omogočili izvajanje izpitov preko spletnih platform. Večina pedagogov se je odločila za izvajanje izpitov preko platforme exam.net, manjšina preko spletnih učilnic UL.

Zaradi epidemiološke situacije in zahtevanim prenosom težišča poslovanja na splet, se je pričelo spodbujati elektronsko podpisovanje dokumentov in komunikacija predavateljev s študenti preko spletnih učilnic UL.

Študijski proces se je v večini izvajal preko platforme Zoom, s čimer je bilo omogočeno avdio-vizualno spremljanje študijskih aktivnosti. Za lažje izvajanje aktivnosti smo na fakulteti organizirali Zoom povezave po predavalnicah in seminarjih. Ker so urniki ostali enaki kot v času hibridnega sistema, so bile težave z iskanjem predavanj zmanjšane na minimum. Prav tako študenti kot profesorji pozitivno ocenjujejo prehod na univerzitetne Zoom licence, s katerimi jim je omogočeno lažje komuniciranje, učene in izvajanje obštudijskih dejavnosti.

Tako profesorji kot študenti pa so v času izvajanja aktivnosti na daljavo dodobra spoznali funkcije spletne strani, študentskega informacijskega sistema (ŠIS) in spletnih učilnic, seveda tisti, ki jih do sedaj še niso uporabljali. K njihovi uporabi so z razglasitvijo pandemije morali pristopiti zdaj vsi. Študentje in pedagogi so z vsakodneвно uporabo spoznali ključne pomanjkljivosti sistema in predlagali posodobitev spletne strani in študentskega informacijskega sistema. Po mnenju študentov so se najpogosteje pojavljale težave v zvezi s preglednostjo spletne strani in ŠIS-a. Študenti pa kot pozitivno ocenjujejo obveščanje preko e-pošte (direktno, preko oglasne deske, preko ŠIS-a), a predlagajo bolj poenoten način podajanja informacij na ravni fakultete.

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Povečana računalniška pismenost vseh uporabnikov in uporaba spletnih orodij za izvajanje poslovanja in izvajanja učnih procesov.	Hitrejša digitalizacija fakultete. Olajšano poslovanje. Učinki izvajanja učnih procesov s pomočjo spletnih orodij so mešani: v določenem obsegu prispevajo k višanju kakovosti, v znatnem pa pomenijo osiromašenje in vsebinsko nazadovanje.
Organizacija povezav za dostop do virtualnih predavalnic in seminarjev	Enotne povezave za dostop do predavalnic in seminarjev (vsaka je imela svojo individualno povezavo) so zmanjšale zaplete pri vključevanju na pravilne povezave preko Zooma in s tem zmanjšale zamude pri študijskem procesu.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Še vedno preveč počasnega ročnega dela z obremenitvijo strokovnih služb.	Uvedba novih aplikacij za izvajanje poslovnih procesov.
Potreba po povečani varnosti in hitrejšem dostopu računalniških sistemov z zunanjih lokacij.	Realizacija z zamenjavo požarne pregrade na strani Univerze.
Izvajanje izpitov preko spleta odpira doslej nepoznane priložnosti za goljufanje.	Izboljševanje metod in spletnih orodij za omejevanje goljufanja pri izvajanju izpitov na daljavo.
Posodobitev spletne strani in študentskega informacijskega sistema.	Posodobitev spletne strani in študijskega informacijskega sistema (ŠIS).

3.9 Komuniciranje z javnostmi

V letu 2020 je na PF za redne stike z javnostmi skrbel predvsem dekanat in tajnik PF v sodelovanju s kolegijem dekana.

Zaposleni na Pravni fakulteti se po lastni presoji in v skladu z razpoložljivim časom individualno vključujejo v stike z javnostmi preko nastopov v različnih medijih.

O aktivnostih na PF se redno obvešča širša javnost z uporabo informacijskih sistemov, zlasti spletne strani fakultete. Ob obeleževanju sto let delovanja PF pa smo na spletni stran uvedli poseben razdelek, kjer objavljamo dogodke v počastitev tega jubileja in zgodovinsko gradivo, ki priča o aktivnostih fakultete od njene ustanovitve. V letu 2020 je bilo zaradi epidemije korona virusa še posebej pomembno ažurno objavljanje vsebin na spletni strani fakultete, kar je pomembno pripomoglo k redni obveščeni študentov ter ostale zainteresirane javnosti v glede poteka študijskega procesa na Pravni fakulteti UL. Poleg navedenega je PF kot običajno skozi celotno leto ažurno podajala odgovore na različna novinarska vprašanja, ki so bila posredovana na naslov fakultete.

KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI - Povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Nadaljevanje s hitro odzivnostjo in ažurnostjo pri komunikaciji z novinarji.	Boljša komunikacija z novinarji in lažje umeščanje zelenih informacij.
Vzpostavitev enotne evidence odgovorov na novinarska vprašanja znotraj arhivskega sistema GC.	Lažje sledenje zastavljenim vprašanjem in podanim odgovorom na novinarska vprašanja (arhiv vseh vprašanj in odgovorov).

Povečala se je ažurnost objavljanja informacij na spletu in prek drugih sredstev obveščanja.	Večanje ugleda in odmevnosti raziskovalnih in tekmovalnih dosežkov pedagogov in študentov.
Vključevanje posameznih segmentov delovanja PF v družbena omrežja, kot so FB in INSTAGRAM (knjižnica, mednarodna pisarna)	Boljša obveščenost zainteresirane javnosti o pomembnih aktivnostih, dogodkih in dejavnostih PF.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Doseganje avtomatizacije prenosa informacij o udeležbi in vključenosti pedagogov v projekte, ki bi ob posredovanju v javnost krepili ugled PF.	Aktivno spodbujanje pedagogov za sporočanje dosežkov različnim javnostim. Preučiti možnost, poenotenege zbiranja medijskih objav, v katerih nastopa naša fakulteta oziroma zaposleni in študentje, na spletni strani fakultete.
Želja po večji vključenosti fakultete na družbenih omrežjih.	Pripraviti in redno ažurirati družbena omrežja PF, preko katerih bi širši javnosti sporočali o dosežkih, projektih in dogodkih na PF. Na teh omrežjih bi lahko prav tako delili aktivnosti zaposlenih in študentov v medijih.

3.10 Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem

Pravna fakulteta je v letu 2020 izvajala redna vzdrževalna dela, kolikor je bilo to možno glede na dve daljši obdobji karantenskega zaprtja. Stanje stavbe ostaja načeloma dobro, večjih posegov ni bilo, opravljena pa je bila vrsta manjših posegov na stavbi in opremi.

Podobno kot v poročilu za leto 2019, bi bilo najbrž potrebno omeniti prostorsko stisko, ki postaja na fakulteti vedno očitnejša. Kot smo poročali v preteklem letu, gre to na rovaš treh trendov: večanja števila izbirnih predmetov (ki se bo z uvedbo petletnega programa le še okrepilo), krepitve mednarodne izmenjave, ki na našo fakulteto privablja vedno večje število študentov, in večanja števila obštudijskih dejavnosti. Zaradi epidemiološke situacije, ki je zahtevala prenos celotne pedagoške dejavnosti na splet (s krajšim obdobjem na začetku študijskega leta 2020/2021, ko je del pedagoških dejavnosti potekal na fakulteti), je prostorska problematika prikrita, ne pa odpravljena. Pedagoška dejavnost na fakulteti ne poteka več, obisk tujih študentov v okviru programa Erasmus je vidno upadel, obseg obštudijskih dejavnosti je občutno upadel. Pričakujemo lahko, da se bo problematika znova pokazala v nezmanjšanem obsegu, ko se bo življenje vrnilo na fakulteto.

Zaradi skoraj nemotenega dotoka knjižničnega gradiva pa postajajo očitnejše prostorske težave knjižnice, zlasti skladišča, ki je v trenutni zasnovi bliža mejam svojih zmogljivosti. Knjižnica skuša dotok gradiva obvladovati z racionalno izrabo razpoložljivega prostora, izločanjem podvojenega gradiva, vedno večjim zanašanjem na elektronske baze, nedvomno pa se bliža trenutek, ko bo neizbežen resen razmislek o reševanju prostorske stiske knjižničnega skladišča bodisi z dodeljevanjem novih skladiščnih prostorov bodisi z drugačno opremo razpoložljivih skladiščnih prostorov (npr. z uporabo premičnih regalov).

Zaradi specifične situacije v letu 2020 so nekoliko zastale aktivnosti, povezane z načrtovano klimatizacijo fakultetnih prostorov.

Pravna fakulteta je v letu 2020 v skladu s potrebami izvajanja študijskega in raziskovalnega procesa ter v okviru razpoložljivih finančnih sredstev še naprej skrbela za ustrezno posodabljanje fakultetne računalniške opreme. Nabava računalniške opreme se je izvajala preko sistema javnega naročanja.

Epidemiološka situacija je vplivala tudi na večje vzdrževalne posege na stavbi. Izvrševala so se redna vzdrževalna dela (nekaj mesecev je bila fakulteta skoraj povsem zaprta), od večjih investicij pa kaže omeniti zamenjavo dotrajanega ozvočenja v zlati predavalnici, kjer je bila nameščena tudi posebna zanka za slušno prizadete slušatelje (enak poseg je bil na začetku leta 2021 izveden tudi v sivi predavalnici).

Na večje investicije v novo opremo je vplivala epidemija, ki je zahtevala nakup videokonferenčnega sistema (Poly System), ki omogoča hibridni način izobraževanj (videopovezava, ki omogoča sledenju predavanj preko spleta tudi tistim študentkam in študentom, ki niso navzoči na fakulteti, da sodelujejo na predavanjih). Čeprav je bila investicija v prvi vrsti namenjena reševanju konkretne situacije, pa bo moderna opremljenost prostorov tudi v prihodnje izrazito koristna tako za opravljanje pedagoške, širše izobraževalne dejavnosti kot tudi za izvajanje znanstvenih posvetov s sodelovanjem tujih gostov.

Povzetek v preglednici:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Redno posodabljanje računalniške in druge tehnične opreme.	Sodobna opremljenost fakultetnih prostorov omogoča uporabo različnih tehnik poučevanja, ki zvišujejo kakovost pedagoškega procesa.
Nakup Poly Studio videokonferenčnega sistema, ki omogoča neposreden prenos predavanj preko interneta.	Omogoča hibridno poučevanje, ko in če lahko pedagoški proces vsaj delno poteka na fakulteti. Na daljši rok omogoča »moderne« oblike poučevanja in organizacije spletnih konferenc in seminarjev.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Visoke temperature v poletnih mesecih, zlasti v južnem delu stavbe fakultete in njenih višjih nadstropjih.	Vzpostavitev ustrezne klimatizacije stavbe.
Naraščajoči obseg pedagoških dejavnosti in občasne težave s prostorom.	Nadaljevanje z ukrepi za dolgoročneje načrtovanje pedagoških obveznosti.
Naraščajoče težave s skladiščnim prostorom za knjižnično gradivo.	Oblikovanje predlogov za možne rešitve.

3.11 Notranji nadzor

/

3.12 Izvajanje nalog po pooblastilu (nacionalno pomembne naloge)

/

3.13 Razvojni cilji

Razvojni cilji UL zajemajo tri vsebinske sklope:

- internacionalizacija,
- kakovost študija in
- prenos znanja.

INTERNACIONALIZACIJA

Internationalizacija v izobraževalni dejavnosti je celovito prikazana v poglavju 3.1.5. PF, zato na tem mestu izpostavljamo le nekatere vidike internacionalizacije.

Vpis tujcev

PF vsako leto razpiše tudi mesta za tujce tako v okviru programa I. kot tudi II. stopnje:

- na I. stopnji: 20 mest (10 mest na rednem študiju in 10 mest na izrednem študiju),
- na II. stopnji: 20 mest (5 mest na rednem in 15 mest na izrednem študiju).

Interes za vpis ni bil nobeno leto posebej velik, saj v preteklih letih nismo zapolnili razpisanih mest. Predvsem na I. stopnji je njihov študijski uspeh zelo slab, saj jih večina študija ne zaključi (le 11,3% jih je po vpisu v obdobju med študijskimi leti 2009/10 do 2015/16 napredovalo iz 1. letnika). Zato je PF s študijskim letom 2018/19 med vpisne pogoje dodala znanje slovenščine. Ocenjujemo, da je neznanje (ali nezadostno znanje) slovenščine poglobitni razlog za takšen slab študijski uspeh vpisanih študentov tujcev, ker študij prava temelji na natančnem razumevanju pravnih besedil ter sposobnosti konciznega ustnega in pisnega izražanja v slovenščini (zato za tujce tudi ne organiziramo vzporednega izvajanja predmetov v angleščini). Zaradi nacionalne obarvanosti velikega deleža predmetov je pretežni del študijske literature v slovenščini, ki se za študente tujce brez dobrega znanja slovenskega jezika očitno kaže kot prevelika ovira. V študijskem letu 2018/19 so se na mesta za tujce vpisale le tri študentke in predložile potrdilo o znanju slovenščine na zahtevani ravni B2. Vse omenjene študentke, vpisane v 2018/19, še vedno niso opravile pogojev za napredovanje (dve nista opravili nobenega izpita, ena pa le tri). Od 8 vpisanih tujcev v študijskem letu 2019/20 sta dve študentki izpolnili pogoj za redno napredovanje v 2. letnik, ena se je izpisala, pet pa jih ni opravilo nobenega izpita. V študijskem letu 2020/21 so se na mesta za redni študij za tuje državljane (iz držav, ki niso članice EU) vpisali štirje študenti.

Ker je v povprečju študijski uspeh tujcev, kljub temu, da morajo pred vpisom izkazati ustrezno znanje slovenščine, slab, bomo skušali analizirati morebitne druge razloge za to in ugotoviti, ali so med njimi (tudi) takšni, na katere lahko vpliva fakulteta.

Izmenjavni študenti iz tujine

Pomemben vidik internacionalizacije pa je tudi študij izmenjavnih študentov iz tujine pri nas. Njihovo število narašča, kot je prikazano v Tabeli 18. Za te študentke in študente smo preko postopka na UL akreditirali posebne predmete, ki jih naši pedagogi izvajajo v angleškem jeziku. Ne gre torej za vzporedno predavanje predmetov (za naše študente) v angleščini. V prihodnje si bomo prizadevali vsaj nekaj posebnih predmetov za Erasmus študente nadomestiti s predmeti iz predmetnika za naše študente, ki se bodo za Erasmus študente predavali vzporedno v angleškem jeziku. To bodo predvsem predmeti z mednarodnimi (in ne nacionalnimi) vsebinami.

Mednarodne poletne šole

Pomemben vidik internacionalizacije so tudi mednarodne poletne šole, ki jih strokovnjaki iz tujine izvajajo v tujem jeziku, namenjene pa so našim študentom (in tudi zainteresirani javnosti). Kot je bilo že omenjeno zgoraj pri poglavju o internacionalizaciji v izobraževalni dejavnosti, smo v letu 2020 kljub COVIDu-19 izvedli tri že tradicionalne mednarodne poletne šole:

- seminar avstrijskega prava,
- poletno šolo francoskega prava,
- poletno šolo ruskega prava.

Vse navedene poletne šole je Komisija za študijske zadeve PF tudi kreditno ovrednotila z 2 ECTS.

KAKOVOST ŠTUDIJA

Kompetence

Študijski program I. stopnje smo prvič razpisali v študijskem letu 2009/10 in po desetih letih izvajanja smo se lotili ocene ustreznosti kompetenc, zapisane v akreditiranem študijskem programu. Opravili smo analizo kompetenc pri vseh predmetih prve in druge stopnje z vidika Bloomove taksonomije. Ugotovili smo, da spremembe niso potrebne. Tak zaključek izhaja tudi iz študentske ankete, saj so študenti kompetence ocenili z oceno 4,0 (lani s 3,9). Smo pa kompetence razširili z uvedbo novih izbirnih predmetov, in sicer petih na prvi in enega na drugi stopnji.

Namen analize je ocena, ali so kompetence ustrezno določene in ali jih študenti dosegajo. Glede na naše ugotovitve bomo predlagali v postopek akreditacije ustrezne spremembe kompetenc programa.

Zunanja izbirnost

V letu 2018/19 smo na seznam predmetov, ki jih lahko vpišejo študenti drugih fakultet, uvrstili 3 predmete. Ta seznam smo za leto 2019/2020 bistveno povečali, saj smo nanj uvrstili 13 predmetov. Pričakovanje, da bo povečano število predmetov pritegnilo tudi večje število študentov drugih fakultet, pa se kljub temu ni uresničilo. V štud. letu 2019/20 so bili takšni študenti le trije; dva sta opravila izpit pri predmetu I. stopnje, eden pa pri predmetu II. stopnje (skupaj sta pridobila 10 ECTS). Tudi interes naših študentov, da bi v okviru zunanje izbirnosti opravili kakšen predmet na drugi fakulteti, ostaja na nizki ravni. V primerjavi z letom poprej, ko je bil takšen le en študent, sta bila v letošnjem letu dva. Na drugih fakultetah sta opravila štiri izpite in s tem pridobila 15 ECTS.

SODELOVANJE Z OKOLJEM

PF že tradicionalno vključuje priznane strokovnjake iz prakse in visokošolske učitelje iz drugih visokošolskih organizacij v študijski proces; strokovnjaki kot gostujoči predavatelji študentkam in študentom omogočijo povezovanje teoretičnega znanja s prakso ali jim kot specialisti na določenem področju (visokošolski učitelji) predstavijo svoje raziskovalno delo. Strokovnjaki iz prakse so pogosto zaposleni v pravosodju, pa tudi v gospodarstvu. Vsak nosilec predmeta se sam odloči, katerega strokovnjaka bo povabil k sodelovanju, in sam tudi izpelje vso (obsežno) logistiko, potrebno za izvedbo takšnega predavanja. Pri gostujočem predavanju je praviloma tudi prisoten. Fakulteta gostujočim strokovnjakom njihovega sodelovanja v študijskem procesu ne plača.

Zunanji strokovnjaki iz prakse pa so močno vpeti tudi v akreditirano obštudijsko dejavnost PF, poimenovano Pravna klinika. Njihovo sodelovanje se kaže v dveh oblikah: kot strokovnjaki s predavanji omogočijo študentkam in študentom, da поблиže in poglobljeno spoznajo področje pravne klinike, kot

delovni mentorji vodijo praktično delo študentk in študentov v organizacijah, ki sodelujejo pri izvajanju pravnih klinik.

3.14 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

V letu 2020 smo dosegli vse zastavljene cilje:

- nadaljevali smo z izvedbo posebnih predmetov za Erasmus študente,
- spremljali smo uspešnost tujcev, vpisanih v študijski program I. stopnje,
- kljub COVIDu-19 smo ob vseh varnostnih ukrepih izvedli 3 (akreditirane) mednarodne poletne šole,
- opravili smo analizo vseh učnih načrtov programa I. in II. stopnje z vidika ustreznosti kompetenc,
- povečali smo seznam izbirnih predmetov,
- med znanstvenimi objavami bistveno povečali število izvirnih znanstvenih člankov,
- povečali smo število evropskih projektov, pri katerih sodeluje PF kot partner,
- s pomočjo sredstev, uspešno pridobljenih na razpisu Javnega štipendijskega sklada RS, katerega namen je spodbujati povezovanje slovenskih doktorjev znanosti, izvedli štiri gostovanja.

3.15 Računovodsko poročilo

Računovodsko poročilo je priloga Letnega poročila 2019.

3.16 Statistični podatki (realizacija 2020)

Število vpisanih študentov (po študijskih programih)

2019/2020

- Program I. stopnje: 735
- Program II. stopnje: 318
- Program III. stopnje: 70
- Skupaj: 1123

Število tujih vpisanih študentov (po študijskih programih)

2019/2020

- Program I. stopnje: 14
- Program II. stopnje: 9
- Program III. stopnje: 1
- Skupaj: 24

Število diplomantov (po študijskih programih)

2020

- Program I. stopnje: 126
- Program II. stopnje: 155
- Program III. stopnje: 12
- Skupaj: 293

(Ponovljena) tabela 11: Diplomantke in diplomanti na študijskem programu I. stopnje

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število	77	123	225	233	185	150	175	126

⇒ **Učitelji in sodelavci ter raziskovalci na izmenjavi (v Sloveniji)**

2019/2020

4

⇒ **Učitelji in sodelavci ter raziskovalci na izmenjavi (v/iz tujine)**

2019/20

- Učitelji iz tujine na Erasmus izmenjavi na PF: 5

- Učitelji s PF na Erasmus izmenjavi v tujini: 2

⇒ **Število študentov s posebnim statusom**

2019/20

- status s posebnimi potrebami: 7

- status športnika: 4

- status umetnika: 1

4 PREDSTAVITEV UNIVERZE/ČLANICE

PF je v letu 2020 predstavljal in zastopal dekan PF, prof. dr. Grega Strban. Vodstvo PF so poleg dekana do 30. septembra 2020 sestavljali še prodekan za gospodarske zadeve, izr. prof. dr. Primož Gorkič, prodekanja za študijske zadeve, izr. prof. dr. Jerca Kramberger Škerl, ter prodekanja za kakovost, izr. prof. dr. Katja Filipčič. S 1. oktobrom 2020 je postala prodekanja za kakovost izr. prof. dr. Katja Škrubej. Tajnik PF je bil do sredine marca 2020 as. Boštjan Koritnik, univ. dipl. prav, od takrat naprej pa je bila funkcija v.d. tajnika zaupana Ireni Kordež, univ. dipl. prav.

PF v okviru svoje dejavnosti opravlja založniško dejavnost, povezano z izobraževalnimi, raziskovalnimi in razvojnimi programi.

Študij na PF je organiziran v skladu z načeli bolonjske reforme. Prvostopenjski študij na PF traja štiri leta in obsega 240 ECTS. Študent, ki opravi vse obveznosti, predpisane s študijskim programom, pridobi strokovni naslov diplomirani pravnik (UN) oziroma diplomirana pravica (UN). Drugo stopenjski študij na PF (Magistrski študijski program Pravo) traja eno leto (dva semestra) in obsega 60 ECTS. Po uspešnem končanem študiju pridobi študent strokovni naslov magister prava oziroma magistrica prava. Pogoji za zaposlitev v pravnih poklicih (sodniki, odvetniki, tožilci, notarji) je opravljen pravniški državni izpit. K opravljanju pravnškega državnega izpita lahko pristopijo diplomanti, ki so končali I. in II. stopnjo pravnega bolonjskega študija.

PF poleg prvostopenjskega in druge stopenjskega študija prava izvaja tudi doktorski študij za pridobitev doktorata znanosti. Tretjestopenjski doktorski študijski program Pravo obsega 240 ECTS in traja štiri leta. Študent, ki opravi vse obveznosti, predpisane s študijskim programom, pridobi znanstveni naslov doktor znanosti oz. doktorica znanosti.

4.1 Organiziranost

V skladu z zakonom, s Statutom Univerze v Ljubljani in Pravili Pravne fakultete je PF notranje organizirana v: dekanat, katedre, Inštitut za mednarodno pravo in mednarodne odnose, knjižnico in založbo PF, organi PF pa so: vodstvo, senat, akademski zbor, upravni odbor, knjižnični odbor in študentski svet. Senat ima naslednja delovna telesa: komisijo za študijske zadeve, komisijo za doktorski študij, komisijo za raziskovalno in razvojno delo, komisijo za študentske zadeve, komisijo za kakovost komisijo za pritožbe študentov, komisijo za priznavanje tujega izobraževanja, disciplinsko komisijo, komisijo za osnovna sredstva, komisijo za tutorstvo in komisijo za mednarodna tekmovanja in habilitacijski odbor. Dekanat opravlja upravno-administrativne in strokovno-tehnične naloge za vso dejavnost PF. PF ima 9 kateder:

- Katedra za civilno pravo,
- Katedra za delovno in socialno pravo,
- Katedra za kazensko pravo,
- Katedra za mednarodno pravo,
- Katedra za pravnoekonomske znanosti,
- Katedra za pravno zgodovino,
- Katedra za sociologijo in teorijo prava,
- Katedra za upravno pravo in
- Katedra za ustavno pravo,
-

ki so organizacijske enote pedagoškega, raziskovalnega in razvojnega dela.

Inštitut za mednarodno pravo in mednarodne odnose PF upravlja dokumentacijsko gradivo OZN, katerega depozitar je PF.

Knjižnica PF opravlja knjižničarsko, informacijsko in dokumentacijsko dejavnost za potrebe raziskovalnega, razvojnega in izobraževalnega dela na področju prava.

4.2 Pregled uresničevanja predlogov ukrepov iz poročila 2019

Ukrep oz. predlog ukrepa iz Letnega poročila 2019		Obrazložitev
Izdelava analize razlogov za izpis študentov.	delno realizirano	S pomočjo analize bomo ugotovili vzroke za izpis in presodili, ali je morda potrebno uvesti določene nove ukrepe.
Doktorska komisija PF izdela predlog prenove študija in ga pripravi za obravnavo na senatu PF.	Naloga ostaja za leto 2021.	Doktorski študij v primerjavi s preteklimi leti ni doživel bistvenih sprememb. Potreben je resnejši razmislek o zasnovi doktorskega študija, predvsem v prvem letniku, kjer ob pričakovanem (in zaželenem) nadaljnjem nižanju števila vpisnih mest ni smiselno ohranjati načina predmetnega študija, razdrobljenega po številnih modulih. Kljub temu pa se je PF že lotila nekaterih nujnih posodobitev učnih načrtov ter nadaljevala z razpravo o temeljitejših spremembah v okviru Komisije za doktorski študij.
Prehodnost iz 1. v 2. letnik je v letošnjem letu doživela velik skok, za kar bo potrebna posebna analiza (podatki v Tabeli 8 in komentar na str. 7).	vključeno v program dela (akcijski načrt) 2021	Študentje se z načinom študija v prvem letniku šele spoznavajo tako po vsebini, ki jim je glede na to, da ustrezne predpriprave na program Pravo na gimnazijski ravni zaradi razpršenosti relevantnih vsebin po predmetih, ni, kot tudi po načinu in potrebni organiziranosti. Letošnji skok v prehodnosti za kar 14% točk je težko pojasniti samo z enim morebitnim razlogom (zaradi pandemije več časa na voljo za študij na eni strani, morebitna nižja zahtevnost zaradi potrebe po hitri prilagoditvi na novo digitalno okolje na strani pedagogov, kot dva izmed možnih vzrokov).
Študentke in študenti iz tujine so slabo integrirani z našimi študenti, predvsem zaradi posebnih predavanj (posebnih predmetov) v angleščini za študente iz tujine: Analizirati možnosti, da naši študenti vpišejo kot izbirne predmete tiste predmete, ki jih ponujamo Erasmus študentom in se predavajo v angleščini.	delno realizirano v letu 2020, vključeno v program dela (akcijski načrt) 2021	K vpisu nekaterih predmetov, ki so namenjeni izmenjavnim študentom, smo povabili tudi naše študente. Seznam teh predmetov pa je treba še povečati.

Upadanje števila domačih študentk in študentov, ki odhajajo na študijske izmenjave in prakso v tujino: Izdelava analize razlogov za upad števila študentk in študentov ter predlogi za njihovo odpravo.	vključeno v program dela (akcijski načrt) 2021	Na podlagi analize vzrokov bomo lahko ugotovili, na kakšne načine še spodbuditi naše študente k večji udeležbi. Pri tem je zaželeno sodelovanje s Študentskim svetom.
Premajhno število objav, ki so visoko vrednotene po merilih ARRS (in potrebne za habilitacijo) in so pogoj za prijavo projektov in za habilitacije: Proučiti možnost uvedbe dodatnih stimulacij za povečanje števila objav (npr. še dodatno preko IRD sredstev) in izdelati analizo meril UL in NAKVISa za izvolitve v nazive ter oblikovati predloge sprememb. V letu 2020 pa je opazen skok v številu objav znanstvenih člankov, še posebej v primerjavi z objavami prispevkov kot delov monografij (Tabela 23).	delno realizirano v letu 2020; vključeno v program dela (akcijski načrt) 2021	Hablitacijski odbor PF se je podrobno ukvarjal z analizo habilitacijskih meril in izdelal predlog prilog k merilom, ki jih je potrdil senat PF. Po obravnavi predlaganih prilog jih habilitacijska komisija UL ni sprejela, ampak jih je s pripombami vrnila v popravo.
Premajhno število mednarodnih projektov (tako z vidika prijav kot samega izvajanja) – razmislek v smeri finančne spodbude prijav: Proučiti možnost pedagoške razbremenitve za čas oblikovanja prijave na projekt in analizirati pravne podlage za pedagoško razbremenitev asistentov (izdelava morebitnih predlogov sprememb pravnih podlag). V letu 2020 pa je opazen porast v pridobivanju evropskih projektov, kjer je Pravna fakulteta partner (Tabela 22).	realizirano v letu 2019	Analiza je pokazala, da pedagoška razbremenitev ni mogoča, pedagoge pa se je dodatno seznanilo z možnostjo povračila stroškov s prijavami na projekte (razpis ARRS).
Pomanjkanje prostora v knjižnici za gradivo tako v skladišču kot v prostem pristopu: Natančna analiza starejšega gradiva z morebitnih izločanjem neaktualnega gradiva; zamenjava obstoječih polic v skladišču s	ostaja na ravni predloga	Na ogled skladiščnih prostorov je prišel predstavnik podjetja, ki dobavlja premične police. Prvotna ideja, da bi premične police namestili v manjši skladiščni prostor, se je izkazala za neustrezno (nizki stropi, razporeditev stebrov in razporeditev luči). Pridobitev ne bi bila dovolj učinkovita, dejansko ne bi opravičila velikih stroškov.

premikajočimi, ki zagotavljajo večji skladiščni prostor.		Dodatno se bo proučila možnost o zamenjavi polic v večjem skladiščnem prostoru.
Omejena funkcionalnost elektronskega varnostnega sistema knjižnega gradiva: V sklopu obvezne inventure posodobiti elektronski varnostni sistem.	opuščeno	Inventuro smo letos poleti izvedli, načrtovani ukrep o zamenjavi varnostnega sistema pa opustili. Novejši varnostni sistemi ponujajo še številne druge možnosti (izposoja in vračanje gradiva preko avtomatov in podobno) in so posledično precej dragi, zaenkrat pa narava izposoje v naši knjižnici teh dodatnih funkcij niti ne potrebuje. Poleg tega je zamenjava varnostnega sistema tako zahteven projekt, da ga ne bi mogli izvesti v enem tednu, torej v času inventure.
Proces izbire založniških projektov ni dovolj jasen in predvidljiv: Pripraviti merila in postopek za izbiro založniških projektov.	vklučeno v program dela (akcijski načrt) 2021	Fakulteta je pričela oblikovati procesna pravila, ki bodo povečala transparentnost odločanja, s poudarkom na vsebinskih merilih. Fakulteta je v letu 2020 sodelovala v delovni skupini za ustanovitev Založbe Univerze v Ljubljani (ZUL), kar bo tudi na to aktivnost pomembno vplivalo.
Osrednja slovenska pravniška revija Pravniki (PF je njen sozaložnik) ni vključena v bazo SSCI, zato so objave v njej slabo ovrednotene v postopkih habilitacije in pri pridobivanju projektov: Nadaljevati s postopki uvrstitve v bazo SSCI.	vklučeno v program dela (akcijski načrt) 2021	Revija je že uvrščena v mednarodni bibliografski bazi Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur (IBZ) in CSA Philosopher's Index, nadaljevati pa je treba s prizadevanji za uvrstitev te revije v bazo SSCI. Trenutno poteka postopek njene evalvacije za sprejem v postopek za vključitev.
Komisija za študentske zadeve pripravi predlog pravilnika.	nerealizirano vključeno v program za 2021	Komisija za študentske zadeve bo na ta način študentom približala proces vlaganja popolnih vlog in proces odločanja.
Izdelati analizo, iz katere bo razvidno, kdo od zaposlenih pedagogov se je v zadnjih nekaj letih udeležil kakšnega izobraževanja s področja pedagogike. Na osnovi tega spodbujati k udeležbi predvsem tiste, ki se takšnih izobraževanj še niso udeležili in asistente.	delno realizirano v letu 2019; vključeno v program dela (akcijski načrt) 2021	Načrtovana analiza ni bila narejena. Za krepitev andragoškega znanja pa smo na fakulteti za zaposlene organizirali izobraževanje o kakovostnem ocenjevanju, ki ga je izvedel Center za pedagoško izobraževanje FF UL.
Proučitev tehničnih možnosti za klimatizacijo prostorov in priprava javnega razpisa.	vklučeno v program dela (akcijski načrt) 2021	Zlasti v poletnih mesecih je v določenih pisarnah delo bistveno oteženo in bi klimatizacija pripomogla k večji delovni učinkovitosti.
Izdelava analize, kateri so tisti postopki, kjer bi bilo mogoče elektronsko podpisovanje.	vklučeno v program dela (akcijski načrt) 2021	V administrativne postopke na fakulteti smo v letu 2020 v veliki meri uvedli digitalno oz. elektronsko podpisovanje. S postopkom bomo nadaljevali tudi v prihodnosti. Prav tako skušamo elektronsko poslovanje uvesti v vse segmente delovanja fakultete. Med

		drugim vpeljujemo uporabo elektronskega arhiva GC na vedno nova področja delovanja znotraj fakultete.
Analiza pedagoške obremenitve zaposlenih po katedrah z namenom ugotoviti, kje bi bile nove zaposlitve najbolj potrebne.	delno realizirano v letu 2019; vključeno v program dela (akcijski načrt) 2021	V letu 2020 je bilo zaposlenih nekaj novih asistentov, če so katedre izrazile potrebo po tem. Ni bil izdelan natančnejši daljnoročni načrt zaposlovanja po katedrah.

4.3 Zakonske in druge pravne podlage, ki urejajo delovanje Univerze v Ljubljani

- **Ustava Republike Slovenije** (Ur. l. RS, št. 33I/1991-I, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 68/2006, 47/2013, 47/2013, 75/16);
- **Zakon o visokem šolstvu** (Ur. l. RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/11 - ZUPJS-A, 40/12 - ZUJF, 57/12 - ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/2016, 61/17 - ZUPŠ in 65/17);
- **Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov** (Ur. l. RS, št. 7/11, 34/11 - odl. US, 64/12, 12/13, 38/16 in 35/17);
- **Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva Republike Slovenije 2011–2020** (Ur. l. RS, št. 41/2011);
- **Statut Univerze v Ljubljani** (Ur. l. RS, št. 4/17, 56/17);
- **Odlok o preoblikovanju Univerze v Ljubljani** (Ur. l. RS, št. 28/2000, 33/2003, 79/2004, 36/2006, 18/2009, 83/2010);
- **Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 69/2002, 115/2005, 22/2006-UPB1, 61/2006-ZDru-1, 112/2007, 9/2011, 57/2012-ZPOP-1A) in ostali predpisi s področja raziskovalne in razvojne dejavnosti;
- **Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020** (Ur. l. RS, št. 43/2011).

Službe Univerze v Ljubljani pri svojem delu uporabljajo tudi vse druge zakone in pravilnike posameznega področja, npr. kadrovskega, finančnega, veterinarskega, področja kulture ipd.

Vse predpise, ki urejajo poslovanje Univerze v Ljubljani kot celote, Univerza v Ljubljani objavlja na spletni strani: http://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/organizacija_pravilniki_in_porocila/predpisi_statut_ul_in_pravilniki/.